

glasilo občine prevalje
september 2010

PREVALJSKE NOVICE

SO-LETNICA
1102. januar 2011
značka
brezplačno

Cenjene občanke, cenjeni občani občine Prevalje!

V vseh mandatih občine Prevalje smo uspeli s sodelavkami in sodelavci ustvariti dobro občino. Veliko ste pripomogli k uspešnemu razvoju številni občani, ki pomagate, ustvarjate in živite s svojim okoljem, dajete pobude, sodelujete v društvih ali preprosto priskočite na pomoč, ko je ta najbolj potrebna. Uresničujemo enakomerni razvoj občine, ne zapostavljamo nobenega zaselka, stranske poti ..., ne moremo pa naenkrat postoriti vsega, kar bi želeli, denarja za vse uresničitve ni. Lotevamo se prenov, obnov in projektov postopoma, v fazah. Vem, da štejejo le uresničeni projekti. V preteklih mandatih smo zastavili dobro razvojno vizijo občine Prevalje, ki jo uresničujemo tudi s pomočjo evropskih sredstev.

Staro se umika novemu, izpolnili smo veliko skupnih ciljev, o vsem smo vas redno obveščali v Prevaljskih novicah, obveščamo vas o storjenem in načrtovanem tudi v tej številki in na uradni spletni strani Občine Prevalje. V prostor posegamo z vso odgovornostjo, skrbnostjo in željo po trajnostnem razvoju in spremembami na bolje. Kakovost življenja v občini se odraža v vsakdanjem življenju občanov. Recesija nikogar ni zaobšla, vseh nas se je osebno dotaknila, zaradi nje razmišljamo in ravnamo drugače, kot smo ravnali pred njo. Gospodarska kriza nam je zamajala delovna mesta, veliko je ljudi, ki prihajajo po pomoč na občino in pomagamo jim, kolikor je mogoče. Vizija jutrišnjega dne, ki bo gotovo bolj sončen, kot je današnji in je bil včerajšnji, je pred nami vsemi. Spoštovani občani, naše delo bo tudi v bodoče v dobro razvoja občine Prevalje in boljšega življenja vseh nas in naših najmlajših. Ne smemo obupavati, kriza nas bo zapustila bolj trdne, odgovorne in odprte do novih znanj.

Ob koncu mandata se zahvaljujem občinski upravi, svetnikom, članom odborov, komisij in drugim zunanjim strokovnim sodelavcem za uspešno sodelovanje in pomoč, vam številni občani hvala za naklonjenost, pobude in sodelovanje.

Župan Občine Prevalje
dr. Matic Tasič

NAGRAJENCI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2009

ČASTNI OBČAN OBČINE PREVALJE PRIM. DRAGO PLEŠIVČNIK, DR. MED.

Za njegovo življenjsko poslanstvo in ugled, ki ga je s svojim strokovnim delovanjem na področju zdravstva in družbenega življenja doprinesel Koroški in širši slovenski domovini.

Primarij Drago Plešivčnik je nedvomno eden tistih naših rojakov, ki so s svojim delom, podobo, zavzetostjo in izjemnim občutkom za okolje, zaznamovali svoj čas. Kot dolgoletni direktor in priznan kirurg Splošne bolnišnice Slovenj Gradec je s svo-

jo vizijo načrtoval smernice razvoja zdravstva na Koroškem, Mestne občine Slovenj Gradec in celotne pokrajine Koroške. Razen poklicnega dela in vodenja ustanove je v Slovenj Gradcu predsedoval odborom, ki so pripravljali odmevne mednarodne prireditve pod pokroviteljstvi generalnih sekretarjev Organizacije združenih narodov. Naziv častni občan je skromna zahvala za velikega človeka, vzornika mnogim kolegom in prijateljem, preudarnega, doslednega in pravičnega, a še zmeraj skromnega in zavzetega poslušalca, umnega sogovornika in hkrati preprostega in sočutnega rojaka.

NAGRADA OBČINE PREVALJE OBČINSKA ORGANIZACIJA ZDRUŽENJA BORCEV ZA VREDNOTE NOB PREVALJE

Za negovanje vrednot NOB v Občini Prevalje.

Občinska organizacija združenja borcev za vrednote NOB Prevalje vključuje v svoje vrste člane, ki jih povezuje predvsem spoštovanje do tradicij slovenskega odpora v boju za narodni obstoj, svobodo in samostojnost. Oblike dela v organizaciji so usmer-

jene predvsem na delovanje v občini Prevalje, kjer vzorno skrbijo za številne spomenike in spominska obeležja in spominske jubileje. Posebej pomembno in organizacijsko zahtevno delo, pa je vsakoletna proslava zadnjih bojev 2. svetovne vojne na Poljani. Proslava je državnega pomena in organizacija proslave in vseh spremljajočih dejavnosti nosi prepoznavnost Občine Prevalje in organizacije v širši slovenski prostor.

PRIZNANJA OBČINE PREVALJE

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE AVGUST SKUK

Za dolgoletno vsestransko udeleževanje v kraju in Krajevni skupnosti Holmec.

Avgust Skuk je s svojim delom zaznamoval Holmec skozi dolgo obdobje. Bil je aktiven že v mladinski organizaciji, kasneje v SZDL. Na pobudo vaške skupnosti je bil 12 let porotnik na sodišču. Bil je soustanovitelj

Športnega društva Holmec in 17 let predsednik. 6 let je bil tudi predsednik Krajevne skupnosti Holmec. Tudi v sedanjem svetu KS je zelo aktiven. Kot podpredsednik je v zadnjem obdobju intenzivno in ustvarjalno sodeloval pri dveh večjih projektih: kabelsko-razdelilni sistem na Holmcu in ureditev športno-rekreacijskega centra.

**ŽUPNIJSKA KARITAS
PREVALJE**

PRIZNANJE OBČINE PREVALJE ŽUPNIJSKA KARITAS

Župnijska Karitas Prevalje deluje že 20 let. Vsa leta pomagajo številni prostovoljci mnogim posameznikom in družinam v stiski. Mnogo občanov je na robu preživetja in humanitarne ustanove, med njimi tudi župnijska Karitas, so edino mesto, kjer dobijo tako duhovno kot materialno

pomoč. Poleg rednih dejavnosti, so izpeljali tudi posebne dobrodelne akcije, kjer so pomagali posameznikom s Prevalj. V svoje delo vključujejo tudi mladino, da bi tudi mladi začutili, da je potrebno ljudem v stiski pomagati. Najbolj aktivni prostovoljci opravijo tudi do 60 ur mesečno.

SUŠNIKOVA PRIZNANJA

ZLATO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

ANICA MOČIVNIK

Za njen izjemni delež v kulturi Občine Prevalje na področju amaterskega gledališča.

Anica Močivnik se je po upokojitvi vključila v Društvo upokojencev Prevalje in ustanovila dramsko sekcijo. Okrog sebe je zbrala upokojence, ki so imeli smisel za igro

in gledališče. Začela je tudi sama pisati dramska besedila, ki jih je skupina odigrala. Zvrst je predvsem komedija, ki pritegne tako igralce kot občinstvo. V dramski skupini Zimzelen pa je poleg tega, da piše besedila tudi režiserka in igralka. Njeno aktivno in vsestransko ustvarjalno delo na področju gledališkega amaterizma traja že 15 let. Ustvarjalnost na kar treh področjih gledališkega ustvarjanja je prava redkost, na katero smo na Prevaljah lahko ponosni.

SREBRNO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE

DUŠAN SLANIČ

Dušan Slanič je prejel svoje zadnje priznanje v slovo za življenjski prispevek k pevski kulturi v občini Prevalje in Koroški.

Dušan Slanič je vse svoje življenje posvetil športnemu in kulturnemu področju ter delovanju v mnogih družbenih organizacijah. Vsa leta – od gimnazijskih let dalje

– je aktivno deloval v številnih društvih. Najbogatejše pa je bilo njegovo delo na kulturnem področju. Posebej moramo izpostaviti pevsko dejavnost. Vsi zborovodje so Dušana Slaniča zelo cenili, imel je izrazit posluš in visoko zastavljene glasbene cilje. Svoje izkušnje je delil po mnogih zborih, istočasno je prepeval v večih zborih. Ambicije kvalitetnega pevcu so ga vodile tudi med pevce boljših zborov, kjer si je pevске izkušnje pridobival pri naših najboljših zborovskih dirigentih.

BRONASTO SUŠNIKOVO PRIZNANJE OBČINE PREVALJE ZA LETO 2008

ANKA PLEVNIK

Za njen doprinos pri ohranjanju kulturne dediščine in h kulturni rasti Šentanelu.

Anka Plevnik, kulturno-prosvetna delavka, učiteljica v pokoju, je s svojim delom in vodenjem narečne dramske skupine v Šentanelu, pripomogla k ohranjanju koroškega narečja, ki ga je vključevala tudi v

svoja turistična vodenja po Šentanelu. Kot dolgoletna učiteljica v Šentanelu je dobro spoznala ljudi, njihove šege in navade, saj je bila vsa leta vključena v življenje kraja. 18 let je bila predsednica KD Šentanel in bila pobudnica in organizatorka mnogih prireditev v kraju. S sodelavci je zasnovala prvo muzejsko zbirko šentanelskega rojaka Luke Kramolca v šoli. Sodelovala je tudi v turističnem društvu, kjer je bila kulturna animatorka. Je tudi literarna ustvarjalka, piše pesmi in prozo v domačem, koroškem narečju in del svojega literarnega ustvarjanja je izdala v knjižici Stari cajti.

PRIZNANJA ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

SREBRNO PRIZNANJE ZA ŠPORT OBČINE PREVALJE

ERIH PEČNIK

Za izjemne dosežke na področju športa.

Profesor športne vzgoje Erih Pečnik je svojo kariero športnika začrtal že v mladosti, ko mu je šport postal način življenja, danes mu je tudi poklic. Že desetletja se aktivno ukvarja z vrhunskim športom. Od let 1996 se je popolnoma posvetil triatlonu, ki združuje plavanje, kolesarjenje in tek.

Leta 1998 se je povzpел na vrh slovenskega triatlona z dvema zmagama na državnih prvenstvih. Dosegel je šest naslovov državnega prvaka v dolgem in kratkem triatlonu. Ostali rezultati njegovih vrhunskih športnih uspehov ga uvrščajo na prvo mesto triatloncev v Sloveniji. Udeležuje se tudi najpomembnejših triatlonskih tekmovanj v tujini, kjer prav tako dosega odlične rezultate. S svojim talentom, trdim delom, neizmerno voljo, karizmo in odličnimi rezultati je dokaz, da šport bogati posameznika, njegovo okolico in širše okolje.

Besedilo: Hedvika Gorenšek
Fotografije: osebni arhivi

ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2009

Na predlog Komisije za šport Občine Prevalje in po potrditvi župana prejmejo občinske plakete najboljši- in najperspektivnejši športniki ter športne ekipe na podlagi rezultatov preteklega leta.

ŠPORTNIK LETA

GREGOR JUH

Gregor Juh je vrhunski športnik mednarodnega kova. Je gojenec CUDV Črna na Koroškem in član Društva Sožitje. V Idahu (ZDA) je osvojil kar dve zlati medalji, dokazal je, da z odsotnostjo predsodkov lahko podiramo meje v glavah ljudi. Vsi enaki, vsi enakopravni – ideal, norma, je vrednota

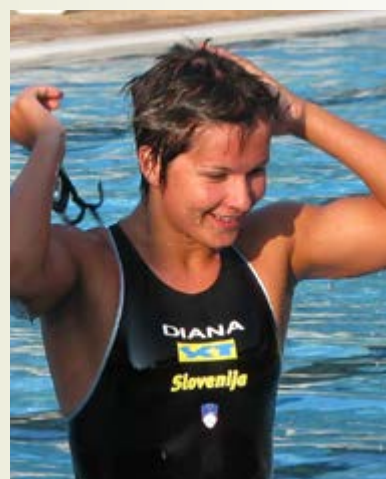
civilizirane družbe. Z osvojitvijo kar dveh zlatih medalj na olimpijskih igrah, sicer v svojem razredu, se je postavil ob bok najboljšim slovenskim športnikom. Gregor je vsestranski športnik, se ne ustavi in na poletnih olimpijskih igrah, če bo dosegel normo, se bo pomiril tudi v plavanju, suvanju krogle in teku. Je vzgled in vzor vsem generacijam.

ŠPORTNICA LETA

LEA KOS

Lea Kos je odlična športnica. Bila je kadet-ska, mladinska in sedaj tudi članska reprezentantka Slovenije v perspektivnem

razredu. V lanske sezoni je zastopala Slovenijo na sredozemskih igrah v Pescari in univerziadi v Beogradu. Njen najboljši dosežek je bil 4. mesto v štafeti 4 x 200 m prosto, kjer je Lea pripomogla k izboljšanju državnega rekorda.

ŠPORTNIKI OBČINE PREVALJE ZA LETO 2009

NAJBOLJŠA ŠPORTNA EKIPA LETA

EKIPA STAREJŠIH DEKLIC ODBOJKARSKEGA KLUBA PREVALJE

Starejše deklice OK Prevalje so v tekmovalni sezoni 2008/2009 na državnem prvenstvu v odbojki za starejše deklice osvojile naslov državnih prvakinj. Na prvenstvu je sodelovalo 57 ekip, prevaljčanke so odigrale 22 tekem in le enkrat odšle z igrišča poražene, na Jesenicah, na zaključnem finalnem tekmovanju najboljših ekip, pa so bile prepričljive, brez izgubljenega niza. Za najboljšo igralko je bila proglašena Urška Pratneker. Pod vodstvom trenerke Marjane Sonjak so nastopile: Ana Mrdavšič, Urška Pratneker, Marija Topalovič, Maruša Leskovec, Katja Piko, Andreja Slavič, Špela Bukovec, Tina Poberžnik, Nina Rus, Nika Šumah, Nuša Slabe, Katja Pušnik, Iza Mlakar. Odmevni so tudi uspehi na mednarodnem turnirju v Celovcu, osvojile so drugo mesto, na turnirju za pokal Vrbskega jezera pa prvo mesto.

NAJBOLJŠA EKIPA V KATEGORIJI ŠOLSKIH ŠPORTNIH TEKMOVANJ

EKIPA STAREJŠIH DEKLIC V ODBOJKI NA PESKU

V šol. letu 2008/2009 je ekipa deklic dosegla 3. mesto na finalnem državnem tekmovanju v odbojki na pesku za osnovne šole v Ankaranu. Za ekipo so nastopile: Katja Piko, Katja Pušnik, Maruša Leskovec, Urška Čepin, Nuša Slabe, Špela Bukovec, Ana Kerbler. Njihov mentor in trener je Štefan Peršak.

NAJBOLJ PERSPEKTIVNA MLADA ŠPORTNICA LETA

JERA MAJERIČ

Jera Majerič je lastnica državnega rekorda na 50 m hrbtno. Je kadetska in mladinska državna prvakinja na 100 in 200 m hrbtno. Zastopa Slovenijo v mladinski kategoriji. Je športnica z državnim razredom in je najperspektivnejša plavalka hrbtnega sloga v Sloveniji. Njeni rezultati bodo gotovo tudi v bodoče navduševali.

Besedilo: Greta Jukič
Fotografije: osebni arhivi

Pavel Gerdej prejel priznanje za najbolj skrbnega območnega lastnika gozda v letu 2009

Zavod za gozdove Slovenije že od leta 1999 izbira v vseh štirinajstih območnih enotah najbolj skrbne lastnike gozdov. Vsako leto dobi priznanje po en lastnik gozda iz območne enote. Izbrani so po kriterijih Zavoda za gozdove Slovenije za najbolj skrbnega lastnika v tekočem letu. Vsako leto gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije Območne enote Slovenj Gradec (ZGS OE SG) najprej izberejo glede na podane kriterije najbolj skrbnega lastnika gozda v krajevni enoti.

Pavel Gerdej je gospodar na kmetiji Gerdej na Dolgi Brdi. S kmetije je lep razgled na Peco in Uršljo goro. Na kmetiji gospodarji z ženo Bernardo, vzgojila in spravila sta do kruha sinova Pavla in Andreja. Pavle je poštar, Andrej je zaposlen v železarni. Gerdejeva kmetija je velika 48 ha, gozda je 34 ha. Poleg gozda je vir dohodkov na kmetiji še vzreja bikov. Letošnji najbolj skrbni lastnik gozda je imel veselje do dela v gozdu že od mladih nog. Prvo znanje in izkušnje o delu v gozdu mu je vcepil oče, nekaj znanja je pridobil v kmetijski šoli. Leta 1980 se je izobraževal na tečaju o gozdnem delu v Radljah, kjer se je izučil gojitvenih in sekaških veščin. Izobraževanje so za kmečke pobe organizirali gozdarji takratnega združenega podjetja gozdarjev in lesarjev Lesna Slovenj Gradec. V gozdu opravi ob pomoči sinov vsa dela sam. Pri sečnji takoj izvede popolni sečni red, saj se zaveda kakšno škodo lahko povzročijo v gozdu lubadarji. Dobro sodeluje z revirnim gozdarjem Franjem Šternom. Aktivno je prisoten pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov. Z nego pospešuje vitalnost listavcev, predvsem pestro zastopanost drevesnih vrst. V Gerdejevemu gozdu raste v manjših šopih tudi pravi kostanj. Gozdne prometnice vzdržuje sam. Pri Gerdeju gozdarji KE Prevalje organizirajo in izvajajo izobraževanja lastnikov gozdov iz področja gozdne tehnike in gojenja in varstva gozdov. Pavel že vrsto let sodeluje s kmetijsko gozdarsko zadrugo, kateri najraje

Iz skupine šestih najbolj skrbnih lastnikov posameznih krajevnih enot, komisija izbere najbolj skrbnega območnega lastnika. V letu 2009 so gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec izbrali za najbolj skrbnega lastnika gozda v Območni enoti Slovenj Gradec Pavla Gerdeja z Dolge Brde. Slavnostna podelitev priznanj 14 območnim najbolj skrbnim lastnikom in lastnici gozdov je potekala 3. decembra 2009 v Kosovelovem domu v Sežani.

Najbolj skrbnemu lastniku gozda v OE Slovenj Gradec v letu 2009 je podelil priznanje direktor ZGS Jošt Jakša (od leve direktor ZGS Jošt Jakša, Pavel Gerdej, Tone Lesnik)

proda les. To je storil tudi, ko je kupoval novi traktor. Pavel ni samo dober gozdar, je tudi dober poznavalec gozdnih živali. Je lovec in član Lovske družine Jamnica. Človek, ki ima rad gozd, je tudi kulturno navdahnjen. Gerdejev Pavle ima posluš za stare običaje. Je vodja mežskih strelcev z močnarji, kateri pestrijo marsikatero prireditev v domačem

kraju in drugod.

Pavlu Gerdeju želijo gozdarji še veliko uspehov in užitkov pri njegovemu gospodarjenju v gozdu. Skrben odnos do gozda in aktivno sodelovanje z javno gozdarsko službo pa naj krepijo tudi ostali lastniki gozdov!

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ZGS OE Slovenj Gradec

Kmetija Povh je prejela priznanje »Naša Slovenija 2010«

Nevladno prostovoljno civilno gibanje KULTURA - NATURA.SI, ki podpira, spodbuja, razvija in povezuje civilne pobude na področju raziskovanja, predstavljanja, varovanja, ohranjanja in uveljavljanja slovenske kulturne dediščine in krajine že drugo leto objavlja razpis za priznanje »NAŠA SLOVENIJA«.

To priznanje nagraduje prizadevanja posameznikov, društev in neformalnih civilnih pobud pri ohranjanju slovenske kulturne dediščine, torej temeljev slovenske prepoznavnosti na celotnem slovenskem kulturnem in etničnem prostoru. Na letošnji razpis je prispelo 27

utemeljenih predlogov, ki prav vsi zaslužijo pohvalo in javno pozornost. Izmed 27 so jih izbrali dvanajst in izmed teh 12 sta bila tudi naša občana Franc in Marija Naveršnik – kmetija Povh. Nagrajenci so prejeli likovno delo akademske slikarke Luise Tomasetig iz Čeda-

da. V jesenski številki nove revije KULTURA-NATURA.SI bodo vsi nagrajenci tudi podrobno predstavljeni.

Družina Naveršnik je ob strokovni, občinski in državni pomoči obnovila mlin, stope in preužitkarsko hišo ter jih oživila s prikazom tradicionalnih mlinarskih opravil. S programom Od zrna do kruha radi poučijo tako mlade kot odrasle obiskovalce. Letos so pripravili 2. slikarsko-kiparsko kolonijo, ki prinaša v okolje novo kvaliteto medkulturnega delovanja. S TD Šentanel so razvili tudi Mlinarsko in rekreacijsko pot, ki obiskovalca vodi k raznolikim lokalnim prepoznavnostim ter vse bolj osveščene- mu domačemu prebivalstvu. Tako postaja Povhova kmetija dragoceni epicenter ter zgled izobraževalnih, kulturnih, naravovarstvenih in turistično promocijskih dejavnosti svojega okolja.

Vse občane Prevalj vabimo naj si ogledajo etnološko kulturno dediščino, ki jo imajo v svoji bližini.

Družina Naveršnik prejela priznanje

Pripravila: Darja Jeriček, KSS Prevalje

24. državni festival: Turizmu pomaga lastna glava

OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE PREJELA 2 ZLATI PRIZNANJI

Na Osnovni šoli Franja Goloba Prevalje smo se v lanskem šolskem letu odločili sodelovati v projektu TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA, ki ga organizacijsko vodi Turistična zveza Slovenije v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo Slovenije. Mentorici Hedvika Gorenšek in Draga Mastek sta skupino osmošolcev tako navdušili, da smo vsi skupaj postali pravi turistični navdušenci. MOJ KRAJ – MOJ PONOS je bila tema razpisa, ki je kar klicala po predstavitvi. Toda, kaj izbrati? Prevalje imajo toliko zanimivosti, ki so turistično še slabo predstavljene širši javnosti, da je bil izbor težak. S pomočjo ankete smo izbrali naravno znamenitost Volinjaka. Naša raziskovalna naloga je imela pridih čarobnosti, zato smo ji dali naslov: SKRIVNOSTNI SVET VOLINJAKA.

Volinjak je 886 m visok hrib v občini Prevalje, ki zavzema v geografiji Mežiške doline posebno mesto. Med nižjimi hribi v dolini velja za hitro dostopno razgledišče. S svojo naravno lepoto privablja tako mlajšo kot starejšo generacijo in ponuja čudovite razglede.

Prevalje so izhodiščna točka poti na Volinjak. Iz središča Prevalj nas pot pelje na Leše, pot je dolga slabe tri kilometre. Z Leše se vzpnemo nekoliko više do dveh gotskih cerkev in pot nadaljujemo do Hermonkove kapelice. Do tu se je možno peljati, vrh Volinjaka pa je možno doseči le peš. Vzpon traja okrog dvajset minut. Pot je zanimiva, saj je KD Leše pripravilo učno pot Po stopinjah leških rudarjev, ki delno vodi tudi po poti na Volinjak. Izhodiščna točka poti

na Volinjak je tudi Poljana, od koder pa je pot krajša, a nekoliko zahtevnejša.

In zanimivosti Volinjaka?

Na severozahodnem delu se nahaja naravno okno, ki je nastalo ob prelomni razpoki, v kateri je voda raztapljala apnenec in širila razpoko. Na severnem pobočju so številni podori. Vrhni del Volinjaka kaže kraški relief (žlebiči, škrape, vrtače). Zanimivi so tudi izpuhi toplega zraka na površju. V zimskem mrazu se dvigajo migetajoče meglice toplega zraka in okolica je vsa zelena, v poletni vročini pa iz duplin veje hladen piš. V teh duplinah je bilo nekoč bivališče žal-žen. Vile so v glavnem svetovale ljudem kaj, kdaj in kako naj sejejo. Napovedovale so dobro letino ter prerokovale prihodnost. Razlagali so jih kot staroselke,

Naravno okno na Volinjaku

PRIZNANJA

ki so se umaknile od človeških bivaljš, a so ljudem kot učene svečenice pomagale. Vse te posebnosti in zanimivosti smo želeli združiti, turistično promovirati in uresničiti naš cilj, da vzpon v neokrnjeno naravo obogatimo tudi z različnimi dodatnimi vsebinami.

Da bi naš projekt res uspel, smo k sodelovanju povabili vse organizacije in društva. Povezali smo se s TIC Prevalje, Občino Prevalje, TD Poljana, KD Leše in Planinskim društvom Prevalje. Sodelovanje znotraj projektne skupine in z zunanjimi institucijami, je nujno potrebno, saj menimo, da je le to ključ do uspeha pri takšnem projektu. In kaj vse smo za promocijo naredili? Skupaj s TIC smo izdali promocijsko zgibanko o Volinjaku v nakladi 1000 izvodov. Predstavnik TIC Prevalje nam je zgibanko oblikoval in nam vseskozi pomagal pri idejah in vsebinski zasnovi. Finančno je projekt zgibanke podprla Občina Prevalje. Za otroke in mladino smo izdelali tudi barvni, slikovni zemljevid, izrisala ga je učenka Lara Kovač. Po zemljevidu se lahko otroci ob pomoči staršev sami orientirajo in iščejo pot. Na posameznih točkah smo dodali zanimiva vprašanja, na katera odgovarjajo in odgovore zapisujejo. Če odgovore pošljejo po e-pošti ali oddajo v TIC Prevalje, dobijo posebno priznanje. Pripravili smo tudi raznobarvne mošnjičke, ki imajo simbolično barvo in vsebino. Rdeč mošnjiček - ljubezen, bel mošnjiček - sreča, zelen mošnjiček - zdravje in oran-

žen mošnjiček - uspeh. V vsakem mošnjičku je simbolično darilce, vsebina je vezana na Volinjak in žal žene. Pripravili smo tudi verižice z odtisom žal žen, izdelali žal žene iz gline in za utrujene pohodnike pripravili vilinski napoj. Ciljne skupine, ki bi jih radi privabili, so učenci planinskih ali turističnih krožkov in organizirane skupine pohodnikov vseh generacij.

Prepričani smo, da je naša naloga korak naprej v prepoznavnosti Prevalj, naše povezovanje s krajem pa primer dobre prakse na poti k uspehu.

Hvala Občini Prevalje in TIC Prevalje za sodelovanje in pomoč. Skupina je uspešno promovirala Občino Prevalje in Volinjak v

Mercator centrih na Ravnah, v Mariboru in Ljubljani. Mentorici: Hedvika Gorenšek, Dra- ga Mastek.

Učenci, ki so sodelovali v projektu: Špela Bukovec, Urška Debenjak, Lara Kovač, Neža Kožar, Ana Krajnc, Pika Ranc, Mario Svenšek, Marina Tomaž, Žana Vertačnik.

OŠ Franja Goloba Prevalje je na festivalu dobila 2 zlati priznanji: za najboljšo izdelano turistično-raziskovalno nalogo in za celotno idejno predstavitev.

V tem šolskem letu pa se že pripravljamo na nove izzive 25. državnega festivala Turizmu pomaga lastna glava na temo Imejmo se fajn – doživite naš kraj.

Hedvika Gorenšek

OŠ FRANJA GOLOBA PREVALJE V ŠOLSKEM LETU 2010/2011

Vsakega prvega septembra se zdi, da se vračamo na običajen začetek, pa vendar ni tako.

Letošnje šolsko leto začnemo z veliko optimizma. Najprej že zato, ker je po dolgem času vpis prvošolcev številčno večji kot je odhod devetošolcev. Prvošolcev je vpisanih 64, devetošolcev pa nas je v lanskem šolskem letu zapustilo 58. Tako imamo v šolskem letu 2010/2011 vpisanih na centralni šoli 504 učence, na podružnicah Leše, Šentanel in Holmec pa skupaj 51 učencev. Skupno število vpisanih učencev je 555.

Optimistično smo vstopili v novo šolsko leto, ker smo si na osnovi dela prejšnjih let skupaj zastavili dobre in dosegljive cilje. Kratko jih bom predstavila samo nekaj: 50 LET BRALNE ZNAČKE – branje, močno povezano z učenjem, razumevanjem snovi, povezano z zmožnostjo razvija-

nja vseh otroških potencialov. Ob jubileju bomo posebno pozornost posvetili tudi branju. Cilj: čim več učencev naj usvoji bralno značko (90%).

OBVEZNI DRUGI TUJI JEZIK poteka že tretje leto. V projekt so vključeni učenci sedmih, osmih in devetih razredov. Z anke-

tnimi vprašalniki smo opravili evalvacijo o zadovoljstvu staršev in učencev. Odgovori so pokazali visoko stopnjo zadovoljstva, tako od otrok kot s strani staršev. FLEKSIBILNI PREDMETNIK- uvedli smo ga v 7. in 8. razredu pri predmetu likovna vzgoja ter tehnika in tehnologija. Pred-

nost fleksibilnega predmetnika je predvsem v tem, da imajo učenci manj predmetov. Tako imajo 7. razredu v 1. polletju 2 uri tehnike in tehnologije, v drugem polletju pa imajo dve uri likovne vzgoje. 8. razredi pa imajo predmeta ravno obratno. Uspešnost in zadovoljstvo ob fleksibilnem predmetniku bomo spremljali in se na osnovi rezultatov odločali za uvajanje fleksibilnega predmetnika še pri kakem drugem predmetu.

PROJEKT TOR (Trening odgovornega razmišljanja), ki ga vodi g. Zlatko Triller bo potekal že tretje leto. Letos še bolj intenzivno, saj je bil projekt preko Zavoda za šolstvo RS sprejet kot inovacijski projekt za šolsko leto 2010/2011. Cilj projekta je ustvariti prijetno in mirno klimo v razredu, kjer se med seboj spoštujemo. Učenci in učenke morajo imeti možnost učenja brez motenj.

KAKOVOST ZA PRIHODNOST - naš interni projekt, s katerim želimo vplivati na učno vzgojni proces v smislu boljše kvalitete pouka, bolj poglobljenega znanja, samostojnega in vseživljenjskega učenja, ter motivacije učencev za šolsko delo.

PODRUŽNIČNE ŠOLE so naša posebna skrb. V letošnjem šolskem letu nam je uspelo poskrbeti za jutranje varstvo in podaljšano bivanje tudi na podružnicah Holmec in Šentanel. Najbrž se vsi skupaj zavedamo, starši, šola in lokalna skupnost, kako pomemben je za kraj obstoj teh šol. Upam, da nam bo s skupnimi močmi, dogovarjanjem in sodelovanjem to tudi uspelo.

VRTEC PREVALJE - naši najmlajši so seveda deležni največje pozornosti. V letošnjem šolskem letu je en oddelek II. sta-

Foto: Franci Štrekelj

Foto: Franci Štrekelj

rostne skupine v prostorih šole, kjer smo jim v pritličju uredili igralnico po vseh normativih in standardih, ki so predpisani za delovanje oddelka predšolske vzgoje.

Foto: Franci Štrekelj

Otroci se na šoli dobro počutijo in upam, da so zadovoljni tudi starši.

Enoti Vrtca Prevalje Zgornji kraj in enota Pod gonjami trenutno delujeta v težjih pogojih. Prostori so premajhni, v Zgornjem kraju pa so poleg premajhnih igralnic problem tudi nezadostno število sanitarij in previjalnic. Vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic s kvalitetnim delom in dobro voljo ter pestrimi dejavnostmi, poskušajo nadoknaditi te pomanjkljivosti, da bi jih otroci čim manj občutili. Vsi skupaj pa komaj čakamo na novo zgradbo Vrtca Prevalje.

POVEZANI, PREPOZNAVNI IN VARNI VSTOPAMO PRIPRAVLJENI V SVET pa je vizija naše šole, ki jo želimo uresničevati skupaj z vami.

Ravnateljica: Mira Hancman
Foto: šola vrtec Franci Štrekelj

V letu 2010 smo v občini Prevalje končali z rekonstrukcijo odseka ceste Štopar–Poljana.

Pričetek rekonstrukcije Ceste Gonje–Žaže–Brinjeva gora, skrajšano ime Račel–Log.

Izvedli smo javni razpis za obnovo ceste Račel–Log, na katerem je bilo izbrano podjetje CPM, d. d., Maribor. Z rekonstrukcijo ceste smo pričeli konec meseca maja 2010. Pri sami rekonstrukciji ceste smo obnovili osnovno cesto od Gradišnika do odcepa Mark, cesto v zaselku Račel Log št.1, cesto v zaselku Račel Log št. 2 ter cesto do stanovanjskih hiš Lečnik – Berložnik. Uredili bomo kanalizacijo, asfaltirali bomo cesto, uredili pločnik ter javno razsvetljavo.

Med samo rekonstrukcijo ceste Račel–Log.

Sanacija cestnih usadov na cesti

Ob cesti LC 350 381 - Zvonikov mlin-Mikl-Šentanel je podjetje BIOTEC Šubic saniralo cestne usade, ki so nastali kot posledica neurja. Usade je podjetje uredilo z armirano brežino.

Med sanacijo na lokalni cesti Zvonikov mlin-Mikl-Šentanel.

Lokalna cesta Zvonikov mlin-Mikl-Šentanel po sanaciji.

Ureditev mestnega jedra Prevalj

Občina Prevalje bo s projektom »UREDITEV MESTNEGA JEDRA PREVALJ«, za katerega je pridobila sredstva Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko zagotovila trajno in vsebinsko smiselno ureditev trga, omogočila revitalizacijo mestnega jedra, predvsem pa izboljšala zunanjo podobo mesta, kar bo imelo pozitiven vpliv na počutje lokalnega prebivalstva ter na razvoj turizma v kraju.

Projekt je razdeljen na več sklopov, ki predstavljajo posamezna območja oz. zaključene celote. V okviru I. faze projekta se že izvaja ureditev »območja 2« in »območja 3«. »Območje 2« predstavlja dva, z magistralno cesto ločena trga, v strogem centru mesta oz. v okolici avtobusne postaje, »območje 3« pa javne prostore (parkirišča, poti, igrišča) v okolici zdravstvenega doma Prevalje. Območji 1 in 4 pa predstavljata dva že obstoječa parka, ki pa sta nujno potrebna nove vsebine in ureditve, za kar je, v okviru II. faze, ravno sedaj odprt razpis za izbiro izvajalcev.

V mesecu septembru 2010 se je že pričela obnova v sklopu A – območje avtobusne postaje, za katerega je bilo na podlagi javnega razpisa izbrano podjetje Slemenšek, d.o.o., ter obnova v sklopu B – območje ob Zdravstveni postaji, za katerega je bilo, prav tako na podlagi javnega razpisa, izbrano podjetje CPM, d.d.

Vrednost celotnega projekta znaša 850.000,00 EUR, od česa je s strani ESRR in RS sofinanciranih 80 %, kar predstavlja 680.000,00 EUR in lastnih sredstev občine Prevalje 20 %, kar predstavlja 170.000,00 EUR. Projekt poteka v skladu s pripravljenim terminskim načrtom in bo zaključen septembra 2011.

Skratka mestnemu jedru je potrebno vrniti vlogo in pomen, ki ga je nekoč že imelo. Z investicijo se bo v ožjem in širšem jedru ustvarilo kvaliteten mestni prostor višje vrednosti za kulturno in družbeno življenje, kjer bo čutili utrip mesta in kjer se bodo z veseljem zadrževali domačini in obiskovalci.

Iztok Topler

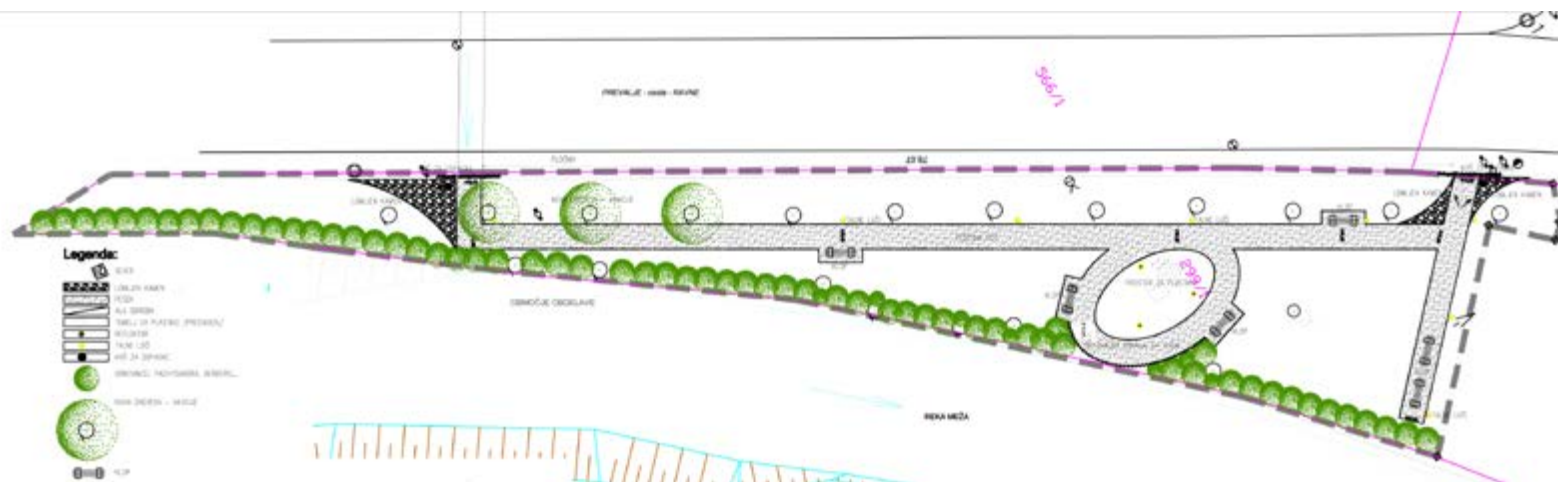

Pričetek rekonstrukcije na območju za Zdravstvenim domom, v okviru projekta Ureditev mestnega jedra Prevalj, faza I.

Sokolski park

Nova zasnova ohranja linijo prvotne poti, h kateri je dodana pot elipsoidne oblike. Ta pot se približa brežini reke Meže, z namenom razširitve pogleda na vodo. V središču te poti je predvidena nova plastika oz. obeležje Sokolskemu društvu.

Ohrani in dopolni se kvalitetna zasaditev akacij, druga drevnina se selektivno razredči tako, da se ohranijo zdrava drevesa (Tsuga). Na novo se zasnuje osvetlitev parka in dodajo nove klopi. Načrte je izdelala Maja Lesjak, udika.

Načrte izdelala: Maja Lesjak, udika

Sokolski dom Prevalje (kinodvorana)

Sokolsko društvo Prevalje je bilo ustanovljeno 2. 4. 1921. Člani društva so telovadili v zgradbi na Glavarstvu. Ustanovitelj in starosta društva SOKOL je bil dr. Dušan Senčar, odvetnik, od leta 1932 do 1941 pa je bil starosta društva dr. Davorin Flis, zdravnik. Leta 1933 so člani društva Sokol ob pomoči podpornih članov in naprednih Prevaljčanov pričeli z gradnjo Sokolskega doma in še nedograjenega leta 1939 vpisali v zemljiško knjigo na sodišču v Slovenj Gradcu. V obdobju 1941-1945 telesnovzgojne dejavnosti na Prevaljah ni bilo.

Prvo slovensko telovadno društvo SOKOL je bilo ustanovljeno 1. oktobra 1863 v Ljubljani. Poleg splošnega pomena vadbe za telesni in duševni ali moralni razvoj mladih, je poudarilo pomen vadbe z vidika javnega izobraževanja in narodne vzgoje. Zato so bili SOKOLI v času Avstro-ogrske pomembni narodni buditelji in borci za narodno emancipacijo.

Sokolska društva takoj po ustanovitvi so imela v vseh krajih nastope vzornih telovadnih vrst in vsakoletne telovadne akademije. Prevaljsko društvo je javne nastope prirejalo na Holmcu; verjetno zato, ker se je velik del Slovencev priključil Avstriji. Sokolsko društvo na Prevaljah je kot napredno društvo dalo veliko borcev v NOB, razen tega pa so mnogi izgubili življenja v koncentracijskih taboriščih.

Po drugi svetovni vojni, jeseni 1945, je bilo ustanovljeno najprej Telesno, kasneje Fizikalno društvo Partizan Prevalje. Pred-

sednik Fizikalnega društva Prevalje; oziroma pozneje Partizana Prevalje je leta 1945 postal dr. Davorin Flis in bil predsednik do svoje smrti leta 1963. Lastništva domov vseh društev Sokola v Sloveniji so postala last Partizana Slovenije.

Leta 1964 je Krajevna skupnost Prevalje Sokolski dom, zaradi slabega vzdrževanja (lastnik Partizan Prevalje) adaptirala in preuredila v kinodvorano. S spremembo namembnosti telovadnega doma je prenehala tudi vadba telovadbe. V obdobju 1963 do leta 1964 je bil predsednik društva Franc Dobnik, do leta 1970 pa je društvo vodila dolgoletna tajnica društva Marija Sedej. Z izgradnjo nove telovadnice pri Osnovni šoli leta 1969 in izvolitvijo predsednika društva Patizan, 14. 3. 1970, Dominika Kotnika se je ponovno začelo novo obdobje društvene dejavnosti. Možnost vadbe je privabila mlade in stare. Vključenost osnovnošolske mladine je bila skoraj stototna, predšolski otroci in starejši občani so se začeli redno ukvarjati z rekreativnimi dejavnostmi in društvo je dejavno še danes. Leta 1971 je društvo ustanovilo odbojarsko sekcijo in od tega leta dalje tekmovala ter se razvijala skromne ekipe do številčnih selekcij, od mini odbojke do članske ekipe. Predsednik društva Partizan Prevalje Dominik Kotnik je bil do 6.6.2003, ko je na to funkcijo bil izvoljen sedanji predsednik društva g. Jure Srnko.

Leta 1990 sem bil kot predstavnik Koroške regije izvoljen v izvršni odbor (IO) Partizana Slovenije. Že na prvi seji sem izrazil željo, da se lastništvo doma iz Partizana Slovenije prenese na

lastništvo Partizana Prevalje. Takrat v prenosu lastništva ni bilo problemov. Ko sem na naslednji seji IO vložil pismo vlogo za prenos lastništva, je bila prošnja zavržena. Partizan Slovenije je po zbranih listinah postal lastnik vsega velikega premoženja vseh društev SOKOLA širom Slovenije. S tem premoženjem je potem gospodarila ustanovljena organizacija LIPA ŠPORT Ljubljana. Po nekaj sejah IO Partizana Slovenije sem leta 1992 uspel, da smo podpisali pogodbo med Partizanom Prevalje in Partizanom Slovenije, da se v primeru prodaje doma 100% kupnina nakaže društvu Partizan Prevalje, ki bo kupnino vložilo pri gradnji nove športne dvorane.

Že od leta 1971 naprej se je začela, v takrat še skupni občini, aktivnost za začetek gradnje nove športne dvorane. Leta 1991 (4. 6. 1991) je za ta namen bila tudi napisana pogodba, s katero se Občina Ravne–Prevalje obvezuje, da v roku treh let pridobljeno kupnino za dom vloži v izgradnjo nove telovadnice na Prevaljah. Pripravljeno pogodbo o dogovorjenem bi podpisal predsednik Izvršnega sveta Občine Ravne na Koroškem, takrat mag. Matic Tasič. Nova telovadnica se je nekaj let pozneje začela graditi in bila zgrajena v sedanji povečani površini leta 1999, ko je bila že nova Občina Prevalje.

Leta 1991 sem obiskal tudi tri državne poslance treh državnih zborov: prim. dr. Draga Plešivčnika, dipl. ing. Jožeta Studenčnika in poslanca kmeta Ivana Dretnika ter jim izročil predlog amandmaja k zakonu o denacionalizaciji. Predlog amandmaja je prim. dr. Plešivčnik potrdil in dopolnil, da bi bila vsa društva Sokola v Sloveniji upravičena do vrnitve premoženja. Amandma z datumom 28. 8. 1991 na nobenem Državnem zboru ni bil sprejet.

Leta 1991 (8. 4. 1991) je Podjetje za trgovino, storitve, turizem in gostinstvo Sekavčnik Prevalje poslalo Partizanu Slovenije ponudbo za najem objekta doma, s predkupno pravico in tudi sklenilo in podpisalo pogodbo o najemu doma. Adaptacijski posegi pri objektu so bili preveliki in zato objekt ni bil dokončno adaptiran – zgrajen za namen gostinstva, pozneje pa igralništva.

Leta 1992 je bilo mnogo poskusov in variant o usposobitvi objekta. Partizan Slovenije se je leta 1993 preimenoval v Športno unijo Slovenije (ŠUS). Leta 2008 je po naročilu ŠUS cenilec iz Ljubljane opravil cenitev za Stari sokolski dom (Stari sokolski dom je v prvotnem stanju prej bil ocenjen štirikrat) in za novo ocenjen dom je za vrsto let sklenil pogodbo kupec z Remšnika. Novembra 2009 je kupnino plačal Športni uniji Slovenije, ki je nekaj dni pred božičnimi prazniki cca. 80% kupnine nakazalo društvu Partizan Prevalje, ta pa Občini Prevalje. Društvo Partizan Prevalje in Občina Prevalje sta sklenila pogodbo, s katero ima društvo oziroma članstvo nekaj ugodnosti pri uporabi športnih objektov in bo z nakazano kupnino sodelovalo pri adaptaciji športne infrastrukture v občini.

Polnih 19 let je trajalo, da nam je z veliko truda uspelo vsaj nekaj denarja, ki so ga športniki pred drugo svetovno vojno vložili z delom v Sokolski dom vrniti na Prevalje.

Dominik Kotnik (Minč)

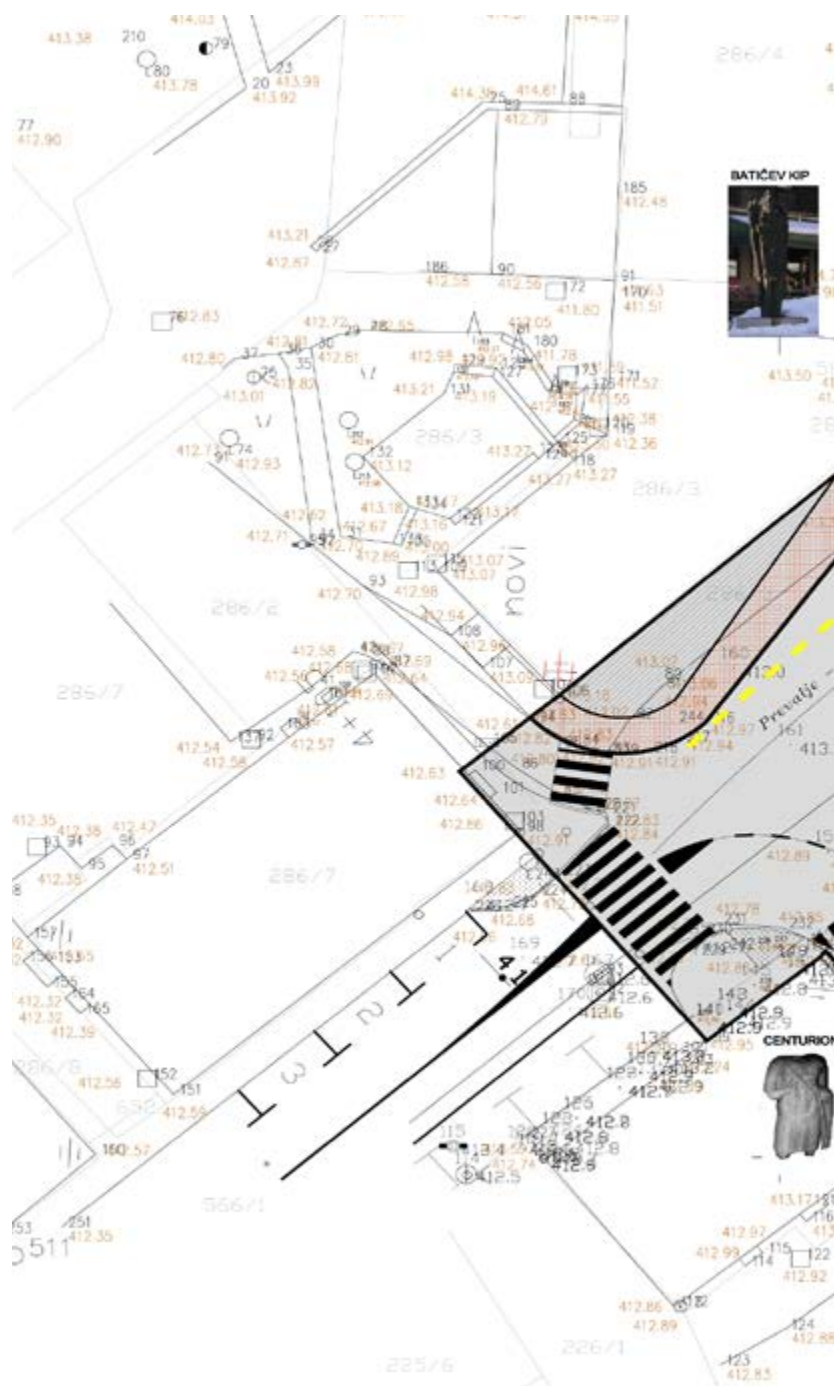
Prenova Vandravskega trga na Prevaljah

RIMSKI NAGROBNI RELIEF Z UPODOBLJENIM ATISOM IN EROTOM

Občina Prevalje namerava v centru mesta Prevalj urediti novo avtobusno postajo, javno parkiranje in osrednji trg, kjer bodo predstavljene rimski kamniti spomeniki in kopije iz arheološkega najdišča Zagrad pri Prevaljah. Novo nastali mestni trg bo delno urejen kot lapidarij. V ta namen smo že leta 2009 izdelali kopijo kipa, ki predstavlja rimskega oficirja centuriona, najdenega l. 1903 v strugi reke Meže. Original kipa hrani Deželni muzej v Celovcu in je razstavljen v lapidariju v Globasnici.

Letos nameravamo narediti kopijo nagrobne plošče z reliefom Atisa in Erota, najdeno med leti 1860 - 1865 v gruču pod Barbarinim gričem. Plošča je datirana v 1. pol. 3.

RAZVOJ

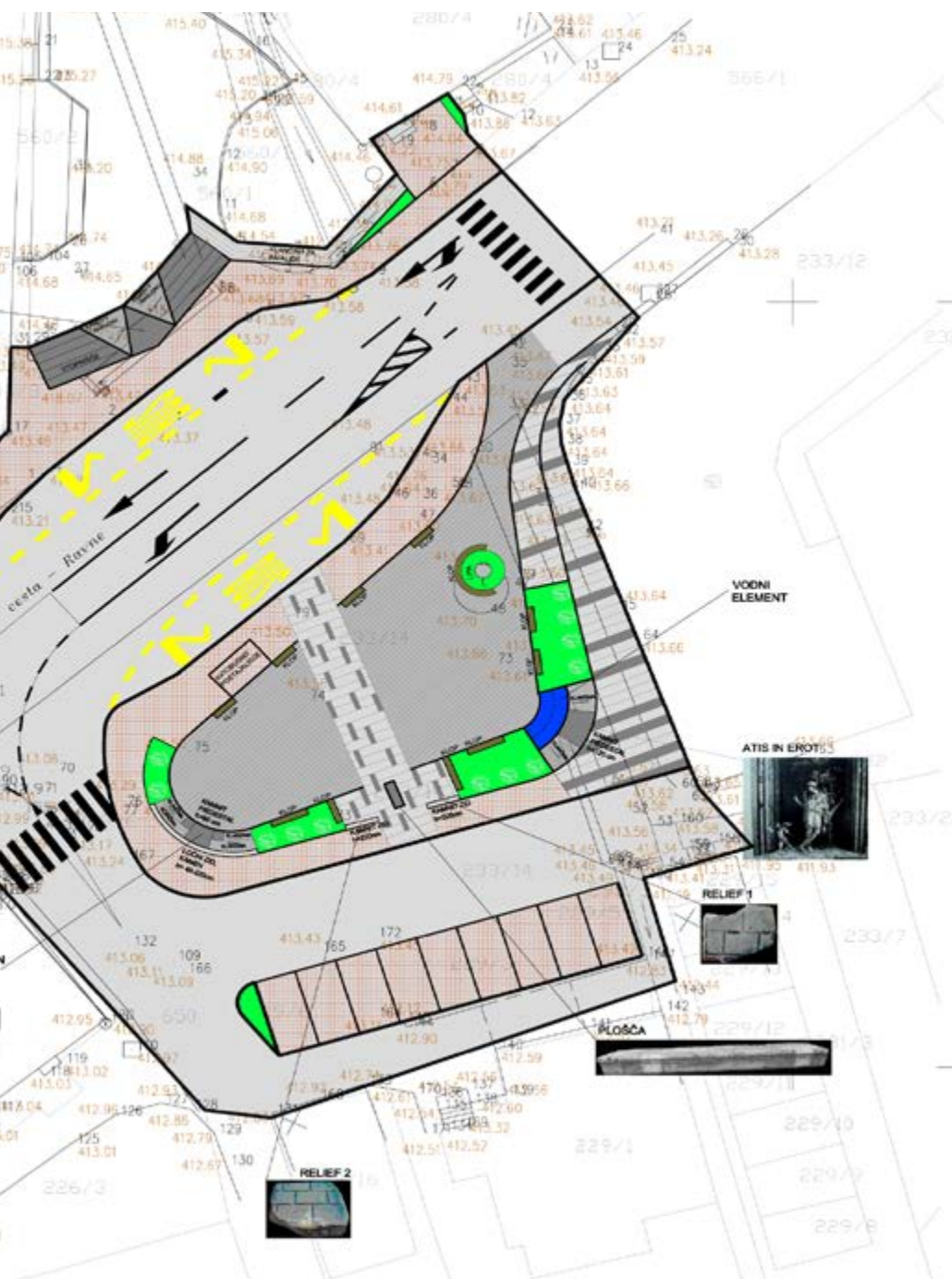
stol. po Kr. Na njem upodobljen Atis predstavlja simbol za smrt in za ponovno vstajenje. V principu pa ga je treba razumeti podobno kot štiri letne čase, kot prispodobo za večno kroženje življenja, odmiranje in ponovni razcvet. Tudi krilati Eroti so tesno povezani s smrtjo in žalovanjem.

Originalni marmorni kamen hrani Deželni muzej v Celovcu. Mestnemu središču Prevalj bomo tako vrnili njegovo pomensko vrednost s preoblikovanjem javnih površin, ki bodo središče različnih aktivnosti. Glavne aktivnosti pa ne bodo le gibanje, tranzit avtomobilov in pešcev, ampak bo ta prostor predstavljal kulturno prizorišče. To naj bi bil prostor, kje se bodo ljudje srečevali, sprehajali, posedali, se pogovarjali in se srečevali tudi z našo dediščino. Kalup in kopijo spomenika bo izdelal mag. Miran Pflaum, ki je izdelal že kip centuriona.

Maja Kumprej Gorjanc
uni.dipl.arheologinja
kustodinja
Koroški pokrajinski muzej

Nagrobna plošča z reliefom Atisa in Erota

Načrt pripravil Finars, d. o. o.

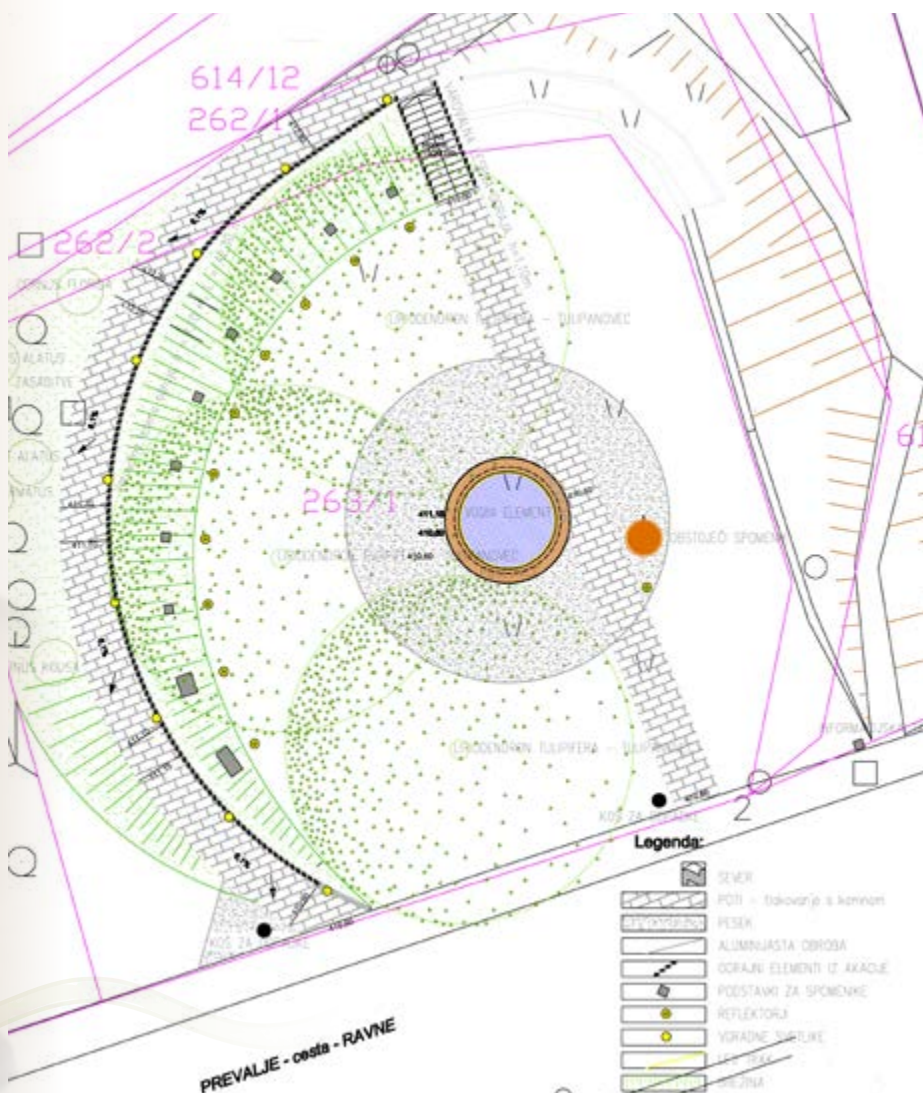
Spominski park Prevalje bo dobil novo podobo

Spominski park na Prevaljah je bil zasnovan na pobudo na pobudo Kulturnega društva Mohorjan leta 1998. Prva skulptura – Gornikova skulptura, pomnik železarstvu na Prevaljah, narejen iz tračnic izdelanih v prevalski železarni, je bil na tem mestu postavljen že leta 1997, leto pozneje pa so ta prostor namenili doprskim kipom ljudi, ki so kakorkoli zaznamovali zgodovino in življenje v občini Prevalje. Ponosni smo na svoj park, kulturna društva so iz leta v leto uresničevala idejo z novo postavitvijo pomnika. Tako so v parku našli svoje mesto ob Gornikovi železarski skulpturi, ki bo kmalu krasila krožišče Murko, doprski kipi dr. Franca Sušnika, Franja Goloba, Luke Kramolca, Leopolda Suhodolčana, Bralne značke, Augusta von Rosthorna, ki je zgodovinska posebnost tega parka, saj je bil v 19. stol. to prvi javni spomenik v Mežiški dolini, razen odlitka Rosthorna in linet je podstavek spomenika še ohranjen original. Pomniki so se nizali drug za drugim ..., potrebna je sodobnejša postavitev parka. (G. J.)

Posebnost bodočega Spominskega parka bo kopija prvih občestnih svetilk, ki so razsvetljevale v času železarskih Prevalj iz 19. stol.

Zasnova parka je krožna, s centralno lego vodnega elementa iz katerega izhajajo vse ostale linije. Spomeniki (razen Rosthorna) so prestavljeni lokasto v brežino rampe, ki objame park na zahodu. Glavna pot je pravokotna na pločnik in pelje mimo vodnega elementa in stopnišča do obstoječega parkirišča na severu. Obstoječa zasaditev se odstrani in nadomesti z novo, ustrenejšo. Na novo je zasnovana tudi celotna osvetitev parka.

Zasnovo postavitev je izdelala Maja Lesjak, udika.

Prometna ureditev na lokalni cesti ob Meži

Cesta v naselju Ob Meži in sicer od Gostišča Rupar mimo stanovanjske hiše Lodrant do stanovanjske hiše Na produ št. 27 je bila sedaj enosmerna in kot takšna označena s prometno signalizacijo. Hitrost je na celotni trasi s prometno signalizacijo omejena na 30 km/h.

Opažanja članov SPVCP in občanov, ki živijo v neposredni bližini lokalne ceste (LC 350 291), in so se že večkrat s pripombami in predlogi obrnili na Občino Prevalje so, da je cesta prometno preveč obremenjena, saj jo za vožnjo uporablja čedalje več voznikov,

ki se na takšen način izognejo prometni konicni na glavni cesti II reda Prevalje – Ravne na Koroškem oz. se po njej vozijo v službo v industrijsko cono »Šlokn«. Kljub nameščeni hitrostni oviri in omejitvi hitrosti na 30 km/h vozniki razvijajo večje hitrosti, kar je še posebej zaskrbljujoče, saj se cesta uporablja tudi kot pešpot, prav tako pa je na njej večje število kolesarjev, občanov in otrok, ki živijo ob omenjeni lokalni cesti. Cesta pa je zelo ozka in na več delih nepregledna (ovinki, žive meje, itd).

Člani SPVCP so predlagali začasno spremembo ureditve lokalne ceste Ob Meži in sicer na tak način, da se iz obeh smeri s pomočjo cestne prepreke oz. ovire, ki bi se dala ob potrebi obvoza, interventne vožnje, pluzenja in pobiranja smeti preprosto odstraniti oz. odkleniti, prepreči vožnja osebnih avtomobilov po celotni trasi lokalne ceste (od Gostišča Rupar do trgovine Meža). Iz obeh smeri bi lokalna cesta s tem postala slepa ulica, promet pa bi potekal dvosmerno.

Postavljanje cestne zapore v mesecu juliju 2010

Gradivo pripravile strokovne službe Občine Prevalje

Aktivnosti SPVCP Prevalje

Tudi v letošnjem letu smo bili pri SPVCP aktivni in smo izvedli nekaj že ustaljenih akcij. Tako smo zgodaj spomladi ponovili akcijo **BODI PREVIDEN**, kjer smo mimoidočim delili kresničke in odsevne trakove. V aprilu smo spremljali pripetost voznikov in sopotnikov z **varnostnim pasom** pred vrtcema in šolo. Z rezultatom smo bili zadovoljni, saj je bilo več pripetih oseb v vozilih kot prejšnja leta. Še vedno pa so bili vmes tudi taki, ki so smatrali, da se za dve ali tri ulice oddaljenosti do vrtca ne splača pripeti z varnostnim pasom. Tem smo dali zloženke, kjer je bila opisana pomembnost pripenjanja.

Otroke so na zabaven način učili prometne predpise, ki so jih le-ti preizkusili tudi v praksi.

Prvi šolski dan

Ob koncu šolskega leta smo pomagali pri vadbi in izvedbi **kolesarskih izpitov**, ki so jih opravljali petošolci.

V prvih šolskih dneh so lahko osnovnošolci brezskrbno prečkali ceste, ki so vodile do šole, saj je bilo za njihovo varnost dodatno poskrbljeno. V jesenskem času planiramo ponovitev akcije **BODI PREVIDEN** ter **otroško igrico o prometu**. Pri vseh akcijah sodelujejo: SPVCP Prevalje, Združenje šoferjev in avtomekanikov ter učenci prometnega krožka iz OŠ Franja Goloba Prevalje.

Emil Petek

Foto: Franci Štrekelj, Emil Petek

Tekmovanje v spretnostni vožnji z osebnimi avtomobili

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Prevalje in Združenje šoferjev in avtomekanikov Ravne na Koroškem sta v soboto, dne 4.9.2010, organizirala tekmovanje v spretnostni vožnji z osebnimi avtomobili pri nogometnem igrišču na Prevaljah.

Ocenjevanje natančnosti širine vozila

Tekmovanja so se lahko udeležili vsi vozniki s svojim osebnim avtomobilom in z veljavnim vozniškim dovoljenjem B kategorije. Za pokal SPVCP Občine Prevalje v spretnostni vožnji se je kljub slabemu vremenu in dežju pomerilo 11 udeležencev, od tega je bilo 9 moških in 2 ženski. Tekmovalci so se preizkusili v osmih

Podelitev pokalov

nalogah, ki so bile: natančnost ustavljanja, širinska vrata, višinska ovira, približevanje oviri, vožnje med deščicami, bočno parkiranje in dotikanje stojala z žogo, pri čemer so jih ocenjevali sodniki na podlagi strogih kriterijev.

Rezultati letošnjega tekmovanja so se precej spremenili v primerjavi z lanskim letom, eni so ga izboljšali, drugi pa nekoliko poslabšali. Prvo mesto sta si tokrat delila kar dva, ki sta dosegla enako število kazenskih točk in sicer Meta Tasič Bukovec in Boris Repnik, na drugo mesto se je uvrstil Marko Zabev, na tretje mesto pa Jože Družinič.

Pripravi: Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu

Prikaz varne vožnje moto kluba Impulz s Prevalj

Dne 8.5.2010 je MK Impulz organiziral že tretjo tradicionalno varno vožnjo na Prevaljah v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Prevalje, avtošolo Felix, Reševalno postajo Ravne na Koroškem in Policijsko postajo Ravne na Koroškem. Ob 13. uri smo pričeli z ogrevanjem na poligonu, kjer sta najprej svoje spretnosti pokazala policista na motorju. Vsi prijavljeni motoristi so pričeli z reševanjem pol s cestno prometnimi predpisi, nato pa so se podali še z motorji na poligon, kjer so preizkušali svojo spretnost v obvladovanju motorja na raznih ovirah. Pravo tekmovanje se je razvilo pri zaviranju ob oviri in počasni vožnji, kjer je že drugič zapored zmagal g. Vrtič iz

Prikaz varne vožnje moto kluba Impulz

Nudnje prve pomoči ekipe Reševalne postaje Ravne

motokluba Leški orli v obeh kategorijah. Ob zaključku je ekipa iz reševalne postaje Ravne na Koroškem predstavila še pravilni postopek nudnje nujne prve pomoči »ponesrečeni« motoristki in uporabo ter delovanje defibrilatorja. Vsi motoristi so se ob uspešno zaključeni akciji odpravili še na panoramsko vožnjo po bližnji okolici (Avstrija) ter okrepčali ob odličnem pasulju klubskega kuharja pred Boso damo na Ravnah.

Tekmovanje v varni vožnji

Motoklub Impulz je ponovno dokazal Koroški, da imamo motoristi občutek za varnost na cesti in aktivno podpiramo ozaveščanje vseh udeležencev v prometu. Več o dogodku na klubski spletni strani WWW.MK-IMPULZ.EU (v rubriki BLOG najdete kratka filma in fotogalerijo).

Aljaž BANKO

SODELOVANJE V NAJVEČJI OKOLJSKI AKCIJI

»Očistimo Slovenijo v enem dnevu!«

V soboto, dne 17. aprila 2010, je potekala vseslovenska prostovoljna akcija Očistimo Slovenijo v enem dnevu, v katero se je vključila tudi Občina Prevalje v sodelovanju z OŠ Franja Goloba Prevalje.

Vključno z osnovnošolci je sodelovalo 900 prostovoljcev. Priključila so se društva, ki delujejo v občini, vse tri krajevne skupnosti, Holmec, Leše in Šentanel ter

skupine prostovoljcev, ki so se organizirali z namenom, da očistijo divja odlagališča.

Kljub slabemu vremenu, smo pobrali 46 ton odpadkov, in v celoti sanirali 8 od 10 na novo odkritih divjih odlagališč.

Pri sami akciji so z donacijami ter odvozom pomagala koroška podjetja ter samostojni podjetniki.

Zadovoljni po opravljenem delu

Zahvaljujemo se vsem, ki vam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo, in ste kakorkoli pomagali in sodelovali pri čiščenju. Hvala in na svidenje tudi v prihodnje.

PROSTOVOLJCEV ZA IZJEMNO AKCIJO NI PRIMANJKOVALO

V akciji smo zbrali 46 ton odpadkov ...

Gradivo pripravil Oddelek za komunalno – cestno gospodarstvo Občine Prevalje

Ob osnovni šoli na Prevaljah rastejo drevesa miru

Po vsem svetu mladi praznujejo **21. septembra DAN MIRU**, ki so ga Združeni narodi razglasili v letu 1981, pri nas pa ga obeležujemo od leta 2001.

Mladi po vsem svetu ob 12. uri po lokalnem času posadijo DREVO MIRU.

Šole iz različnih koncev sveta se vključujejo v mednarodni projekt ENO, ki prihaja iz Finske. Sajenje dreves je po vsem svetu potekalo opoldne po lokalnem času. Začeli so na otočju Tonga v Oceaniji, sledeč Soncu pa se bodo priključevale Azija, Afrika in Evropa. Zatem sta se pridružili Severna in Južna Amerika, sajenje pa se je zaključilo na otočju Samoa.

SPOROČILO:

Naj drevesa prinesejo mir po vsem svetu in ohranijo zemljo.

Foto: Franci Štrekelj

Učenci po sajenju DREVESA MIRU ob osnovni šoli.

Javna razgrnitev občinskega prostorskega načrta

OBČINA PREVALJE JE V FAZI JAVNE RAZGRNITVE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA (V NADALJNJEM BESEDILU OPN).

VSEBINA IN NAMEN OPN

OPN je nova generacija prostorskega dokumenta, ki nadomesti sedaj veljavne dolgoročne in srednjeročne plane ter prostorske ureditvene pogoje. Sestavljen je iz strateškega in izvedbenega dela. V prvem so med drugim zapisana izhodišča in cilji ter poglobitve usmeritve za prostorski razvoj občine. Ker je obravnavani dokument osnova za pridobitev gradbenega dovoljenja, se izvedbeni del v veliki meri ukvarja s prostorskimi izvedbenimi pogoji za stavbna zemljišča, ureja pa tudi območje odprtega prostora (kmetijska, gozdna, vodna in druga zemljišča).

POSTOPEK PRIPRAVE IN SPREJEMANJA OPN

Občina je pripravila osnutek, s katerim je zaprosila nosilce urejanja prostora za

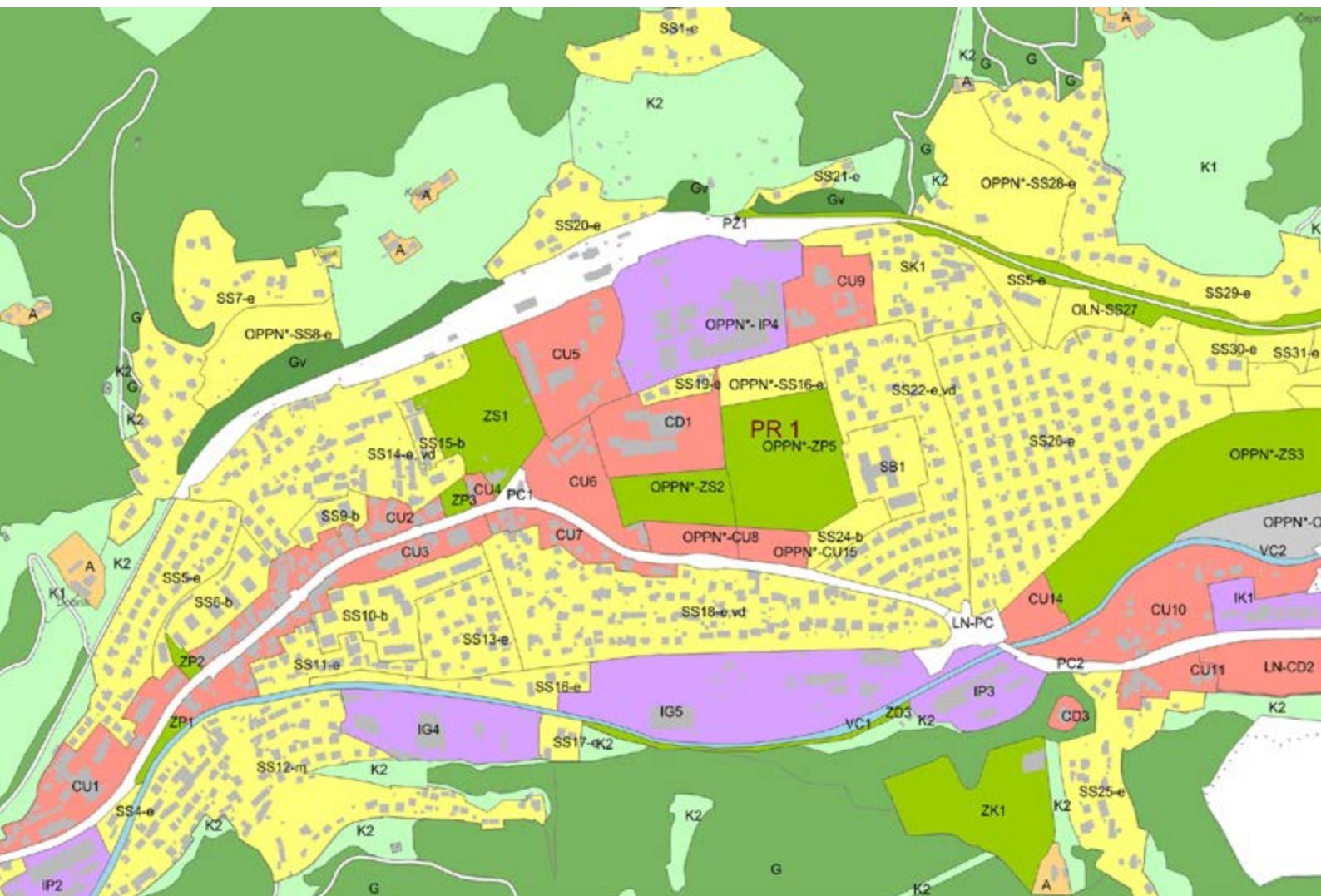
smernice. V času pridobivanja smernic je občina od ministrstva, pristojnega za varovanje okolja, prejela tudi odločbo, da je v postopku priprave OPN treba izdelati tudi okoljsko poročilo (v nadaljnjem besedilu OP). Postopek priprave OP je vzporeden s postopkom OPN. Na podlagi zakonskih izhodišč, usmeritev iz državnih prostorskih aktov, občinskih razvojnih programov in strokovnih podlag, pridobljenih smernic nosilcev, pobud občanov, terenskih ogledov ter varstvenih zahtev OP, je občina pripravila dopolnjen osnutek, ki je trenutno javno razgrnjen. V času javne razgrnitve lahko vsak poda pripombo na OPN ali OP. Sledi sprejem stališč do vseh pripomb, na podlagi katerih se oblikuje predlog OPN, s katerim se ponovno zaproša vse nosilce urejanja prostora, da podajo mnenja ali so bile njihove smernice v postopku priprave

dokumenta smiselno upoštevane. Ko občina zbere vsa pozitivna mnenja, minister pristojen za prostor poda končno soglasje za sprejem dokumenta.

POVABILO K SODELOVANJU

Občani, lokalna skupnost in druga zainteresirana javnost so bili ob pripravi osnutka pozvani, da podajo svoje pobude in usmeritve, ki jih je občina poskušala smiselno vključiti v dokument. V času javne razgrnitve (28. 9. 2010 do 16. 11. 2010) občina ponovno vabi vse zainteresirane, da proučijo razgrnjeno gradivo in podajo svoje pripombe nanj, ter tako pripomorejo k sooblikovanju kvalitetnega prostorskega dokumenta. Javna razprava bo 27. 10. 2010 ob 17. uri v veliki dvorani Družbenega doma.

Gradivo pripravile strokovne službe Občine Prevalje

Europe direct – vaš stik z evropsko unijo

KAJ JE INFORMACIJSKA TOČKA EUROPE DIRECT?

Europe Direct je služba, ki vam pomaga poiskati odgovore na vprašanja o Evropski uniji. Zagotavlja informacije z vseh področij, povezanih z EU, vključno s pravicami in možnostmi, ki jih imate kot državljani EU, ter kako te uveljaviti. Zagotovi lahko hitre odgovore na splošna vprašanja, če pa so vaša vprašanja podrobnejša, vas usmeri na najboljši vir informacij in svetovanja na ravni EU ali na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni.

Na Koroškem že od leta 2005 uspešno deluje Europe Direct A.L.P. Peca, ki je ena od šestih informacijskih točk v Sloveniji. Slovenski Europe Direct se redno povezuje z ostalimi točkami v Evropski uniji, ki jih je preko 450.

Naše storitve so brezplačne in so namenjene vsakomur in vsem, ki imajo vprašanja v zvezi z EU.

KATERE INFORMACIJE IN BREZPLAČNE PUBLIKACIJE LAHKO PONUDI EUROPE DIRECT A.L.P. PECA?

- Na voljo so številne publikacije za najmlajše, ki na osnoven način predstavijo tematike EU (pobarvanke, pravljice, otroške brušure ...),
- za dijake in študente so na voljo publikacije o raznih programih izmenjave učencev in programih zaposlovanja v drugih državah EU,
- za podjetnike so na voljo publikacije o priložnostih, ki jih ponuja evropski trg,
- za vse obiskovalce so na voljo splošne publikacije o EU (Evropa v 12-ih poglavjih, Evropa za državljane, Kaj lahko Evropski varuh človekovih pravic stori za vas?, Podobe Evropskega parlamenta, Evropski parlament, Evropska komisija...),
- na voljo je veliko statističnih biltenov, ki pokrivajo različna statistična področja in so idealen pripomoček pri raziskovalnih nalogah,
- brezplačne publikacije lahko dostavimo osebno ali jih pošljemo po pošti.

Seveda pa Europe Direct A.L.P. Peca ni služba za reševanje težav, zato ne more v vašem imenu vlagati zahtevkov za pravno varstvo ali pritožb. Lahko pa vam priskrbi kontaktne podatke ustreznih služb ali organizacij. Prav tako ne izdaja mnenj o specifičnih poglavjih politike EU ali o političnih stališčih EU.

KATERE SO GLAVNE DEJAVNOSTI EUROPE DIRECT A.L.P. PECA?

Od leta 2005 smo organizirali številne dogodke, ki so tematsko obravnavali področja gospodarstva, okoljevarstva, socialnega varstva, možnosti zaposlovanja in šolanja v drugih državah EU ter mnoga druga. Veliko naših dogodkov organiziramo za najmlajše. Da bi pripravili čim bolj pester program, ki bi obenem zagotavljal kvalitetne storitve, redno sodelujemo z drugimi nevladnimi organizacijami in posamezniki.

BREZPLAČNE PUBLIKACIJE

V letu 2009 smo razdeljevali brezplačne publikacije ob Dnevu potrošnikov. Na gimnaziji Ravne smo izvedli parlamentarne volitve in s tem dijakom predstavili delovanje Evropskega parlamenta. Za podjetnike smo v sodelovanju s Službo vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko organizirali delavnico v Dravogradu. Maja 2009 smo sodelovali na prireditvi **Evropska vas v Slovenj Gradcu**, kjer smo izvedli tudi nagradni kviz o EU. Z brezplačnimi publikacijami in nagradnimi kvizi smo sodelovali tudi na Ravenskih dnevih in Jesenskih srečanjih na Prevaljah. Za mlade, ki zaključujejo študij in iščejo prvo zaposlitev, smo pripravili okroglo mizo, na katero smo povabili predstavnike organizacij iz Ljubljane, ki se ukvarjajo s to problematiko. Za koroške dijake smo organizirali interaktivno predavanje na temo okoljevarstva in podnebnih sprememb. Decembra 2009 pa smo v sodelovanju z OŠ Juričevega Drejkca izvedli nagradni likovni natečaj. Pri podobnem natečaju smo sodelovali že prej. Natečaj je za koroške osnovne šole potekal na nacionalni ravni.

V letu 2010 smo z razstavo o podnebnih spremembah in okoljevarstvu že

gostovali na vseh osnovnih šolah Mežiške doline. Za iste šole smo v juniju organizirali predavanje na temo revščine in socialne izključenosti. V aprilu smo zaključili zelo uspešno sodelovanje z vrtcem Solzice, ko smo najmlajše peljali v naravo in jim priredili lutkovno predstavo. Tudi letos smo sodelovali na Evropski vasi v Slovenj Gradcu. Maja pa smo prav tako v Slovenj Gradcu organizirali Filmski teden Evrope, ki je sicer potekal v devetih slovenskih krajih. Obiskovalci so si lahko ogledali tri brezplačne filmske projekcije. Na animirani film Jelenček Niko smo povabili preko 250 otrok slovenjgraških osnovnih šol. Za skupino 20 smo organizirali tudi interaktivno delavnico.

KAKO SE LAHKO OBRNETE NA KONTAKTNI CENTER EUROPE DIRECT A.L.P. PECA?

Uporabite lahko naslednje možnosti:

- osebno nas najdete v prostorih Informacijske točke na Prežihovi 17 na Ravnah na Koroškem od ponedeljka do četrтка med 7.00 in 15.00 uro, v petkih pa med 7.00 in 13.00 uro.
- po telefonu na telefonski številki 059 091 083
- po elektronski pošti na naslov: borut.irsic@alppeca.si
- na spletni strani www.alppeca.si/europe_direct.aspx

KATERI SO GLAVNI NAČRTI EUROPE DIRECT A.L.P. PECA V PRIHODNJE?

Europe Direct A.L.P. Peca se bo tudi v prihodnje trudil, da organizira čim več dogodkov v vašem kraju. Z različnimi projekti bomo skušali zajeti čim več družbenih skupin in jim pripraviti čim bolj pester program. Svoje sodelovanje bomo skušali z določenimi organizacijami prirejati vsako leto. Zato smo na voljo vsem, ki pripravljajo projekte z evropsko vsebino in želijo partnerstvo pri organizaciji ali izvedbi dogodka.

Borut Iršič
Europe Direct A.L.P. Peca

PROSTOR NAŠ VSAKDANJI

Vzhičenost pričakovanja pravo-smernosti sprememb ob vstopu v EU, v čarobni prostor sveta evropskih narodov in njihove zakonodaje, je po pretečeni prvi petletki sobivanja zbledela v plehkobno zagrenjenost. Ideali prijaznega panevropskega sobivanja so se izkazali za zgolj lepo (pre) oblečen pragmatizem. Varnost in zaščito nam lahko nudi zgolj in samo ne-udejanjanje vsega tega, kar ne želimo, da bi drugi storili za ali na nas, v našem vsakdanjiku. Svet ni več načrtan premočrtno oziroma ne poteka od leve proti desni, od spodaj proti zgoraj. Original naslovne fotografije ima jasno postavljene navpične nivoje tako barvno kot vzorčno. Govori nam o trdni in jasni naravni podlagi, na katero je vpet čvrst zidec/mejnik, na katerega se figura/človek naslanja in zre v nekakšno blestečo prihodnost. Intervencija pa naredi sliko pregibljivo tako v horizontali kot tudi v njeni barvni zastavitvi in zid je zlit s figuro. Nprestane spremembe postajajo edina stalnica razvoja slehernega prostora. Nekdanja »smetna jama« ponuja možnost razvijanja neoporečne, sončne elektrike in izkoriščanje metana in prežeče zapornice na meji že nekaj časa ni več, odstranjene so bile nadstrešnice in odpira se možnost nastanitve investicijskega ali intelektualnega laboratorija/incubatorja. Vsaka nova zakonodaja je bolj in bolj določljiva in odčitljiva ter zmeraj manj idealizirana/posplošena in zmeraj bolj osebna ... Obstoječi prostorski plan in njegovi izvedbeni akti so bili zastavljeni v sistemu, ki je poznal zelo čvrste nadzorne mejnike in elemente in je kot tak deloval usklajeno in čvrsto tako v uredbnem (horizontala) kot izvedbenem (vertikala) delu. V prejšnjem sistemu je bili vse »naše« in vsi smo zagotavljali vse po natančno zapovedanem krogotoku. Prehod v »kapito-komunizem«, ki traja že od leta '91 pa do dandanes pa je obveznosti preselil na ramena »družbe (??)«, pravice pa na lastnike. Marsikatera dejavnost se je skomercializirala, med njimi tudi prostorsko in urbanistično načrtovanje. Državna in lokalna oblast se je znašla v vakuumu, ko je imela konkretne zapise kaj ni možno, nikjer pa, kaj je prepovedano. Nihče ni razmišljal o neki idealni biti/jaza ali občanu, katerega bivanje zahteva tudi sobivanje in katerega življenje ne traja le do prvega v mesecu, ampak (ga) skrbi za zanamstvo. Čas »večnega« sistema se je preselil na raven štirih let ali še bolje v sistem »4=1+2+1«. Vsa prejšnja prostorska zakonodaja je v takšnem okolju predstavljala idealno ledino za novo »dekultivacijo« prostora. Novi prostorski akti, znani po kratici O(bčinski) P(prostorski) N(ačrt), so vpeti v svet digitalnih podatkov, kjer je možen vsesplošen vpogled v podatke v realnem času (tukaj-in-zdaj!) in ki omogočajo preplet le-teh v t.i.«hibridnem» načinu, ki s preprostimi

dovolili ali prepovedmi določa razmerja v prostoru za vse nas. Kar naenkrat je posameznik v informiranju izenačen s skupinami (organiziranimi ali sporadičnimi), lokalnimi skupnostmi, državo in EU. Zahteva zakonodaje po določitvi namembnosti na parcelo natančno ter tako istočasno tudi določitvi možnosti posegov v prostor izluži imperativ občinam in državi k izdelavi jasno načrtanih dalekosežnih ciljev. Pretekla zmešnjava in zamik sistema »odgovornost-dolžnost« na splošnem in dejanskem se neumorljivo preliva v jasen odnos ponudbe in povpraševanja. Izpostavljanje komunalne opremljenosti posameznih naselij ali njihovih delov ne bo več vsebnik predvolilnih parol in obljub, ampak zgolj in samo vsakdanja obveznost lokalne skupnosti do svojih prebivalcev in se bo z naslovnice preselila na strani »črne kronike«, kjer bodo tako eni kot drugi podajali terjatve in zahtevke. Prebivalci se namreč vse bolj zavedamo, da je potreba želje deležnikov v prostoru tudi (po)plačati. Ne želimo pa jih preplačati. Nekdanji imperativ po bivanju in novogradnji namreč zamenjuje zahteva po sobivanju in preoblikovanju. Vsemogočno besedo »trajnostni razvoj«, ki jo vsak razume rahlo po svoje tako, spremljajo namreč točno določene zahteve in posledično stroški. Včasih smo posegli v okolje in prostor kar na počez in posledice so vidne in odčitljive brez povečevalnih stekel. Kritizirati preteklost naših prostorskih planov in na njih temelječih odločitev in uresničitvev ne potrebuje veliko znanja in moči. Kritizilstvo je pač večna »vrlina« skrivačev in potuhnjenec. Z nekaj povedmi bi lahko celo enostavno spravili vzroke in posledice nekega časa in nekega bivanja. Vsled tega je nastala zapoved, da morajo biti bodoči prostorski akti v svojem zapisu jasni, a kompleksni in kot taki hibridni. Dejstva se sestavljajo kot nekdanji »lego kocke«, za razliko od nekdanjih tekstov, ki so bili kot »puzzle« v obliki kopice kratkih, jasnih zapisov, ki pa so delovali le, če si sestavljal vnaprej znano sliko na vnaprej določenem politično-ekonomskem parketu. Novi akti so namenjeni bližnji bodočnosti, saj omogočajo prekrivanje in sklanjanje tudi za storitve ali posege, ki jih danes še ne poznamo. Za ponazoritev se ozrimo nepolnih dvajset let nazaj in (ne)uporabo računalnikov ali ekskluzivnost svetovnega spleta petnajst let nazaj. Pred tridesetimi leti pojmov kot so digitalno, GSM, USB, inter-modalno ..., nismo poznali! A moramo se ozreti na začetek tega zapisa. Vzhičenosti se lahko upremo le z konstruktivnim pristopom in delno rezerviranostjo. Izkušnje nas namreč učijo, da ni ničesar trajno, kaj šele popolno. In vedno bodo spremembe edina stalnica napredka.

Borut Bončina, arhitekt in prostorski načrtovalec

V občini Prevalje gradimo novo regijsko odlagališče, na katerem bomo v prihodnje odlagali samo predelane komunalne odpadke – preostanek, iz katerega bodo predhodno izločeni vsi odpadki, ki jih je mogoče reciklirati oziroma energetsko izrabiti.

Po večletnih pripravah smo pred letom in pol pričeli z gradnjo novega regijskega odlagališča za odlaganje preostanka komunalnih odpadkov v »Koroški regiji«. Sočasno poteka tudi izgradnja objektov predelave odpadkov (sortirnica, MBO in kompostarna... na lokaciji v Mislinjski Dobravi v MO Slovenj Gradec), vse skupaj pod nazivom »KOCEROD – vključuje izgradnjo Koroškega centra za ravnanje z odpadki za 12 občin Koroške razvojne regije s 74.077 prebivalci. Vrednost celotne investicije znaša cca 20 mio €. Od tega bo 65 % upravičenih stroškov prispeval Kohezijski sklad EU, 12 % država, preostalo pa 12 občin Koroške razvojne regije. Objekti naj bi bili zgrajeni do konca leta 2010, investitorju pa predani v obratovanje v letu 2011. Danes dobivajo objekti na obeh lokacijah že svojo končno podobo, po zadnjih predvidevanjih bo gradnja zaključena do konca tega leta, v začetku naslednjega pa naj bi začeli tudi s poskusnim obratovanjem.

Odlagališče Zmes

Gradnja odlagališča »Zmes« v glavnem poteka brez večjih zapletov, tudi rekonstrukcija priključne ceste v dolžini cca. 1900 m na novo odlagališče je v zaključni fazi, nekaj več težav je s pridobitvijo dovoljenj za gradnjo železniškega prehoda, ki bo po vsej verjetnosti zgrajen z večjo zamudo.

Na odlagališču »Zmes« bomo odlagali izključno predelane odpadke, samo končni preostanek komunalnih odpadkov, ki ga ni mogoče več snovno oziroma energetsko izrabiti. Po novem odpadki iz gospodinjstev ne bodo zgolj prepeljani in odloženi

na odlagališče, temveč bo njihova pot do odlaganja bistveno drugačna. Tako bomo morali že doma odpadke ustrezno razvrščati v skupino:

- za sortiranje (kot so: papir, plastična in kovinska embalaža, steklo ..., te bomo oddali v zabojnike na »ekoloških otokih« oziroma doma v ustrezne zabojnike-tako imenovano »suho kanto« (ti odpadki bodo v sortirnici izločeni po »frakcijah« in bodo predani embalažnim družbam za predelavo oziroma reciklažo);
- preostanka mešanih odpadkov iz gospodinjstev, ki ni primeren za sortiranje (umazana embalaža, sanitarni pripomočki ...), ki jih bomo oddali v posebne zabojnike-tako imenovano »mokra kanto« (ti odpadki bodo v MBO- mehansko biološki napravi predelani v gorljivo frakcijo, preostanek pa odložen na odlagališču);
- biološke odpadke (ostanki hrane, živil, rastlinske ostanki ...) pa bo potrebno kompostirati doma ali oddati v zato posebne zabojnike (ti odpadki bodo v kompostarni predelani v kompost).

Vsi odpadki iz gospodinjstev bodo po novem morali biti najprej ustrezno obdelani, na odlagališču bo tako končala le manjša količina odpadkov iz gospodinjstev (manj kot 1/3 vseh odpadkov), tistih ki jih ne bo mogoče izločiti za snovno ali energetsko izrabo in bodo v predelani obliki vsebovali manj kot 18 % ogljika v preostanku. Tako bomo iz 28.000 ton komunalnih odpadkov, ki letno nastanejo v regiji, predhodno izločili najmanj 10.000 ton uporabnih surovin, cca 9.000 ton predelali v frakcijo za gorivo in preostanek za kompost oziroma odložili na novem odlagališču.

Zgrajeno odlagališče »Zmes« bo imelo kapaciteto 108.000 m³ in bo po predvidevanjih zadoščalo za odlaganje končnega preostanka komunalnih odpadkov iz gospodinjstev za najmanj 12 let.

Z izgradnjo objektov bomo izpolnili evropske zahteve in standarde ravnanja s komunalnimi odpadki iz gospodinjstev, to je: zmanjšali količino odloženih odpadkov na odlagališču za dve tretjini. Večkrat se postavlja vprašanje, zakaj toliko investirati v izločanje in predelavo odpadkov, če jih lahko enostavno zagrebemo pod zemljo. Potrebno je vedeti, da v prihodnje tovrstno razmišljanje ni več mogoče, in da bomo morali vsak pri sebi spremeniti odnos do odpadkov ter sprejeti odgovorno ravnanje z njimi, kot pogoj brez katerega življenje v sožitju z naravo ne bo več mogoče. Največ, kar lahko sami naredimo je, da preprečujemo nastajanje odpadkov v vsakodnevem življenju, če pa že to ni mogoče, pa da te odpadke ločujemo že v gospodinjstvih, tako da jih lahko pozneje sortiramo za recikliranje oziroma predelavo.

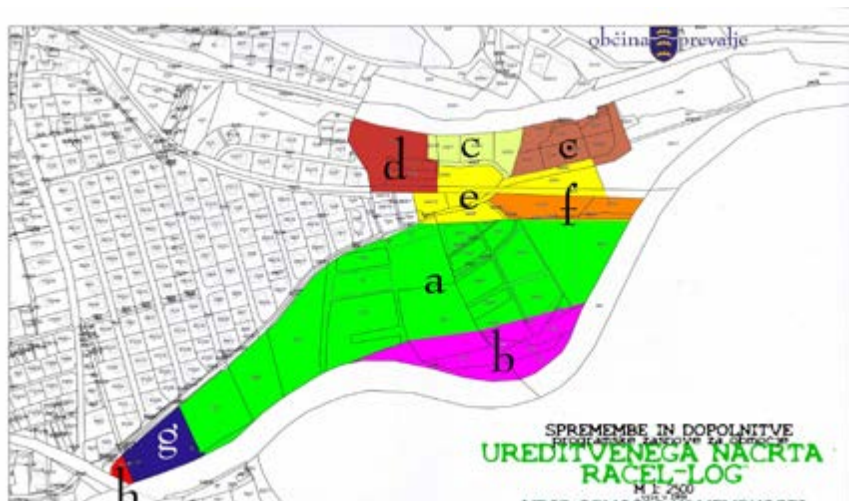
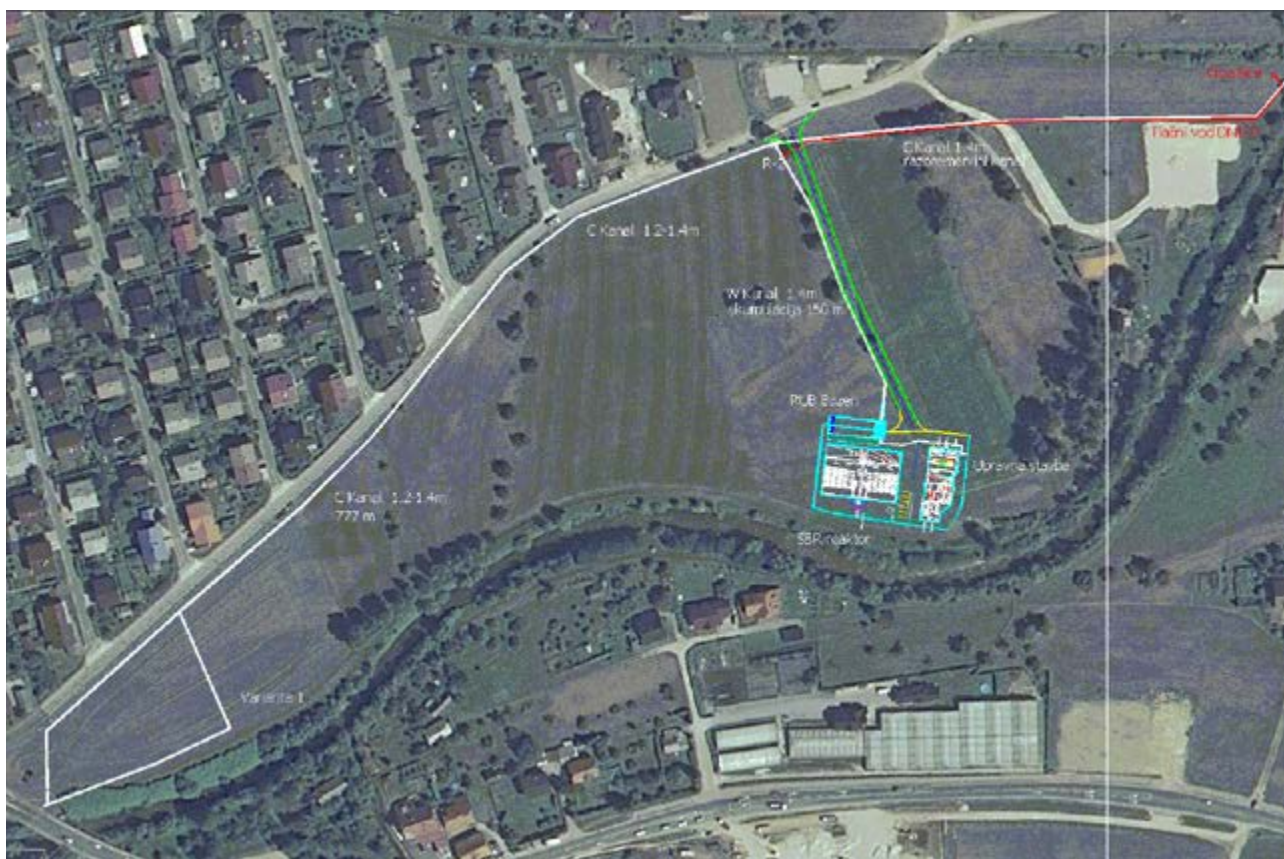
Projekt »KOCEROD« sledi tako okoljskim kot soci-ekonomskim ciljem. Uspešnost ravnanja z odpadki pa bo v veliki meri odvisna od nas samih in od naše pripravljenosti, da bomo z njimi ravnali drugače.

Čistilna naprava

Občinski svet Občina Prevalje je leta 2002 sprejel programsko za-snovno za ureditveni načrt Račel-Log (Ur.l.RS, št.51/2002) v katerem je med drugim v sklopu »b« določil območje centralne čistilne naprave/CCN (CC.SI_22232). Gradnja lastne čistilne naprave za či-ščenje komunalnih in predčiščenih obrtno-industrijskih odpadnih vod je predvidena ob reki Meži Pod gonjami. Čistilna naprava bo imela kapaciteto 7000 PE (6000+1000). Naprava je zasnovana na SBR tehnologiji (SBR Sequence Batch Reactor). Prednost SBR po-stopka čiščenja glede na klasičen postopek je v manjši površini in krajših bioloških reakcijah. Pri SBR postopku poteka postopek

reakcije in usedanja v istem reaktorju. Čistilna naprava bo pokri-ta. Zrak se bo filtriral preko KF filtra oziroma bio-filtra. Vizualno bo naprava zaščitena z zeleno bariero. Predvidena je tudi ravna streha, da bo naprava čim nižja in s tem manj opazna. Dostop bo urejen iz severne strani s priključkom na obstoječo lokalno cesto. Predviden pričetek gradnje je leta 2012. Vrednost celotne investicije med 2,5 in 3,0 mio EUR. Centralna čistilna naprava naj bi bila v 80 odstotkih financirana iz EU sredstev.

Lokacija čistilne naprave ob reki Meži Pod gonjami

PARK JEZERO

Vizualizacija ureditve Parka jezero

Avtorica: Maja Lesjak, udika

Na občini že dalj časa načrtujemo ureditev prostora med Osnovno šolo Franja Goloba in Domom starostnikov Na Fari. Postopek ureditve tako velikega območja, je zapleten in drag, zato smo se tega projekta lotili postopoma. Z lastniki zemljišč smo se že dogovarjali, pod katerimi pogoji bi bili pripravljeni zemljišče dati v najem za ureditev parka. Izrazili so željo, da bi predhodno želeli videti osnutek ureditve.

V letošnjem letu smo pridobili ta dokument. Po pridobljeni vizualizaciji želja naročnika, je avtorica Maja Lesjak, udika predlagala, da bi bil park sestavljen iz dveh delov: šolski del 10.000 m²; javni del pa dobrih 30.000m².

V šolskem delu naj bi bile združene dejavnosti starejših otrok (7-15 let) - igrala bi bila bolj adrenalinska ter takšna, ki združujejo in vabijo k skupni igri. Predvidenih je nekaj klopi oz. igral. Velike travne površine bi zagotavljale prostor za športne igre. Park naj bi bil namenjen vsem starostnim skupinam.

Za najmlajše je blizu vhoda, načrtovanih javnih sanitarij in vrtca otroško igrišče z zanimivimi igrali; za nekoliko starejše bodo ob vodi locirani elementi za sedenje.

Najstarejša populaciji naj bi imela več prostora ob meji z Domom starostnikov, tam bi bili umeščeni rožni vrt, vodni motiv, rusko kegljišče, šah z velikimi figurami.

Glavni motiv parka bi bilo jezero z veliko ploščadjo-prireditvenim prostorom, paviljončkom, potjo okoli in preko jezera.

Del parka bi bil modificiran z vzpetnicami, na katere bi se bilo mogoče povzpeti in uživati v razgledu na jezero, pozimi pa bi služile kot sankališče.

Sistem poti je sestavljen iz glavne prečne in več manjših, ki se navezujejo nanjo. Z rastlinskimi nasadi bi razdelili prostor.

Nekoč je bilo jezero, pripoveduje pripovedka o nastanku Prevalj, danes pa nas na zgodovinsko preteklost spominja Park jezero.

Evropski projekt Know-Man: Knowledge Network Management in Technology Parks

Občina Prevalje je v začetku leta 2010 začela izvajati projekt KNOW-MAN: Network Management in Technology Parks, kateri bo trajal vse do konca leta 2012. Projekt je namenjen promociji regionalnega razvoja in sledi novejši paradigmi povezovanja ključnih razvojnih deležnikov, imenovani »triple helix«, ki združuje razvoj raziskovalne institucije, predstavnike regionalne administracije in javno upravo. Osnovni namen projekta je izmenjava izkušenj in dobrih praks, krepitev povezav med razvojno in raziskovalnim, znanstvenim okoljem in podjetji ter izboljšanje upravljanja znanj v tehnoloških parkih oz. inkubatorjih.

Projekt KNOW-MAN združuje 15 partnerjev iz šestih evropskih regij: Rim – metropolitansko območje (Italija), Benečija (Italija), Spodnja Šlezija (Poljska), Koroška (Slovenija), Andaluzija (Španija) in Berlin – Brandenburg (Nemčija).

Izvedba projekta je podprta s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj

v višini 1.684.562,66 €, vodilni partner je Institute for Regional Development and Structural Planning iz Erknerja (Nemčija). Slovenske partnerje povezuje TRC Koroška – Tehnološko razvojni center za Koroško, ki je k sodelovanju povabil tudi RRA Koroška in Občino Prevalje.

Uvodni sestanek je potekal med 8. in 10. marcem 2010 v Berlinu, katerega del je bil tudi obisk tehnološkega parka Adlershof Science and Technology Park (www.adlershof.de).

Tehnološki park združuje ključne akterje za izgradnjo inovativnosti okolja kot so npr. Humoldtova univerza, razvojne in raziskovalne institucije (WISTA-MG, Adlershof Projekt GmbH, International Incubator Adlershof), podjetja, banke in mesto Berlin. Adlershof tako v najširšem smislu predstavlja iniciativo, ki z združevanjem vseh ključnih akterjev promovira sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom. T.i. socialna infrastruktura je pomemben del ustroja

tehnološkega parka, saj omogoča srečevanje raziskovalcev, študentov in predstavnikov podjetij. Takšno sodelovanje je tudi stimulirano in podprto na organiziran način, saj obstaja vrsta projektov, ki omogočajo povezovanje na konkretnih vsebinah in ki bodo tudi predstavljeni v posebnih publikacijah o dobrih praksah.

Nadaljevalne aktivnosti v okviru projekta KNOW-MAN vključujejo študijske obiske, delavnice in konference, ki bodo rezultirale mnogovrstne publikacije in kreiranje t.i. medregionalnih razvojnih tandemov, ki bodo omogočali konkretne povezave med posameznimi partnerji in predstavniiki podjetij. Izmenjava znanj med evropskimi regijami tako s projektom KNOW-MAN pridobiva konkretni okvir, ki bo zagotavljal trajnost rezultatov tudi po uradnem končanju projekta.

Pripravila: Bernarda GRADIŠNIK

Osnovni namen projekta je izmenjava izkušenj in dobrih praks, krepitev povezav med razvojno in raziskovalnim, znanstvenim okoljem in podjetji ter izboljšanje upravljanja znanj v tehnoloških parkih oz. inkubatorjih.

Sestanek projektnih partnerjev v Berlinu

Pod imenom »Geopark« razumemo varovanje, promocijo in trženje geološke dediščine na geografsko zaokroženem območju. Geološke vsebine so osnova za razvoj izobraževalnih, turističnih in gospodarskih dejavnosti. Poleg geoloških znamenitosti se v »Geoparku« predstavljajo tudi ostale naravne vrednote in kulturna dediščina. Projekt je nadgradnja že izvedenih projektov čezmejnega sodelovanja in vzpostavljenih čezmejnih povezav med lokalnimi skupnostmi in drugimi organizacijami z območja.

Vodilni partner v projektu »Geopark« je podjetje Podzemlje Pece, d. o. o., ostali partnerji pa so občine: Črna na Koroškem, Mežica, Prevalje, Železna Kapla, Globasnica, Bistrica nad Pliberkom in Sele, Koroški pokrajinski muzej, Zavod RS za varstvo narave, RRA Koroška in Regionalna agencija za Koroško iz Avstrije. Vrednost celotnega projekta je 2,5 mio EUR. Vsak partner izvaja svoj del projekta, nekaj aktivnosti pa je skupnih.

V Občini Prevalje smo skupaj s Kulturnim društvom Leše oblikovali projektni predlog z nazivom **»Po stopinjah leških rudarjev«**. Predmet investicije je ureditev strehe, fasade in obnova stavbnega pohištva v objektu kulturne rudarske dediščine - pozivalnica na Lešah, ureditev spominske sobe-muzeja v objektu, obnova rudarske kapele v Leškem grabnu, ki uprizarja motive o rudarski nesreči, ureditev vhoda v Franciscusov rov: ureditev dostopa in parkirnih mest za obiskovalce, ureditev razsvetljave, postavitve info tabel na turistični rudarski poti, postavitve panoramske karte na Lešah, postavitve urbane opreme na turistični rudarski poti ter izdelava projektne in investicijske dokumentacije. Vrednost celotnega projekta je 150.000 EUR. Predvidoma bomo z deli pričeli v mesecu oktobru letošnjega leta.

Pripravil: Stanko Kumprej
Foto: Stanko Kumprej

Sirkova kapela posvečena ob nesreči v rudniku rjavega premoga na Lešah

Franciskov rov

Pozivalnica – Ferlescimer

Z realizacijo projekta bomo širši javnosti predstavili bogato zgodovino Leš iz časa rudarjenja.

Komisija, ki si je ogledala vse tri lokacije v geoprojektu; v komisiji je bil direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Enote Maribor g. Srečko Štajnbaher s sodelavci, predstavniki podjetja Kograd Igem, ki pripravljajo projektno dokumentacijo in predstavniki Občine Prevalje.

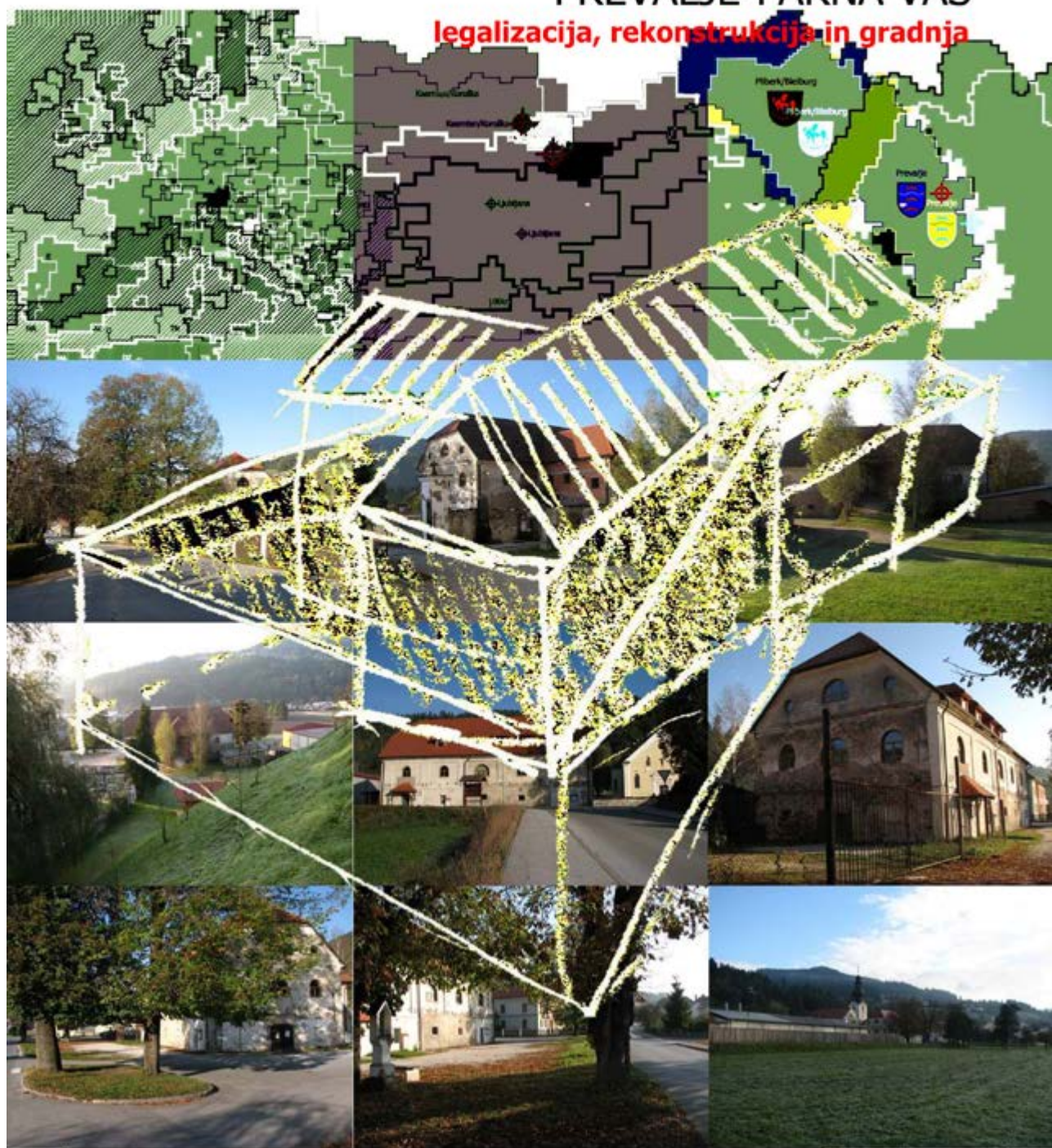
Večpredstavnostno središče Prevalje–Farna vas, v sklopu katerega bo Muzej Prevalje z osrednjim slovenskim muzejem Bralne značke

arhitektborutbončina_s.p._prisoje38_si2391prevalje

multi-modalni center oziroma

VEČ-PREDSTAVNOSTNO SREDIŠČE PREVALJE-FARNA VAS

legalizacija, rekonstrukcija in gradnja

Novi knjižnici na pot

Knjige niso bile le prenašalke in posredovalke kulturnih dobrin, umetniških sporočil in znanja, temveč smo z njimi še najuspešneje lovili korak s sočasnimi dogodki in procesi okrog sebe. S knjigami smo ohranjali in bogatili svoj jezik in kdaj tudi nadomeščali svojo številčno majhnost in gospodarsko šibkost in se postavljali po robu mnogim pritiskom večjih in močnejših in tudi z njihovo pomočjo preživeli do danes.

In Prevalje so kraj, ki je zaznamovan s knjigami in imajo bogato kulturno tradicijo. V srednjem veku so bile Prevalje Farna vas. Farna vas je bila takrat kulturno središče doline in za Dobro vesjo najimenitnejši kraj Spodnje Koroške. V času cesarske Avstrije so bile glavne kulturne prireditve v dolini in na spodnjem Koroškem tu, na Prevaljah. Leopold Abraham, delavec, pismonoša, režiser,

igrallec, idealist neizbrisno zapisan v kulturnih analizah Prevalj.

Da je knjiga na Koroškem hitro našla pot tudi med neuke kmete, so dokaz mnogi koroški bukvniki.

Knjižnice so bile in so še vedno vez preteklosti s sedanjostjo in prihodnostjo in pomembne nosilke kulturnega razvoja ter za polnijo pomemben del prostega časa.

Res so se s preselitvijo v Družbeni dom pogoji za knjigo, knjižničarje in uporabnike izboljšali, a še vedno je bil prostor premajhen in nefunkcionalen. Po štiridesetih letih pa lahko rečemo, da so se besede Ožbeja Lodranta uresničile, saj smo 17. septembra odprli nove prostore knjižnice. Knjižnica tako s svojo površino okoli 300 m² kot tudi s knjižničnim gradivom (12000 enot) dosega standarde za splošne knjižnice.

Ob tej priložnosti bi se rada, mislim, da lahko rečem tudi v imenu bralcev, zahvalila občinskim svetnikom in županu občine Prevalje, ki so že pred leti podprli začetek te gra-

dnje. Zahvala gre tudi strokovnim službam občine, predvsem tajniku gospodu Stanku Kumpreju in Mojci Orešnik, s katerimi so v zadnjem času zelo aktivno sodelovali, hvala tudi Borutu Bončina za dobre nasvete in seveda vsem sodelavkam, ki jih je v teh zadnjih tednih čakalo kar veliko dela. To velika skrb vseh je dokaz, da knjižnice so pomembno kulturno in informacijsko središče, da knjiga tudi ob poplavi drugih elektronskih virov ne izgublja na pomenu, ampak ostaja nezamenljiva v procesu vseživljenjskega učenja in z danes tudi vse bolj pomembno ekonomsko funkcijo. Prevalje so kraj z bogatim kulturnim življenjem in veseli bomo, če se bo ob najzaslužnejših: Kulturnem društvu, KD Mohorjan, mnogih pevcih, igralcih, glasbenikih, likovnikih ... pojavilo tudi ime knjižnice.

Vabimo pa vse vas, mlade in malo manj mlade bralce, da nas čim večkrat obiščete in tudi tako sooblikujete to vašo in našo knjižnico.

Mag. Irena Oder, direktorica

Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Foto: Franci Štrekelj

Župan dr. Matic Tasič in mag. Irena Oder ob odprtju prenovljene Knjižnice Prevalje

Foto: Andreja Cibron - Kodrin

Krožišče Murko pri Sparu

V dogovoru z Ministrstvom za promet, Direkcijo RS za ceste je Občina Prevalje v mesecu avgustu 2010 porušila stanovanjsko hišo Polje 9. Dela je izvajalo Prostovoljno gasilsko društvo Prevalje, za odvoz odpadnega gradbenega materiala je poskrbelo Gradbeno podjetje Slemenšek.

Na prostoru odstranjenega objekta je predvidena ureditev krožnega križišča, ki je del projekta ureditve glavne ceste G2-112/1255 Poljana-Prevalje, na odseku od Špara do krožišča Na Fari.

Še zadnji pogled na Murkovo hišo, kjer bo krožno križišče.

Gasilci pri podiranju Murkove hiše– »Murkotove vage«

Pripravil: Stanko Kumprej

Murkova tehtnica

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Prevalje so z veliko truda in skrbnostjo, ob rušitvi objekta Polje 9, odstranili »Murkotovo vago«, ki je služila za tehtanje tovarov in živine. Tehnica predstavlja tehnično dediščino Prevalj. Tehnica bo svojo začasno mesto našla pri Gasilskem domu Prevalje, kjer bo na ogled krajanom.

Foto: Stanko Kumprej

STARO SE JE UMAKNILO NOVEMU, OSTAL PA JE ZGODOVINSKI SPOMIN.

Bila je to prva javna tehtnica v Mežiški dolini. Murkova družina je po prvi svetovni vojni kupila kovačijo in tehtnico na Prevaljah, ki je bila edina v Mežiški dolini (Polje 9). Na njej so lahko kmetje tehtali seno, živino, pozneje tudi težje rudniške tovore. Ob tehtanju so morali zapisovati vse, kar so stehali v veliko evidenčno knjigo, da so potem plačevali »štibro«. Ko so se pojavile tudi druge javne in rudniške tehtnice po dolini, je bilo manj dela in v hiši so oddajali lokale za obrtno dejavnost. V hiši je bil prvi čevljar s čevljarско podružnico Josip Schmidt, pozneje je med 2. sv. vojno delavnico prevzel Ferdo Vasa, krojaško pa Ivan Kac. (G. J.)

Pripravila: Greta Jukič in Stanko Kumprej

Pošta

Končno je bil realiziran projekt ureditve vhoda na Pošto Prevalje. Izvedli so dvoravno stopnišče s podestom. Na vzhodni strani stopnišča so uredili dvizno rampo za invalide. Nad celotnim vhodnim prostorom so postavili novo nadstrešnica. Z realizacijo projekta je omogočen dostop v poslovne prostore invalidom in mamicam z vozički brez arhitektonskih ovir.

Pošta Prevalje z novim vhodom prijaznejšim do invalidov in vseh uporabnikov

Foto: Klemen Čorenšek

Dvigalo bo invalidom olajšal dostop v Družbeni dom

Odslej bo olajšan dostop v Družbeni dom tudi invalidom. Dvigalo je preizkusil Filip Voler ob prisotnosti vodje gradbišča Franja Urnavta in tajnika Stanka Kumpreja.

Pripravil: Stanko Kumprej

Na pomoč – računalniški servis na domu in v pisarni, Tehit, d. o. o.

Podjetje TEHIT d.o.o. je bilo ustanovljeno v lanskem letu, njegovi ustanovitvi pa je botrovalo vedno večje povpraševanje po storitvah, ki jih nudimo. Tako je nastala blagovna znamka Na pomoč – računalniški servis na domu in v pisarni. Po počasnih začetkih in delu predvsem na domovih strank in ob večjih popravilih v zasilni »pisarni« doma, smo najeli prostore, v katerih se danes nahaja servis. Kot ste verjetno že opazili se nahajamo v središču Prevalj, nasproti trgovine Hartl, ob Mohorjanovi galeriji, na naslovu Trg 1, Prevalje. Odprto imamo od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure. Preostali čas pa smo dosegljivi na telefonsko številko 040 380 100. Torej, če imate težave z računalnikom ali računalniško opremo, se lahko oglosite v pisarni in prinesete opremo na popravilo ali pokličete in se dogovorimo za obisk na domu, kjer vam na mestu odpravimo vaše težave. Če je okvara preobsežna, računalnik

odpeljemo in ga v najkrajšem možnem času tudi vrnemo. Smo pogodbeni serviser kar nekaj podjetjem na Koroškem in tako tudi v tem segmentu rastemo in pridobivamo zaupanje, ter postajamo pomemben igralec na servisnem področju. Letos smo postali pooblaščen zastopnik in uredili prodajno mesto Amis, kjer lahko sklenete naročniško razmerje za internet, televizijo in telefonijo. Cene so ugodne, zato se oglosite, da izberemo primeren paket za vaše potrebe.

Zaradi potreb trga, ki so se pokazale tekom dela in uspešnega poslovnega povezovanja, bo kmalu zaživela nova blagovna znamka PRINTINK – kartuše in tonerji, ki bo preko spletne trgovine na naslovu www.printink.si ponujala tonerje in kartuše za vse vrste tiskalnikov. Torej, če želite tiskati kvalitetno in cenovno ugodno, poiščite kartuše in tonerje v spletni trgovini.

Ožbej Pori

Kmalu vseljiv prenovljen »sončni blok« na Perzonalih

Podjetje Slatin, d. o. o., Ravne na Koroškem je na lepi in mirni lokaciji na Prevaljah zgradilo nov stanovanjski blok. Objekt ima vhod in parkirišča na južni dvoriščni strani, kjer bo tudi zelenica in prostor za otroke.

Objekt je energetsko varčen s triplastnimi zasteklitvami in fasado debeline 16 cm. Dvigala ni, so pa zelo široka stopnišča. Varčen način ogrevanja stavbe na plin in tudi s sekanci bo stanovalcem omogočal resnično majhne stroške. Stavba bo imela telefonske in catv priključke. Objekt ima 4 etaže in 29 stanovanj. Vsakemu stanovanju pripada shramba (nekateri se nahajajo v istem nadstropju, nekatere so ločene in so locirane v pritličju). Vsako stanovanje ima zagotovljeno eno parkirno mesto. Nekaj parkirnih mest je namenjenih stanovalcem za drugi avtomobil in gostom.

Stanovanja bodo vseljiva konec oktobra 2010.

(več na www.perzonal.si)

Novi sončni blok na Perzonalih

Pripravil: Stanko Kumprej
Foto: Stanko Kumprej

Nov tehnični center Inpos na Prevaljah

V mesecu juliju je podjetje INPOS, d. o. o., Celje pričelo z gradnjo novega poslovnega prodajnega tehničnega centra na Prevaljah. Center v velikosti 4000m² bo namenjen njihovi osnovni dejavnosti – tehnični trgovini, nekaj prostora pa bo namenjeno tudi najemnikom in trgovskim ter gostinskim lokalom. Trgovinska ponudba bo zaokrožena z izdelki črne in barvne metalurgije z razrezom, elektromateriala, orodja, vodovoda, ogrevanja, kemije z lastno mešalnico, vijakov, okovja, bele tehnike, izdelki široke potrošnje, gradbenega materiala, izdelki za zaščito pri delu, program za dom in vrt, vključno s široko ponudbo lesnega programa z razrezom lesa za domače mojstre, obrtnike in podjetnike ter končne potrošnike. V centru bodo ponujali 50.000 različnih izdelkov. Zagotovljena bo dostava na dom.

Center na Prevaljah bo predvidoma zgrajen do konca letošnjega leta, vrata pa bo odprl 1. marca 2011. Odpiralni čas bo od 7.00 do 20.00 ure, razen ob nedeljah in praznikih, med 7.00 in 12.00 uro. Vrednost celotne naložbe je ocenjena na 5 mio EUR. V svojo delovno sredino bodo povabili 30 novih zaposlenih.

**V NAJEM ODDAMO
POSLOVNE PROSTORE**

tel.: 03/42 86 100

e-mail: inpos@inpos.si

Pripravil: Stanko Kumprej

Trgovski objekt Eurospin Prevalje

Predviden objekt z zunanjo ureditvijo se nahaja v sklopu ureditvenega načrta Račel-Log in PUP-a št. 2. Predvidena je nova gradnja trgovskega objekta (klasifikacija: 123 – Trgovske in druge stavbe za storitvene dejavnosti).

Predvideni objekt je pritlične izvedbe z dvokapno streho, v naklonu 6°, krita s PVC tesnilno folijo. Objekt je pravokotne oblike dimenzij 52,39 x 22,94 m. Iz vseh strani bodo orientirana izložbena okna, ki zagotavljajo naravno osvetlitev prodajnega in skladiščnega prostora. Nosilna konstrukcija je skeletna, AB stebri in grede tvorijo osnovno nosilno konstrukcijo pritličnega objekta, na katere se naslanja strešna konstrukcija. Predvidenih je 92 parkirnih mest, od tega je 5 namenjenih invalidom. Vzpostavi se ločen enosmerni prometni režim z uvozom na SZ strani in izvozom na SV strani ureditve. Uvozna in izvozna cesta se priključujeta na severni strani na lokalno cesto št. LC 350281. Na območju notranjih parkirnih in manipulativnih površin se vzpostavi delno enosmerni delno dvosmerni prometni režim, ki je določen s prometno vertikalno in horizontalno signalizacijo. V trgovskem objektu se predvideva 8 novih delovnih mest.

Pripravil: Kograd Igem

Kograd Igem je glede na pogoje Ministrstva za okolje in prostor ARSO, pred pričetkom gradnje trgovskega centra, uredil strugo reke Meže, s tem je povečal poplavno varnost tega območja.

Lokacija Eurospina v naselju Pod gonjami ob Meži

Foto: Stanko Kumprej

Prodaja dobrot s kmetij sedaj na parkirnem prostoru pri Sekavčniku

Mineva prvo leto, kar so na Prevaljah na avtobusni postaji postavili prodajne hišice, ki so v lasti Društva kmetov Mežiške doline in Sadjarskega društva Mežiška dolina. V hišicah prodajajo svoje izdelke kmetije iz občine Prevalje, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji. To so kmetija DVORNIK iz Šentanela, kmetija GRADIŠNIK z Jamnice, kmetija SONJAK z Belšaka in kmetija KAVH z Dolge Brde, prav tako lahko kupimo med in izdelke iz medu od čebelarja DANILA PARADIŽA ter izdelke od Društva za zdravo življenje s Kopra. Med občani smo izvedli kratko anketo, ali so zadovoljni s ponudbo izdelkov z domačih kmetij, ali si želijo te ponudbe na Prevaljah. Rezultati so nas razveselili, kajti ni bilo občana, ki ne bi bil zadovoljen s ponudbo in jo seveda želijo tudi v prihodnje. Občina Prevalje je septembra začela z urejanjem trga na Prevaljah, zato so se na občini dogovorili z gospo Ado Sekavčnik, da se lahko prodajne hišice prestavijo na parkirišče pri Sekavčniku.

Pripravila: Darja Jeriček, KSS Prevalje

Koroške kmetije vas vabijo od 8. septembra naprej na prodajno mesto pri Sekavčniku.

Po znanje na kmetijo

Namen projekta je povezati šole in vrtce z lokalnimi kmetijami, vzpostaviti vsaj šest učnih kmetij v Mežiški dolini.

Kmetijsko gozdarski zavod Celje, izpostava Ravne na Koroškem je na poziv Lokalne akcijske skupine Mežiška dolina prijavil projekt Po znanje na kmetijo, ki ga je upravni odbor tudi potrdil. Če bo projekt potrjen tudi na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ga bomo začeli izvajati naslednje leto v času od maja 2011 do maja 2012. Namen projekta je povezati šole in vrtce z lokalnimi kmetijami, vzpostaviti vsaj šest učnih kmetij v Mežiški dolini. Skozi vsebine na kmetiji bodo otroci spoznavali odgovorni odnos do narave, lokalnih pridelkov in izdelkov ter okolja. S projektom želimo prispevati k ohranjanju dediščine, tradicije, vrednot, obrti in običajev na podeželju; prispevati k izkustvenemu in doživljajskemu učenju otrok in mladine. Učni poudarek kmetij v smislu učilnic na prostem pa je lahko vsekakor odlična popestritev rednega učnega programa za šole.

Dvornikov muzej etnološke dediščine v Šentanelu

Pripravila: Darja Jeriček, KSS Prevalje

Cvetlični vrt na čebelarско-sadjarskem učnem centru „Fara“

V okviru projekta „Spoznajmo življenje čebel“ se rojeva med drugim tudi cvetlični vrt.

V tem cvetličnem vrtu bodo posajene medovite rastline, zdravilne rastline in ostala zelišča. Čebelarji smo izvedli dela na terenu, naredili smo gredice v katerem bodo posajene rastline. Namen tega vrta: je prikaz rastlin, pomen in predstavitev medovitih rastlin za človeka in čebele, uporabnost rastlin pri vsakdanji uporabi.

V tem projektu so zajeta še ostala dela na čebelarско-sadjarskem učnem centru. Izvedla se bo lesena ograja okrog cvetličnega vrta, sadovnjaka in čebelnjaka, ki bo dajala lepši videz in zaščito. V tem projektu je tudi zajeto izobraževanje. Izvedene so bile učne delavnice in predstavitve. Prikazano je bilo naseljevanje čebeljih rojev v čebelji panj, izvedba in prikaz opravila v panju in točili smo med. Naši člani šolskega krožka so to z veseljem opravili. Izvedli smo tudi delavnico označevanje čebeljih matic, poleg tega je bilo izvedenih še veliko posegov v čebelnjaku in sadovnjaku. Namen tega učnega centra je prikazati v naravi sadovnjak in vsa dela v njem. V čebelnjaku bo možno predstaviti čebele, življenje čebel in čebelje produkte. V cvetličnem vrtu pa bo možno razisko-

Spomladi se bo lepo sprehoditi ob cvetličnem vrtu.

vati rastlinstvo in njihov pomen. Vrhunec vsega pa je povezava med sadjarstvom, čebelarstvom in rastlinstvom v naravi. V nastajanju je tudi spletna stran, ki bo tudi širši javnost omogočila spremljanje aktivnosti na našem učnem centru. Za izvedbo projekta smo pridobili sredstva v okviru LAS programa. Projekt se je financiral v večjem deležu iz Občine Prevalje in sredstev EU, seveda pa ne smemo pozabiti, da je v ta projekt vloženega veliko truda s strani članov, ponosni smo, da tudi mladih. Čebelarji in sadjarji verjamemo, da bo sadovnjak, čebelnjak in cvetlični vrt v ponos vsem občanom Prevalj in tudi kraj kamor bodo radi zahajali.

Rudolf Vogel

Projekt se je financiral v večjem deležu iz Občine Prevalje in sredstev EU, seveda pa ne smemo pozabiti, da je v ta projekt vloženega veliko truda s strani članov, ponosni smo, da tudi mladih.

Ose zapredkarice na Riflovem vrhu

Gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije smo med spremljanjem stanja gozdov 2. 7. 2009 na pobočjih Riflovega hriba nad bencinsko črpalko na Prevaljah, opazili rjavenje smrekovih iglic. Najprej smo mislili, da je rjavenje iglic posledica napada podlubnikov – smrekovih lubadarjev, vendar ni bilo tako. Na terenu smo vzeli vzorce vej in jih poslali na preiskavo na Gozdarski inštitut v Ljubljano. Na vejah posekanih dreves smo opazili majhne tvorbe in v njih do 2cm velike gosenice. Že 9. 7. 2009 je delavka Gozdarskega inštituta dr. Maja Jurc na terenu pregledala poškodbe na drevju. Pri tem ogledu smo ugotovili, da se poškodovanost dreves iz prvotno opaznega območja širi v smeri proti Ovniču in Popu. Na osnovi okularnih ocen poškodovanih dreves v juliju smo ugotovili, da je poškodovanih 62ha gozdov. Po prvih ugotovitvah smo dvakrat tedensko pregledo-

vali poškodovane sestoje in stanje tvorbo na vejah. Dne 21.7.2009 smo ugotovili, da v zapredkih ni več gosenic – ličink.

KAJ PA SEDAJ? KAJ SE JE ZGODILO?

Med tem smo iz Gozdarskega inštituta do-

bili obvestilo, da so smreko najverjetneje napadle ose zapredkarice. Katera vrsta os, pa še nismo izvedeli.

Zapredkarice so rastlinske ose in se avtohtono pojavljajo v Evropi. Znanih je 10 vrst. Občasno prihaja do velikih namnožitev os zapredkaric, ki trajajo več let in povzročajo

Foto: Stanko Kumprej

Župan se je seznanil z ekološko nesrečo, ki je prizadela kmetijo Rifel.
Župan in lastnika gozda, ki je najbolj prizadet - Albin in Darja Dretnik.

večletno objedanje iglic, zmanjšujejo prirastek in oslabijo napadena drevesa smreke tako, da postanejo občutljiva za druge poškodbe ki jih povzročajo veter, sneg in žuželke, predvsem smrekovi podlubniki – lubadarji.

UKREPI

Preden smo začeli z načrtovanjem ukrepov, nas je zanimala velikost območja, kjer so v tleh večje količine gosenic. Na 30 vzorčnih ploskvah, velikih 1m x1m, smo prešteli gosenice v zemlji in novembra ugotovili, da je površina ogroženih gozdov 106ha. Ker je številčnost ličink v zemlji zelo velika, smo se lotili priprave načrta za ukrepanje ob morebitni namnožitvi os zapredkaric.

V gozdovih napadenega območja v spodnjem delu, nad reko Mežo in naseljem, je onemogočeno spravilo. Načrtujemo gradnjo treh novih vlak v skupni dolžini 1320 m.

Med našim opazovanjem sestojev, štetjem ličink v zemlji in nenehnim spremljanjem lubadarjev, so drevesa spet pogrnala nove poganjke tako, da od daleč izgleda gozd kar zelen. V resnici pa smrekovim drevesom manjka do 50% iglic, kar se bo poznalo pri vitalnosti dreves in prirastku drevja v prihodnosti. V mesecu avgustu so se že pričela pojavljati žarišča poškodovanih dreves po smrekovih lubadarjih, ki jih lastniki že sanirajo.

Janko Mikeln, vodja KE ZGS Prevalje

Na področju največje ogroženosti sestojev smo za zaščito z lepljivimi pastmi – trakovi, ki jih navijemo na drevo, zaščitili na območju 4 ha okoli 1600 dreves.

Na vejah posekanih dreves smo opazili majhne tvorbe in v njih do 2 cm velike gosenice.

Prizadeti gozd na pobočjih Riflovega hriba

Ogrožena vrsta črni apolon (*Parnassius mnemosyne*, *Lepidoptera*) leta tudi na Prevaljah

Črni apolon (*Parnassius mnemosyne*) je v Sloveniji splošno razširjena vrsta, ki se pojavlja lokalno in v manjših populacijah. Vrsta je ekološko specializirana, saj je v larvalnem stadiju vezana le na hranilne rastline iz rodu *Corydalis* sp., v raziskovanem območju le na vrsto čvrsti petelinček (*Corydalis solida*). Zaradi uničevanja habitata (opuščanje in zaraščanje habitata, pogozdovanje) prihaja do nenehnega zmanjševanja števila populacij črnega apolona

po vsej Evropi. Zato je vrsta zaradi vse večje ogroženosti na seznamu različnih konvencij in direktiv Evropske unije. V Sloveniji je vrsta uvrščena na Rdeči seznam ogroženih metuljev (*Lepidoptera*) (Ur.l. RS št. 82/2002) s statusom ranljive (V) vrste in je v Sloveniji zavarovana od leta 2004.

Mobilnost in izbiro habitata črnega apolona (*Parnassius mnemosyne*) smo opazovali vzdolž železniške proge Prevalje-Dravograd. Podatke smo pridobili

z metodo lova, označevanja in ponovnega lova (CMR) in jih računalniško obdelali. Ugotovili smo, da se črni apolon v raziskovanem območju vzdolž železniške proge Prevalje-Dravograd pojavlja na štirih manjših lokacijah, številčno so bile ocenjene od 18 do 306 odraslih osebkov v habitatni krpi. Na Prevaljah smo raziskovali na območju Stražišča pod kmetijo Mark in ob železniški progi. Med lokalnimi populacijami smo na podlagi migracij dokazali po-

vezanost lokalnih populacij in zato obstoj metapopulacije. Potrdili smo domnevo, da se črni apolon pojavlja izključno v bližini rastišč larvalnih hranilnih rastlin in tam tvori lokalne populacije. Ugotovili smo, da je za obstoj lokalnih populacij črnega apolona v raziskovanem območju pomembna prisotnost dveh tipov habitata: (1) vlažna, sončna območja ob robu gozda ter ob obrežjih manjših, stranskih pritokov reke Meže z rastišči čvrstega petelinčka, kjer se prehranjujejo gosenice ter (2) travišča s cvetočimi nektarskimi rastlinami, med njimi plazeči skrečnik (*Ajuga reptans*) in navadno grabljišče (*Knautia arvensis*), kjer se prehranjujejo odrasli osebki.

Na obravnavanem območju je črni apolon ogrožen zaradi ugotovljene slabe mobilnosti odraslih osebkov, kar lahko vodi do vse večje izoliranosti majhnih lokalnih populacij. Zaradi zmanjšanja ustreznih površin (rastišča hranilnih in larvalnih rastlin) pa je ogrožen habitat bližje naseljem. V varstvene namene in za obstoj stabilne metapopulacije črnega apolona v raziskovanem območju je potrebno ohraniti dosedanje čiščenje vegetacije ob železniški progi, saj s tem ne le da omogočamo uspešno rast hranilnih in larvalnih rastlin, ampak tudi vzdržujemo ustrezno

Črni apolon na Prevaljah

prepustnost koridorjev za prelete odraslih osebkov črnega apolona. Poleg tega predlagamo (1) ohranjanje ekstenzivnega načina gospodarjenja s travišči v območju lokalnih populacij črnega apolona, (2) ohranjanje strukturiranega habitata ob železniški progi (travniki, gozdni rob, vodotoki), (3) vzdrževanje gostega omrežja habitatnih krp, (4) preprečiti posege v ob-

močju poseljenih habitatnih krp, ki ogrožajo obstoj lokalnih populacij (npr. pozidava, izgradnja cest) ter (5) redno spremljanje (monitoring) številčnosti lokalnih populacij in migracij odraslih osebkov črnega apolona.

Iva Kumprej, univ. dipl. biologinja

Redna telesna dejavnost – neprecenljiva korist za zdravje

Hoja z nordijskimi palicami je primerna za vsakogar, ki lahko hodi. Je preprosta, družabna, energetsko potratna, vpliva na moč, vzdržljivost, gibljivost, koordinacijo, pozitivno vpliva na razpoloženje, pri starejših odpravlja stigme gibalne prizadetosti. Koristi nordijske hoje za zdravje so mnoge.

Pripravila: Saša Aleksandra Horvat

Udeleženci delavnice nordijske hoje na Prevaljah

Športno in rekreativno društvo Holmec

V lani prenovljenem športnem centru Holmec smo v teh dneh uredili še igrala, razsvetljavo in parkirne prostore. S tem je obnova športnega centra pri tamkajšnji podružnični osnovni šoli končana, zadnje pridobitve so veljale okoli 20.000 evrov. »Brez prizadevnega udarniškega dela domačinov in pomoči občine ter številnih donatorjev, ki so tako ali drugače povezani s Holmcem, tega igrišča ne bi imeli,« sem kot predsednik krajevne skupnosti ter športnega in rekreativnega društva Holmec povedal ob odprtju. Del sredstev za obnovo igrišča smo pridobili na razpisu Lokalne akcijske skupine za razvoj podeželja Mežiške doline, gre za denar iz evropskega sklada za razvoj podeželja. Uporaba evropskih sredstev je precej zahtevna, saj je treba celotno financiranje urediti že prej v poteku izvajanja, do dejanskega nakazila pa se pride s precejšnjim časovnim zamikom. V prihodnosti želimo športni center še razširiti, razmišljamo o igrišču za odbojko na mivki.

Na podružnični osnovni šoli, kjer poteka pouk do petega razreda, je do počitnic v šolskih klopih sedelo 11 učencev, prihodnje šolsko leto jih pričakujejo 9. Na Holm-

cu sicer živi več otrok, v mnogih primerih pa se starši odločijo, da jih bodo že ob vstopu v šolo raje vozili v centralno šolo na Prevalje ali v mežiško osnovno šolo. »Šola skupaj s športnim centrom je pravzaprav središče Holmca, tu se odvijajo številne športne in kulturne prireditve, zato je še toliko bolj pomembno, da imamo dobre pogoje za delo in druženj,« je povedala

vodja podružnične šole Darka Kuzma, ki tam poučuje že 19 let. »Novo igrišče z igrali bi lahko bil še dodaten razlog za vključitev otrok v našo šolo.« V prihodnjem šolskem letu bodo uvedli tudi popoldansko varstvo za otroke, katerih starši s službo končajo kasneje

Maks Pučelj, predsednik Športno rekreativnega društva Holmec

KS Šentanel

Letošnje leto v naši krajevni skupnosti ni bilo nobenih »izjemnih dogodkov«. Tukaj mislimo, na otvoritev kakšne nove infrastrukture v Šentanelu. Izgleda, da v tem letu tudi ne bomo zagledali kakšen kilometer nove ceste, manjšega športnega igrišča ob podružnični šoli ali dokončanja vaške čistilne naprave in še bi lahko naštevali. Upamo, da nas občina Prevalje v naslednjih letih le ne bo čisto pozabila. Edina svetla točka na tem območju je bilo v letošnjem letu dokončanje javne razsvetljave v »novem Šentanelu«, ki smo jo financirali iz proračuna KS Šentanel in tudi s finančno pomočjo Občine Prevalje. Še naprej pa imamo veliko težav pri sodobnih internetnih povezavah, saj stare telefonske linije »iz časov Marije Terezije« nekaterim krajanom sploh ne omogočajo dostopa do interneta in komaj zadostujejo za »te-

lefonijado», ki pa danes poteka pretežno že preko mobilne telefonije.

Da v Šentanelu le ni vse tako »črno«, se trudijo društva, ki kljub finančnim težavam skrbijo za pestro dogajanje v kraju.

Kulturno društvo je skupaj s svojimi sekcijami vedno poskrbelo za pestro kulturno dogajanje v kraju ob vseh praznikih in spominskih dnevih.

Turistično društvo je izvolilo novo vodstvo, pod katerim se trudijo, da bi malo

bolj zaživelo turistično in gostinsko dogajanje pri »Kapelci« in v kraju nasploh.

Športno društvo je poskrbelo za športno dogajanje ob krajevnem prazniku, trudi se z organizacijo in izvedbo telovadbe naših najmlajših krajanov. Posebno si želijo da bi v športno rekreativne dejavnosti priegnili čim več srednješolcev, študentov in starejših krajanov.

Upamo, da bomo v naslednjih letih v Šentanelu postorili še kaj več, to pa bo od-

visno tudi od prihajajočih volitev. Želimo si, da bi imela naša krajevna skupnost vsaj enega občinskega svetnika. Krajanji pa si želimo, da bi se v svetu KS Šentanel »znašli pravi ljudje«, tisti, ki imajo v teh težkih časih še dovolj moči in motivacije, da našo vas skupaj z občino Prevalje popeljejo med aktualne turistične vasi.

Štefan Peršak, član sveta KS Šentanel

20 let turistične agencije Carintia

Turistična agencija CARINTIA je bila ustanovljena leta 1991 z namenom priprave in izvedbe programov, ki bodo privabljali turiste v našo lepo deželo Koroško - saj po njej, sicer v latinščini, nosi tudi ime. Širši Sloveniji smo želeli predstaviti vso zemljepisno, zgodovinsko in kulturno raznolikost naše dežele. To naše osnovno poslanstvo, v sodelovanju z lokalnimi nosilci turistično-hotelskih storitev, nam je tudi obrodilo sadove, saj smo vsako leto privabili tudi do pet tisoč obiskovalcev na enodnevni izlete ali več dnevni bivanja, predvsem v zimsko-turističnih centrih, od Črne do Kop in segli tudi na avstrijsko Koroško.

Res je naša osnovna dejavnost priprava

in izvedba receptivnih programov, vendar se ukvarjamo tudi z drugimi dejavnostmi s področja turizma. V naši turistični agenciji na Prevaljah vam ponujamo vso paleto letovanj in potovanj po Sloveniji, Evropi in svetu, ki smo jih pripravili sami ali pa posredujemo programe drugih priznanih slovenskih in tudi tujih organizatorjev potovanj. Zato si lahko pri nas izberete počitnice v katerikoli mestu na svetu, križarjenja po vseh svetovnih morjih, poleti in pozimi. Pripravljamo in izvajamo izlete in potovanja za zaključene skupine kot so osnovnošolci, maturantje, člani delovnih kolektivov, društev ... Zelo radi prisluhnemo njihovim posebnim željam in zahte-

vam in izdelamo programe »po vaši meri!«. Turistična agencija CARINTIA je bila ena izmed prvih zasebnih turističnih agencij na Koroškem in naše dolgoletno delo v turizmu; **prihodnje leto praznujemo 20. obletnico**, nam je prineslo izkušnje in visoko stopnjo strokovnosti.

Naše reference so zadovoljni gosti, ki nam ostajajo zvesti, mi pa zvestobo nagrajujemo s prijaznim, osebnim in odgovornim odnosom do njih!

DOBRODOŠLI PRI NAS!

Priprava Carintia

Peta obletnica Povhovega mlina

Kot se zlivajo vode z okoliških hribov Šentanela in Holmca v našo dolino in se združijo v Šentanevski reki, tako smo se združili pevci in kulturniki z obeh strani in pripravili bogat kulturni program.

Skupaj smo podoživeli častljivo starost mlina in obenem proslavili peto obletnico obnove, saj smo ga s pomočjo sorodnikov, sosedov, prijateljev občine Prevalje, Zavoda za ohranjanje kulturne dediščine, ministrstva za kulturo in Koroškega muzeja, iztrgali iz propada pozabe ter ga dvignili na nivo vzgledno delujočega mlina.

V petih letih smo sprejeli že veliko gostov. Naša družina jim je približala kanček preteklosti v mirnem okolju narave, etnološko dediščino v 150 let starem še delujočem mlinu s stopami na vodni pogon ter mlinarsko sobo z delavnico. Po stopoma smo se dograjevali, nove ideje so rodile sadove. Zaživela je preužitkarska hiška, program **OD ZRNA DO KRUHA** za šolarje, s pomočjo Turističnega društva Šentanel je zaživela Mlinarska pot. Nad mlinom v podstrešni dvorani smo razvili razne dejavnosti: degustacije mošta, rženega kruha in grumpov, razne kulturne prireditve, razstave ter delavnice za šolarje. V petih letih smo postopoma razvijali in bogatili naše znanje. S pomočjo ljubiteljev kulture in lepe pesmi obeh krajevnih skupnosti Holmca in Šentanela in zadnji dve leti še s slikarji in kiparji Koroške

smo si polepšali kakšno urico v naši dolini.

Zelo pisana množica turistov se je pri nas že zvrstila v obojestransko zadovoljstvo. Prihajajo razna društva iz celotne Slovenije, šolarji s Koroške, dijaki in študentje iz Maribora, Ljubljane, Nove Gorice in evropskih držav.

Naša prireditev je uspela, saj je bila obsijana s sončnimi žarki. Vse prisotne sta pozdravila tudi župan občine Prevalje dr. Matic Tasič in gospod Zdravko Fajmut ter poudarila pomen kulturnih prireditev in druženja ob mlinu. Gospod Zdravko Fajmut je še posebej poudaril pomen programa za šolarje Od zrna do kruha, saj s

tem otroci spoznavajo našo preteklost, način pridelave žit in kruha. Tako bodo kruh tudi lažje spoštovali.

Po kulturnem programu je sledil ogled likovne razstave in ogled mlina ob dnevu odprtih vrat. Razstavljali sta gospe Dora Enci in Marjana Oder. Sledila je pogostitev in druženje ob domačih muzikantih. Prireditve so omogočili Turistična kmetija Povh, sponzorji Dora in Toni Enci, Občina Prevalje v okviru Jesenskih srečanj in Turistično društvo Šentanel.

Marija Naveršnik

Strategija razvoja turizma v Mežiški dolini

S pomočjo sredstev LEADER, pridobljenih na javnem pozivu LAS Mežiške doline za leto 2010, so se skozi vse letošnje leto izvajale aktivnosti za pripravo skupne strategije razvoja turizma za Mežiško dolino. Projekt je nastal na pobudo vseh štirih občin v Mežiški dolini, ki ga tudi delno sofinancirajo. Projekt izvaja podjetje A.L.P. PECA d.o.o. v sodelovanju z nosilci turistične dejavnosti v vseh štirih občinah in bo zaključen konec septembra 2010.

S pripravo Strategije razvoja turizma želijo občine spodbuditi sistematične, usklajene in ciljno usmerjene aktivnosti na področju razvoja turizma v Mežiški dolini.

Turizem predstavlja pomembno razvojno in poslovno priložnost tudi za Koroško regijo in Mežiško dolino. Kljub temu, da začetki organiziranega ukvarjanja s to dejavnostjo segajo že v prejšnje stoletje (Rimski vrelec), Koroška ni turistično prepoznano območje in tudi na tem področju precej zaostaja za ostalimi regijami v Sloveniji. Nedvomno pa Koroška regija in z njo Mežiška dolina za drugimi območji v Sloveniji ne zaostaja pri potencialih, ki v tem okolju obstajajo, tako na področju naravnega okolja, kulturno-zgodovinske in tehnične dediščine, na področju kulturnega dogajanja, tradicionalne kulinarike, športno-rekreativne ponudbe in dogajanja ter še mnogih drugih. Ponudbo Me-

žiške doline sestavljajo tri geografsko in ponudbeno zaključena, vendar med seboj tesno povezana območja. Območje okrog Pece ima specifično ponudbo, ki temelji predvsem na predstavitvi tradicije rudarjenja in z njo povezanih legend ter na široki paleti poletnih in zimskih aktivnosti v naravi. Območje med Šentanelom in Strojno odlikuje, tudi v širšem prostoru priznana, ponudba turističnih kmetij.

Tretje območje, širše območje na severni strani Uršlje gore, pa nudi obilo možnosti za športno rekreacijske aktivnosti. Posebnost tega območja pa so tudi elementi dediščine, povezani z življenjem in deli pisatelja Prežihovega Voranca.

Vse te potenciale pa je potrebno ustrezno razviti in nadgraditi, dopolniti z dodatno ponudbo in dejavnostmi, jih povezati v skupne turistične produkte in predvsem poskrbeti za učinkovito in ciljno usmerjeno promocijo. Za to pa je najprej potrebna pripravljenost za sodelovanje med samimi nosilci turistične ponudbe in izvajalci vseh dejavnosti, ki so s turizmom neposredno ali posredno povezane. V nadaljevanju pa je potrebno tudi sodelovanje in pomoč širšega lokalnega okolja ter podpornih inštitucij, ki v njem delujejo.

Priprava strategije poteka ob sodelovanju najširšega kroga akterjev, ki delujejo na področju turizma v Mežiški dolini, ki

so se udeležili skupnih delavnic, na katerih so se izmenjala mnenja, oblikovala stališča in definirali posamezni elementi strategije. Tako so se v pripravo strategije aktivno vključili predstavniki vseh štirih občin, Koroškega pokrajinskega muzeja, enota Ravne na Koroškem, Podzemlje Pece, Kreativ, TIC Ravne, TIC Prevalje, TD Črna, TD Mežica, TA Carintia, PD Mežica, IKDM Perkmandelci, KUD Krsnik, turistične kmetije: Plaznik, Marin, Pečnik, Koroš, Mikl, muzej Dvornik, nosilci gostinske ponudbe: Ivarčko, Rifel, Brančurnik, Krebs, Hotel Krnes, Delalut, Rešer ter predstavniki nekaterih društev: NK Peca, Športna zveza Črna, Rdeči križ Mežica, MPZ Mežiški knapi.

Do konca septembra 2010 bo izdelan celovit temeljni strateški dokument za razvoj turizma v Mežiški dolini, ki bo analiziral obstoječe stanje, navedel prednosti, ki jih je potrebno izkoristiti, definiral ključne turistične produkte in prepoznal možne vire financiranja projektov s področja turizma. Najpomembnejši del strategije pa bo izvedbeni načrt za obdobje 2010 – 2013, v katerem bodo evidentirani prioritetni projekti, ki se bodo na področju turizma v tem obdobju izvajali, seveda z znanimi nosilci in viri financiranja.

Strategijo bomo jeseni predstavili na vsaki od štirih občin v Mežiški dolini, njen povzetek pa bomo pripravili tudi v priročni zloženki, ki bo na voljo vsem zainteresiranim nosilcem turistične dejavnosti in ostalim prebivalcem.

Pričakujemo, da bodo tako občine kot drugi nosilci turistične dejavnosti v vsej Mežiški dolini, ki so aktivno sodelovali pri nastajanju strategije, v naslednjih letih nastopili tudi kot odgovorni nosilci in sofinancerji projektov s področja razvoja turizma.

Na zelo majhnem območju imamo na voljo številne potenciale za razvoj turizma in samo od nas – prebivalcev Mežiške doline ter akterjev s področja turizma je odvisno ali bomo te potenciale znali povezati, kvalitetno nadgraditi, predstaviti svetu in privabiti obiskovalce od blizu in daleč.

Razvoj turizma v Mežiški dolini nedvomno predstavlja obetavno poslovno priložnost, vprašanje je le, kdo je dovolj pogumen, da to priložnost tudi izkoristi.

Irena Nagernik, A.L.P. PECA, d. o. o.

Poljana

Prevaljski upokoјenci

Prevaljski upokoјenci smo ena najaktivnejših skupin v občini, pa ne samo zato, ker smo hkrati ena najštevilčnejših populacij na Prevaljah. Preko 1700 jih živi v kraju, naše društvo pa letos praznuje 60 let od ustanovitve. Od še sveže upokoјenih »mladeničev« in »mladenk« do častitljivih dedkov in babic, ki se bližajo stotemu letu, nihče upokoјitve ne jemlje kot priložnost, da se zlekne na posteljo in da vse štiri od sebe. Plejškov Emil pri šestindevetdesetih letih s kolesom naredi 3500 kilometrov na leto, duha pa razgibava z branjem časopisov in knjig. Aktivnejši je ne le od vrstnikov, temveč od marsikaterega najstnika. Upokoјenci hodijo v planine, kolesarijo, kegljajo, ukvarjajo se z najrazličnejšimi športi. Drugi pejejo v pevskem zboru, nastopajo v gledališču ali si kako drugače organizirajo prosti čas. Za novince v tem življenjskem obdobju je poskrbljeno, številni si seveda sami znajo popestriti pokoj.

V šestih desetletjih od ustanovitve Društva upokoјencev Prevalje je prišlo do izjemnega napredka v kakovosti preživljanja časa upokoјencev in v organizaciji samega društva. Če je bilo to sprva usmerjeno zlasti v kulturno dogajanje, so prevaljski upokoјenci sčasoma obogatili svoj repertoar. Pevcem, ki so bili leta 1960 prva organizirana skupina članov društva, so se pridružile najrazličnejše druge sekcije. Primat med njimi ima še vedno Moški pevski zbor DU Prevalje, ki je letos dočakal Abrahama, mešani pevski zbor pa je nekaj let mlajši (1968). Oba vsa ta leta neprekinjeno delujeta in nastopata na prireditvah

na Prevaljah, po Koroškem in tudi širše v Sloveniji. Za zdravje duha prevaljskih upokoјencev (pa ne samo njih) skrbi še Gledališka skupina Zimzelen DU Prevalje, ki od leta 1995 uprizarja zlasti igre avtorice Anice Močivnik. Tako skupina kot gospa Močivnik sta bili za svoje delo nagrajeni na državni ravni.

Že od samega začetka pa so se prevaljski upokoјenci podajali na izlete po Sloveniji in tudi na tuje. Od Bohinja do Moravskih toplic, obredli so vse konce Slovenije s posebnim poudarkom na vsakoletnem romanju ob prazniku Sv. Martina, ki ga imajo v društvu še posebej v čislih. Prav tako je spomladi in v jeseni organizirano letovanje na morju v Izoli.

Zanemarjena ni niti najbližja okolica. Prelomnega leta 1988 so podjetne upokoјenke dale pobudo za organizacijo rekreacije in pohodništva. »Ne bomo posedale«, so rekle ženske in pričele s telovadbo ter naskakovanjem hribov in gora v okolici Prevalj. Moški niso želeli zaostajati, a obenem tudi niso upali biti napoti ženskam. Ustanovili so kegljaško ekipo. Keglje danes podira že več kot 40 prevaljskih upokoјencev in upokoјenk.

Medtem smučarji društva upokoјencev dokazujejo, da smučanje ni le za mlade. Hkrati vzdržujejo tradicijo koroškega smučanja in dosegajo lepe rezultate na slovenskih upokoјenskih tekmovanjih. Vsem tem aktivnostim so se naši upokoјenci že prej samostojno predajali, a v družbi prijateljev je vselej prijetneje. Tudi ribiči v društvu imajo radi priče, ko ujamejo omembe vre-

dno ribo in ko se kasneje v družbi hvalijo s svojim ulovom, potrebujejo nekoga, ki bo potrdil, da so iz Drave res privlekli kapitalnega soma. Društvo ima še moško in žensko ekipo v pikadu, v načrtu pa je tudi ustanovitev balinarskih ekip.

Upokoјenci se marsikdaj čutijo zapostavljene. O upokoјenski problematiki se v medijih običajno poroča, ko zaradi pokojnin zaškripa v koaliciji, a tudi brez tega so mnogi prizadeti. Osamljeni, opešanega zdravja, s skromnimi pokojninami – vsem zadnje življenjsko obdobje ni najbolj veselo. Potrebujejo pomoč pristojnih organizacij, še bolj pa družbo. Prostovoljci, ki bi bili pripravljeni priskočiti na pomoč starejšim v stiski, so vselej zaželeni. Najbolj pomagata druženje in redna telesna in duševna aktivnost, ki preprečita, da se posameznik zapre sam vase in v obdobju, ko ima lahko pred seboj desetletja pestrega življenja, stagnira. Prevaljski upokoјenci kot celota so še kako dejavni, povsod jih je videti in pri vsaki stvari so zraven. V marsičem so celo duša in gibalo kraja in občine, ki bi bila brez njih siromašnejša.

Vlado Medvešek, predsednik DU Prevalje

Člani Društva invalidov Prevalje vsako leto pripravijo dobro obiskano razstavo ročnih del v času Jesenskih srečanj.

Društvo upokojencev Prevalje – študijski krožki

V Društvu upokojencev Prevalje smo tudi letos s finančno podporo Ministrstva za šolstvo in šport ter moralno podporo Andragoškega centra Slovenije in v sodelovanju s podjetjem Smeri z Raven, uspešno izvedli dva študijska krožka, ki so ju poimenovali:

»Krepimo duševno zdravje z ustvarjalnostjo«, »Izražanje z glino – začetni pristopi«.

Rezultati dela obeh krožkov oziroma akcijski cilji so bili na ogled v avli Družbenega doma v času Jesenskih srečanj. Kaj sploh so študijski krožki, verjetno ni potrebno predstavljati.

Njihov cilj je promocija znanja, ki ga potrebujemo za razvoj, za dejavno vključevanje v sodobno družbo, spodbuda za osebni razvoj, krepitev zdravja, dejavno in ustvarjalno preživljanje prostega časa.

Predstavitve študijskega krožka »Krepimo duševno zdravje z ustvarjalnostjo«

Članice študijskega krožka so pod vodstvom mentorice ge. Ivanke Komprej prebirale literarna dela, obiskale literarna srečanja na Ravnah in v Kotljah ter literarni večer Kulturnega društva literatov Mežiške doline. Prisluhnile so nasvetom o iskanju notranjega miru, razpravljale o praktičnih nasvetih družinskega terapevta, prebirale teorije tujih strokovnjakov in dodajale svoje zelo dragocene izkušnje ter se na ta način učile premagovati duševne stiske. Obiskale so slikarske razstave v Kulturnem centru Ravne in v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika na Ravnah. Odpravile so se tudi na strokovno ekskurzijo v Libeliče, kjer so se seznanile z zgodovino kraja, obiskale vse muzejske zbirke in se

Članice študijskega krožka ob svojih izdelkih

navdušile nad interpretacijo vodičke gospe. Vikice Kos.

S srečanja so bile zelo zadovoljne in bodo jeseni nadaljevale, saj si po besedah mentorice »z ustvarjanjem v študijskem krožku lepšajo dneve in krepijo duševno zdravje!«

Članice: Marija Brumen, Elica Čepelnik, Tilka Dorič, Kristina Enci, Leopoldina Golob, Marija Jelen, Jelka Kamnik, Berta Koležnik, Fanika Kuhar, Marija Lodrant, Marija Pavše, Marjeta Pečnik, Anka Plevnik, Lojzka Ranc, Kristina Smolak in mentorica, ga. Ivanka Komprej.

Doseženi akcijski cilji: Članice so na podlagi svojih lastnih prispevkov izdelale glasilo »Krepimo duševno zdravje z ustvarjalnostjo«.

Predstavitve študijskega krožka »Izražanje z glino – začetni pristopi«

V krožek so se vključili Marijana Podlinšek, Marija Havle, Anica Čas, mentorica Ana Pavše, Mojca Pečnik, Rezka Černjak in Lucija, Fanika Grošel, Andrej Grošel, Jožica Makič, Marjana Močilnik, Tilka Dorič in Helena Brumen, ki je svoje dolgoletne izkušnje na področju oblikovanja gline zavzeto in uspešno posredovala ostalim članom krožka. Nastale so prave male mojstrovine iz gline, ki so bile na ogled v avli Družbenega doma na Prevaljah. Odlično za začetnike!

Smeri Ravne

Z roko v roki OŠ Franja Goloba Prevalje in dom starejših

Sodelovanje učencev Osnovne šole Franja Goloba in stanovalcev Doma starejših Na Fari aktivno poteka vse od otvoritve doma naprej. V številnih delavnicah, ki jih skupno načrtujemo, se povezuje mladost z zrelostjo, medgeneracijsko sožitje pa tke nove izkušnje, krepi prenos znanja in izkušenj med generacijami in razvija prav posebne oblike prijateljstva. V letih 2009 in 2010 pa smo naše sodelovanje nadgradili s projektom Z ROKO V ROKI. Projekt je potekal pod pokroviteljstvom Ministrstva za šolstvo in šport

ter Evropskega socialnega sklada in je razširil povezavo dveh vrtcev, treh domov starostnikov, štirih osnovnih šol in dveh gimnazij Koroške regije. Vsebina projekta je bila aktivno, usmerjeno in kreativno preživljanje prostega časa mladih in medgeneracijsko sožitje. Spoštovanje, strpnost in druge osnovne socialne vrednote, ki pomenijo ključen korak v doseganju sožitja med ljudmi različnih generacij, se ne razvijejo čez noč. Potrebno jih je gojiti že zelo zgodaj, pri mlajših, jih negovati, spodbujati, ustvarjati pogoje za njihov

razvoj pri večjih otrocih in z njimi ovrednotiti svoje življenje. Glavni cilji, ki smo jih s projektom želeli doseči so bili:

- skupen dialog in doseganje skupnih ciljev različnih generacij;
- oblikovanje osnovnih socialnih vrednot (enakost, vzajemnost, strpnost);
- prenos znanja in izkušenj, zavzemanje za vseživljenjsko učenje, posredovanje osebnih izkušenj in znanj iz življenja zunaj učilnice, ohranjanje in obnavljanje skupnih kulturnih vrednot v družbi;

Z ROKO V ROKI S STAREJŠIMI

- odgovorno in kreativno preživljanje prostega časa, krepitev zavesti o prostovoljstvu.

Cilje smo uresničevali v različnih aktivnostih, ki smo jih vodili mentorji: Hedvika Gorenšek, Tatjana Mori, Helena Gostenčnik-Potočnik, Marjana Dretnik in Vera Vačovnik.

Skupne dejavnosti projekta so bile zelo različne. Naj jih nekaj predstavimo. Učenci naše šole so skupaj z dijaki Gimnazije Ravne in stanovalci doma pripravili prireditvi v počastitev slovenskega kulturnega praznika, kjer so s pesmijo, besedo in glasbo proslavili

kulturni dan. Zelo zanimiva je bila tudi izkušnja iz naravoslovnega področja. Učenci so doma in v šoli izdelali plakate o zdravilnih zeliščih, njihovi uporabi in zdravilnosti in jih razstavili v razstaviščnem delu Doma starejših Na Fari. Sledilo je predavanje gospe Fanike Jeromel, odlične poznavalke zdravilnih zelišč, ki je učencem in starejšim v sliki in besedi predstavila zelišča iz našega okolja. Uporabnost zdravilnih zelišč pa smo skupaj z gospo Jeromel praktično spoznavali v delavnici, kjer smo pripravljali različne zeliščne namaze in kuhali zdravilne čaje. V božično-

novoletnem času smo skupaj oblikovali adventne venčke, starejše spraševali o običajih in popisovali stare recepte za peko peciva. Ob zaključku leta smo starejše obiskali in jim podarili voščilnice z lepimi željami, ki so jih učenci izdelali in pisali v šoli. 1. oktobra, ob dnevu starejših, smo učenci in dijaki stanovalcem doma popestrili dan s pesmijo in besedo, prav tako smo skupaj z Gimnazijo Ravne imeli druženje ob tomboli. V času velikonočnih praznikov smo izdelovali snope, v pustnem času smo izdelovali maske in se pustno zabavali, popisovali smo stare družabne igre in izvedli olimpijado starih iger. Za zaključek projekta pa smo natisnili še knjižico Štk smo se špilali, kjer smo izbrali deset starih iger, zapisali kraj in čas dogajanja, potek igre, informatorja in vse skupaj dopolnili s fotografskim gradivom.

Projekt smo zaključili, naše sodelovanje z Domom starejših Na Fari pa bomo nadaljevali. Nitke prijateljstva in medgeneracijskega sožitja, ki so nastale pa bomo še širili in iskali nove vsebine in oblike naših povezovanj.

Pot med našo šolo in Domom starejših je kratka. Na pot iz šole proti Domu se vedno podajamo polni pričakovanj, na poti iz Doma proti šoli pa smo vedno polni prijetnih vtisov, novih spoznanj in nasmejanih obrazov, ki sporočajo o zadovoljstvu. Zato bomo z roko v roki hodili tudi v prihodnjih letih.

Foto: Franc Štrekelj

Z roko v roki

Hedvika Gorenšek, koordinatorica projekta

Foto: Franc Štrekelj

Za konec še skupna fotografiija učencev in mentorjev, ki so sodelovali v projektu Z roko v roki

Odlični učenci v šolskem letu 2009/2010

Kljub temu, da ob koncu šolskega leta ni več učnega uspeha, na Prevaljah še vedno ostajajo ODLIČNJAKI. To so učenci, ki so v vseh letih osnovnošolskega izobraževanja bili večinoma ocenjeni s peticami, oziroma z oceno odlično. Odlični so bili pri znanju, odlični na tekmovanjih, odlično so zastopali našo šolo in so s svojim delom v osnovni šoli zaslužili naziv odličen učenec. Takih učencev je bilo 17. Zlate petice, kot priznanje za njihovo delo, jim je župan

Prevalj dr. Matic Tasič ob prisotnosti staršev, ravnateljice in razrednikov podelil na svečani prireditvi 15. junija 2010 v Družbenem domu.

UČENCI IZ

- 9. a razreda: Andreja Mrak, Ajda Novak, Janja Prikeržnik, David Ristič, Zala Strojnik,

- 9. b: Dominika Jelen, Gašper Jezernik, Ana Kerbler, Ivana Kostić, Sara Novak, Jaša Pavše, Žan Plohl, Lucija Pšeničnik, Urh Sušnik Vrečič, Monika Zorčič,
- 9.c: Blaž Kobovc, Jurij Miler.

RAZREDNIKI:

- 9. a Samo Lipovnik in Mateja Pečnik
- 9. b Tatjana Strojnik
- 9. c Helena Potočnik Gostenčnik

Zlati maturant s Prevalj Gimnazije Ravne v šol. letu 2009/2010

Mladi dijak Gimnazije Ravne na Koroškem, Simon Rekanovič, je svojo izjemno aktivnost in veselje do ustvarjanja vložil že v mnoge hobije in projekte. Vseskozi je odličnjak, soustvarjalec mnogih prireditev na gimnaziji, dejaven je v kroških, recitalih, pri šolskih objavah ..., aktiven pri zunajšolskih dejavnostih, saj se ukvarja s fotografijo, moderatorstvom in vodenjem oddaj na radiu, že dolgo pa goji tudi ljubezen do glasbe.

Sedaj je že študent medicine.

Kundiji in lisičke

V soboto 11. septembra so se najbolj zvesti in vztrajni tekači pomerili z 10 kilometri letos že 9. Kundijevega gorskega teka. Letošnje idealno sončno vreme sta najbolje izkoristila lanskoletni zmagovalec Tadej Grilc, ki je s progo opravil v 39 minutah, in 31 sekundah in Slavka Česnik, ki je za isto progo potrebovala 52 minut in 42 sekund.

Kundijevim gorskim tekačem se je na cilju pridružilo 41 lisičk od 1 do 8 let starosti, ki so se pomerili v treh kategorijah in dolžinah.

Uživali smo vsi. Kundijevi gorski tekači ob lepih razgledih na Peco in Uršljo Goro na sami progi in polnimi vrečami nagrad na cilju. Lisičke z medaljo in bonbonom v roki in ponosnimi starši ob strani, gledalci ob vreščanju in prerivanju lisičk na sami progi, organizatorji - Kundiji - ob pogledu na zadovoljne tekmovalce in nasmejane gledalce. Hvala vsem, ki ste prišli, sponzorirali, pomagali. Pridite uživati tudi naslednje leto na jubilejni 10. Kundijev gorski tek!

KUNDI Društvo za kulturo in šport

Zmagovalec Kundijevega teka Tadej Grilc

Zadovoljni udeleženci in obiskovalci Kundijevega teka, letos prvič tudi z »lisičkami«

Čez goro potujejo večnosti morja

»Naslov iz sestavin Prevaljske legende dr. Sušnika Čez goro potujejo večnosti morja se zdi na prvi pogled nerazumljiv. A kaj potuje čez goro? Oblaki seveda. Je v tem kaj novega? Kajpada ne; v tem je večni krog voda med morjem in oblaki, ki gredo čez goro ...«

mag. Vinko Ošlak

Izvajalci Kantate RAZDVOM po besedilu dr. Franca Sušnika in mag. Vinka Ošlaka Čez goro potujejo večnosti morja skladateljice Tadeje Vulc z uspehom in veliko pozornostjo občinstva potrjujejo izjemno glasbeno strokovnost, nadarjenost in predanost prevaljskih glasbenikov. Po odmevni krstni izvedbi 9. maja 2010 na Prevaljah v cerkvi Device Marije na Jezeru so z uspehom nastopili še v Slovenj Gradcu, Šmihelu nad Pliberkom in Radljah ob Dravi. Kantata govori o kruti usodi naših ljudi pred dobrimi stotimi leti, ko je prenehala obratovati železarna na Prevaljah. Tudi danes marsikdo preživlja podobne stiske, kot posledico igre kapitala, zato je sporočilnost kantate aktualna tudi danes.

O uspehu naših prevaljskih izvajalcev, bilo jih je 120, največ pove zapis v časopisu Nedelja avtorja Andreja Feiniga.

»V šmihelski cerkvi se je odprl nov pogled na glasbeni potencial prevaljske oz. koroške regije. Kantato sestavljajo mnogi zborovsko pregneteni

deli, le redkokdaj je lahko kdo zblestel solistično. V sredini je odlomek iz lavretanskih litanij deloval domače in pomirjujoče, sicer pa kantata deluje, kot da je iz enega testa. Tadeji Vulc se je posrečilo ustvariti izpovednost, ne da pri tem kjerkoli zašla v pretiranost. Zbori – pravzaprav tesno prepletanje štirih prevaljskih zborov – in enako bajno prepričljivi orkester še trenutek niso dajali vtisa kakšne prisiljene produkcije. In človek v ozadju tega projekta, Jožko Kert, naj tudi v pisni obliki izve, da je svoje delo v zakulisju opravil kar najbolje.«

In kdo so bili izvajalci kantate za sopran, alt in tenor solo, ženski, mešani in moški zbor, orgle in komorni orkester? V večini naši prevaljski izvajalci, ki so doživeli tudi na domači premieri ne malo občudovanja in pohval.

Skladateljica in dirigentka **TADEJA VULC**; solisti: Mateja Potočnik – sopran, Nejc Polenik – tenor; zbori: MoPZ Vres Pre-

valje, zborovodkinja Almira Rogina, ŠMePZ »Mohorjan« Prevalje, zborovodkinja Helena Buhvald-Gorenšek, ŽePZ Karantanija Prevalje, zborovodkinja Suzana Makič, ŽePZ Nova Slovenj Gradec, zborovodkinja Janja Kresnik. Komorni orkester: violine – Nina Grošel, Aleksander Rogina, Lucija Koležnik, Vivijana Rogina; viola – Mojca Kamnik, violončelo – Valentin Rogina, kontrabas – Uroš Lečnik, flavta – Nadja Rečnik, trobente – Jani Lorber, Andrej Štrekelj, tolkala – Blaž Sattler, orgle – Renata Mirkac; recitatorja Jože Boštjan – recitator in Jože Kramer.

Izbor tekstov dr. Franca Sušnika je uredil Jožko Kert, meditativnolične tekste je napisal mag. Vinko Ošlak. V »zakulisju« pa je svojo idejo in pobudo z vso vztrajnostjo in predanostjo glasbi izvrstno uresničil Jožko Kert. Z izvedbo Kantate je KD Mohorjan obeležilo dvajseto koncertno sezono.

Iz Mohorjanovega arhiva,
Greta Jukič

Izvedba kantate v Radljah v cerkvi sv. Mihaela

Tone Sušnik

30.12.1932 - 19.9.2010

*"Od svete Heme nad Globasnico
objemljam svojo Koroško."*

TONETU OB SLOVESU

Od dragega krajana prof. Antona Sušnika smo se v prvih jesenskih dneh poslovili na pokopališču Barbara pod Uršljo. Slovo je bilo v zavetju očaka, kjer je bil dom njegovih dedov na Suških brêgih, ki bodo večno ohranjali ime Sušnikovega rodu. Svoj zadnji dom bo našel v koroški zemlji nedaleč stran z rodni Prevalj, a piš vetra z naše strani, se ga bo vedno dotikal. Zapustil nam je dragoceno literarno delo, literarnozgodovinske prispevke, uvodne in spremne besede, spominske in druge članke, drobne raziskave Prežihovega dela, zbornik očeta dr. Franca Sušnika ... Ko smo ga še pred leti videvali hoditi s počasnimi, utrujenimi koraki po Prevaljah, ni bilo mogoče prezreti knjige v njegovih rokah, stiskal jo je tesno, kot bi se bal, da jo bo izgubil. Dajala mu je moč, srčno moč. Tudi potem, ko so njegovi koraki postajali čedalje bolj majavi, nesigurni, drsajoči, mu je nudila oporo, trdnost, v pogovoru samozavest in navdih. Vedno ga je spremljala in napajala materina beseda, vedno je bil v dialogu z njo, bodisi kot avtor zapisov bodisi kot zvesti bralec in premišljevalec. Ta njegova podoba skromnosti in povezanosti s knjigo nam bo ostala v spominu, pospremimo ga s Prevalj z besedami pesnika: **»V delih svojih živel sam boš večno«**.

Greta Jukič

Nekdanji Šentanevski kavalirji po novem: Vokalna skupina Šentanev

V letu 2005 se je na pobudo Danila Šaleja ustanovila vokalna skupina (od kvarteta do sesteta) Šentanevski kavalirji. Po Danilo-
vem odhodu nekaj časa nismo peli in od leta 2009 je vedno bolj zorela misel, da bi Šentanevski kavalirji nadaljevali s petjem. V decembru 2009 smo se dogovorili, da se dobimo na vajah. 3.12., na Prešernov rojstni dan, smo pričeli z vajami: Damjan Merkač, prvi tenor, Štefan Angeli, 2. tenor, Ivo Marin, bariton (1. bas), Rado Pogorelčnik, 2.

bas in Roman Kert. Skupino vodi Marijan Gerdej, ki pomaga peti tudi prvi tenor. Na eni od vaj smo se na željo pevcu preimenovali. Tako je nastala iz Šentanevskih kavalirjev nova Vokalna skupina Šentanev. Pod tem imenom sedaj pojemo in nastopamo.

V letu 2010 smo nastopali na več prireditvah. Najprej smo obiskali dolgoletnega pevca Tomaža Kramolca, ki je bil pevec pri Šentanevskih pavrih in pri MePZ Luka Kramolc v Šentanevu. Za njegov god smo se

pri njem zbrali in mu zapeli: Mi smo se skupaj zbrali, godovna pesem iz Šentaneva, Se že svita bo den Uroša Kreka, Slovenec sem Benjamina Ipavca, in Vohin gema rajzen – kam bova vandrala, šaljiva pesem, ki jo je pel Andrejčev oče Ciril Marin, nekdanji pevec MePZ Luka Kramolc, MoPZ Šentanevski pavri, šentanevski kronist in dober človek. Njemu v spomin objavljamo pesem:

VOHIN GEMA RAJZEN – KAM BOVA VANDRALA Štk je to pesem pel Andrejčev oča Ciril Marin.

*Vohin gema rajzen, o jegerle majn,
kam bova vandrala, oj vandrovček moj?
Gegen Grac majne libe Liza,
proti Gracu moja ljuba Liza,
hojt ist ajne lustige naht,
nocoj je res en lep večer.*

*Vas gema esen, o jegerle majn,
kaj bova jedla, oj vandrovček moj?
Štikl flajš majne libe Liza,
kos mesa, oj moja ljuba Liza,
hojt ist ajne lustige naht,
nocoj je res en lep večer.*

*Vas gema trinken, o jegerle majn,
kaj bova pila, oj vandrovček moj?
Liter vajn majne libe Liza,
liter vina moja ljuba Liza,
hojt ist ajne lustige naht,
nocoj je res en lep večer.*

*Vo gema šlafén, o jegerle majn,
kje bova spančkala, oj vandrovček moj?
Avf de štro majne liebe Liza,
gor na slamci moja ljuba Liza,
hojt ist ajne lustige naht,
nocoj je res en lep večer.*

*Vas gema mahén, o jegerle majn,
kaj bova delala, oj vandrovček moj?
Klajnes kind majne libe Liza,
malo dete moja ljuba Liza
hojt ist ajne lustige naht,
nocoj je res en lep večer.*

Zatem smo nastopili smo pri Mirku Marinu Andrejcu v Šentanelu, sinu Crila Andrejca, kjer smo zapeli nekaj pesmi. V februarju smo nastopili na 10-letnici ŽPZ Korošice v Kulturnem domu na Ravnah. Tu je pel še Roman Kert, ki pa smo za pozneje izgubili. 20.5.2010 smo nastopili pri Marinu v

Šentanelu za turiste iz Šentjurja pri Celju, 4.9.2010 pa na Jesenskih srečanjih v Družbenem domu na Prevaljah.

Tudi v prihodnje imamo načrtovanih kar nekaj nastopov za turiste, v Povhovem mlinu, na ovsetih in na srečanjih malih vokalnih skupin. Želimo si, da bi prinašali bogato

kulturno zakladnico pesmi iz dediščine slovenskih in koroških narodnih pesmi vsem poslušalcem, ki si to želijo. Tako tudi zaradi nas ta zvrst lepega slovenskega petja ne bo zamrla in s tem tudi ne te čudovite pesmi.

Marijan Gerdej

Stalna razstava na Poljani

Od 15. maja 2010 je v Spominskem parku svobodi in miru na Poljani pri Prevaljah, kjer se je končala druga svetovna vojna v Evropi, na ogled stalna razstava o teh dogodkih z naslovom **In kaj je svobode cena. Konec druge svetovne vojne na Koroškem**. Razstavo je pripravil Koroški pokrajinski muzej v sodelovanju z Občino Prevalje, z namenom, da bi obi-

skovalci dobili kratko in jasno informacijo o dogodkih na kraju samem. Razstava je razdeljena na šest tematskih enot. Prvi tematski sklop je uvod in prikazuje dogajanje na evropskem in jugoslovanskem bojišču od preboja sremske fronte sredi aprila 1945 do konca vojne. Vsi naslednji tematski sklopi so namenjeni posameznim večjim bojiščem na Koroškem: avstrijska

Koroška, Dolič, Dravograd, Poljana (boji 13. in 14. maja) in Libuče pri Pliberku, kjer se je morala 15. maja vdati zadnja velika skupina, sestavljena iz vojske NDH (hrvaški domobranci in ustaši), črnogorskih četnikov in civilnih beguncev. Razstava je prevedena v angleški jezik.

Dr. Marjan Lenasi

Foto: Ivan Vaukan

Foto: Ivan Vaukan

Ujeti trenutki

Kulturno društvo Prevalje je pripravilo v Galeriji Avla Družbenega doma na Prevaljah razstavo **likovne pedagoginje Irene Černovšek**. Tankočutna in razgibana razstava, ki so jo s svojim ubranim petjem pospremile Karantanke, je številne obiskovalce navdušila. V svojih delih je ujela trenutke in minljivost letnih časov kot simbol spremenljivosti in obnavljanja v neskončnem krogotoku narave. V svoja dela vnaša vilinske in keltske simbole sreče, sonca, prijateljstva. Izraža se v različnih slikarskih tehnikah od akvarela do akrila in glinastih reliefih, žganih v stari japonski tehniki raku. Žgane glinaste izdelke pritrdi na 100 in več let stare deske in trame starih hiš, železniških pragov in na les, ki ga naplavi morje. Tako jim da v likovni govorici izražen nov, včasih prikrit smisel in pomen. Glina in les na novo zaživita v značilni simbiozi dveh naravnih materialov, ki ju človek obdeluje že tisočletja. Stalno razstavo svojih izdelkov, glino, slike, nakit, ima na kmetiji Koroš na Jamnici.

Likovna pedagoginja Irena Černovšek

Druga slikarsko-kiparska kolonija pri Povhovem mlinu

Organizator druge jesenske slikarsko-kiparske kolonije pri Povhovem mlinu je bila Likovna sekcija KD Prevalje, med njimi Alojz Krevh, Marijan Gregorc, Vido Dretnik, Stanislav Brodnik s pomočjo turistične domačije Povh. V štirih dneh smo ustvarili lepo bogastvo likovnih del, kiparska dela in nekaj slik ostaja na Koroškem, nekatera likovna dela pa krasijo pisarne sponzorjev. Zanimiv katalog o slikarsko-kiparski koloniji sta pripravila Marijan Gregorc in Igor Senekovič s strokovno besedo Benjamina Kumpreja, akademskega slikarja. Letos je bila kolonija prvič z mednarodno udeležbo, nanizali bomo nekaj vtisov udeležencev.

Briant Lauch, akademski kipar, Kanada

Tu je najlepši del Slovenije. Počutje je prijetno kljub slabemu vremenu, ljudje so ta pravi.

Miran Kordež, slikar iz Mirne pri Novi Gorici, sicer Prevaljčan

Srečal sem ljudi, na katere sem že skoraj pozabil. Lepa doživetja.

Rudi Novak, kipar, Maribor

Zmerom se imam fajn pri vas, pri Polhu pa sploh.

Vojko Vrisk, kipar, Radlje

Kljub odsotnosti bom nekaj naredil za vas, ker ste fajn.

Leander Fužir, slikar, Črna

Zelo lepo, da oživljate mlinarsko pot,

koroški mlin, ki nam je včasih mlel prepotrebno moko za kruh.

Silvija Verovnik, slikarka, Maribor

Hvala za dobro pogostitev in prijetno bivanje. Koroška je res zelo lepa.

Franjo Marošek, kipar, Dravograd

Zelo dobra družba in dobra organizacija. Tu je doma posluh za kulturo.

Stanko Makuc, slikar, Mežica

Dobra organizacija, tu je kraj poln navdihov. Hvala domačim.

Franc Krivograd, slikar, Prevalje

Vse zelo dobro organizirano, ta Povhov kot Šentanelške reke me navdihuje.

Alojz Erjavc, slikar, Radlje

Dobro se počutim med vami, prijatelji. Vreme nam je malo zagodlo, a nič za to. Dobro voljo je treba nositi s seboj.

Janez Grauf, kipar, Mežica

Pozitivno vzdušje med udeleženci, tudi s tujci smo se kar dobro sporazumevali.

Marijan Gregorc, slikar, Prevalje

Vsako leto se pri organizaciji naučim nekaj novega, spoznam nove ljudi. Veliko število in zadovoljstvo udeležencev je naš uspeh, to nam je vodilo in dokaz, da smo na pravi poti.

Štefka Jesenek, slikarka, Slovenska Bistrica

Ta kolonija je ena najlepših kolonij, saj mi lepoto in ideje nudi Koroška.

Jože Kremžar, slikar, Šmartno pri Slovenj Gradcu

Lep razgled. S Šentanela se vidi velik del Koroške, kjer je nekdaj hodil Prežihov Voranc.

Stanislav Brodnik, slikar, Prevalje

Povhov mlin je postal temelj kulturnega ustvarjanja za vse tiste, ki vidijo Koroško v vsej njeni lepoti.

Drago Kopše, slikar, Spodnja Polskava

Zelo rad imam Koroško in vas Korošce. Koroška mi daje navdih za nadaljnje ustvarjanje.

Alojz Krevh, slikar, Prevalje

Projekta, slikarsko-kiparskega tabora sem se lotil v pravem okolju in s pravimi ljudmi.

Dretnik Vido, kipar, Prevalje

Šentanelška reka ob Povhovem mlinu me vedno navdihuje. Reka in dolina, oboje ženskega spola, me kar silita v upodabljanje ženskih likov ...

Atila Farkaš, kipar, Madžarska

Njegove madžarščine nisem razumel, razumel pa sem njegovo govorico telesa, njegove gibe, njegovo krkanje po prsih, vse to je izražalo zadovoljstvo, dobro počutje in sprejetost med nami ...

Udeleženci slikarsko-kiparske kolonije pri Polhovem mlinu v Šentanelški reki

Norbert Szalaj, kipar, Madžarska

Tudi z njim smo se sporazumevali z gestikulacijo, kar dobro nam je šlo. Nekaj njegovih besed v angleščini pa je izražalo zadovoljstvo.

Ina Golob, slikarka, Prevalje

Prvič sem se udeležila kolonije, bilo mi je zelo všeč, predvsem zato, ker se lahko naučiš nekaj novega. Še bom prišla.

Ferdo Kralj, rezbar, Prevalje

Nisem umetnik, ampak sem ljudski rezbar.

Marjana Oder, slikarka, Šentanel

Mojo negotovost mi je pomagal prebiti Ervin Kralj ..., barve so bile moje novo spoznanje, saj delam predvsem s svinčnikom.

Štefan Štehnar, slikar s Prevalj

je dokazal, da po bolezni ne smemo obupati, to dokazuje tudi ljudski ustvarjalec, ki je po kapi rezbarjenje nadaljeval z levo roko ...

Ervin Kralj, slikar

Povhovan me je fasciniral, lahko doživiš pot od zrna do kruha. Čudovita je celotna idilična pokrajina, ki navduši vsakega slikarja, da se zazre v pokrajino in jo upodobi.

Pripravil organizacijski odbor
Alojz Krevh, Marijan Gregorc, Vido Dretnik, Stanislav Brodnik.

Plesalo, pelo in igralo je preko 70 nastopajočih

V Družbenem domu na Prevaljah je na prvo septembrsko soboto v organizaciji folklorne skupine Luka Kramolc iz Šentanela potekala prireditev z naslovom Pesem in ples nas povezujeta. V več kot uro in pol dolgem programu sta se na odru poleg domače zvrstili še otroški folklorni skupini OŠ Leše in OŠ Črna, poleg njih pa še glasbena skupina Zimski kosci z Leš, vokalna skupina Šentanel, citrarka Tina Kseneman ter ansambel Koroški kvintet. Program je povezovala voditeljica Anka Plevnik. Poleg omenjenih domačih izvajalcev je program popestrila folklorna skupina Gradina iz Ilirske Bistrice, ki je številnim gledalcem predstavila plese in običaje svojega kraja ter okolice Trsta in slovenske Istre. Na Koroškem so se mudili na povabilo domačih folkloristov iz Šentanela, ki so jim poskušali v dveh dneh pokazati lepote svojega kraja in širše okolice. S tem so se še bolj utrdile prijateljske vezi, ki so se med skupinama stkale lansko leto, ko so bili Šentanelci gosti folklorne skupine Gradina.

Glede na odličen odziv tako nastopajočih kot gledalcev, nenazadnje pa tudi številnih sponzorjev, ki so dogodek finančno in materialno podprli, je pričakovati naslednje leto podobno prireditev. Želja organizatorjev je vsekakor, da bi ta postala tradicionalna.

Tomaž Kopmajer, član FS Šentanel

Plesali so najmlajši.

Plesali so starejši.

»Ohrani bog te v cveti!«

Tone Partljič, pisatelj

MISLI IN ŽELJE BRALNI ZNAČKI V ČAST

Hvala vsem na Prevaljah, ki negujete in nadaljujete dragoceno Stankovo zapuščino. V vašem delu je ohranjen njegov spomin, hvaležni smo vam za to. Bralni znački in vam vsem želim še mnoga mnoga leta! Ohranite to slovensko kulturno posebnost.

Marica Kotnik Šipec, sestra pobudnika BZ prof. Stanka Kotnika

Naša družina je bila trdno povezana z bralno značko. Polde ima za sluge za njeno rast in širitev, saj mu nobena pot ni bila pretežka in predolga ko je obiskoval mlade bralce na podelitvah bralnih značk in se trudil za branje in širjenje dobrih knjig, imel nastope po večini šol po Sloveniji in tudi pri slovenskih otrocih izven naših meja. Zala in Primož sta bila večkrat očetova spremljevalca in včasih vsa družina. Primož je povezan z bralno značko tudi danes, ko nastopa po šolah, knjižnicah in vrtcih in tudi pri slovenskih otrocih v zamejstvu. Zahvala vsem, ki so bili in so vključeni v delo za to plemenito gibanje. Bralni znački iskreno čestitam in ji želim, da bi praznovala še mnogo obletnic.

Marija Suhodolčan Dolenc, žena pobudnika BZ

Bom kratek, v svojem življenju sem osvojil veliko značk, planinskih, plavalno, leseno skakalno, vsi na kolo za zdravo telo, največ pa mi v resnici pomeni bralna značka.

Ali veste, da sva bralna značka in jaz skoraj enako stara?

S knjigo sem se srečal že zelo zgodaj, bil sem nemiren otrok, marsikdaj niso vedeli, kaj bi z mano, pa mi je oče porinil v voziček knjigo in sem se umiril, ko sem preizkušal trdnost platnic ... Morda je očeta to spodbudilo o zamisli bralne značke. Rad nastopam po šolah na podelitvah, to mi prinaša navdih in veselje.

Primož Suhodolčan, pisatelj,

Kot župan lahko rečem, da sem vesel, da živim in sem župan v kraju, kjer se je rodila tako pomembna in častitljiva slovenska kulturna posebnost kot je bralna značka. Hvala osnovni šoli na Prevaljah, da je vseh 50 let negovala tradicijo, hvala Greti Jukič, nekdanji pomočnici ravnateljja, za mentorstvo in zasnovo muzejev ob 20- in 40-letnici BZ, hvala nekdanjemu ravnatelju Ivanu Kušniku in sedanjemu vodstvu šole

ravnateljici Miri Hancman in knjižničarki ter mentorici Hedviki Gorenšek. Hvala g. Jožetu Zupanu, ki je dolga leta zbiral in hranil gradivo o zgodovini bralne značke, vse to bo vsebina našega muzeja.

dr. Matic Tasič, župan

Začetek šolskega 2010/2011 je za našo šolo še posebej pomemben dogodek, saj se začne leto, v katerem so bile pred 50-timi leti, 22. maja 1961, prve podelitve bralne značke na naši šoli in tudi v Sloveniji. Pobudnika in ustanovitelja prof. Stanko Kotnik in takratni ravnatelj OŠ Leopold Suhodolčan pa sta se z veliki črkami zapisala v zgodovino šole in BZ Slovenije. In resnično se je dvignila beroča vojska izpod Pece in Uršlje, kot imamo zapisano na spominski plošči pri vhodu naše šole in na spomeniku bralne značke.

Mira Hancman, ravnateljica

Pred nami je nova, tokrat jubilejna – petdeseta sezona (kako čudna beseda, tale »sezona«, kajne ...). Raje recimo: pred nami je novo leto skupnega branja, novo leto poti v svet

Foto: Franci Strekelj

Na slavnostni prireditvi ob koncu Krojačkovega dneva na Prevaljah smo prisluhnili pisateljem in drugim prijateljem knjige Hedvika Gorenšek, Greta Jukič, Manca Perko, Tone Partljič, Marija Kotnik Čreslovnik, Marija Suhodolčan Dolenc, Jože Zupan, Mirsad Begič, Tone Pavček, dr. Matic Tasič ...

KROJAČKOV DAN NA PRAGU 50-LETNICE BRALNE ZNAČKE

leposlovja, po katerih hodijo naši mladi bralci in ob njih vsi mi, njihovi mentorji branja. Čas je vse prej kot zbranosti in tihemu razmisleku ob samotnem pogovoru s knjigo naklonjen hrupu, površnosti in nespo-razumom vseh vrst; zato se morda komu zastavlja tudi vprašanje, ali v teh »nerodnih letih«, kot bi rekel Valentin Vodnik, sploh še brati, se o prebranem pogovarjati, se podati v svet tehničnih sporočil, če pa je vse naokoli toliko besed, ki »ne pojejo, ampak le papir jejo« – tako je mnogo let po Vodniku zapisal pesnik Boris A. Novak. Morda pa prav zato v nerodnih letih vsi skupaj še bolj trmasto berimo: bližine s pesnikovim ali pisateljevim sporočilom ne more preglasiti hrup sodobnega sveta, tudi stiske vsakdanjega trenutka nam radosti pogovora s knjigo ne smejo zatemniti. Branje je potovanje – k drugemu, k drugim, predvsem pa k sebi; je čas, ko prisluhnemo, občutimo, premislimo, se opredeljujemo ...

dr. Igor Saksida, predsednik Bralne značke Slovenije

Prevalje so kraj spominov in življenja. Profesor Kotnik in pisatelj Leopold Suhodolčan sta z bralno značko in lastnim ustvarjalnim delom zasejala seme, ki klije še po petdesetih letih. Na Prevaljah je kultura doma, zato se rad vračam. Založba Karantanija je najlepše počastila uvod v 50-letnico BRALNE ZNAČKE

s ponovno izdajo Suhodolčanove avtobiografske knjige MORNAR NA KOLESU. Delo je prvič izšlo pred skoraj 40 leti, sedanja izdaja je že četrtri natis. Pred nami se zgrinjajo črtice, ki vsaka zase in vse skupaj osvetljujejo življenje mladega Poldeta. Spomini se ne oživljajo po časovnem zaporedju, pač pa tako, kot se je utrnil dogodek. Hkrati pa je čutiti, kot da bi vsa pisateljeva kasnejša dela domovala prav v tej knjigi. Pisatelj se ni delal za junaka posamezne črtice, pač pa je bil povsem vsakdanji deček s skrbmi, strahom in z željami, vendar pa ni mogel zatajiti, da je imel rad ljudi, mlade še posebej. (Urednika Jože Zupan in Tadeja Zupan Arsov)

Jože Zupan, nekdanji predsednik Bralne značke Slovenije, pisatelj, publicist, ravnatelj

Kljub naši majhnosti smo v svetu prepoznavni po slovenski kulturni posebnosti. Nekoč so bile mohorjevke prvi težko dostopni brevir, danes je bralna značka približala knjigo slehernemu, povezala je v branje mlade Slovence doma in v zamejstvu. Pa kaj ni bila na Prevaljah že od nekdaj doma beseda, glasbena, likovna umetnost, ljudsko snovanje, ljubiteljska kultura ...

Slovenci se bomo ohranili kot narod le z ljubeznijo in negovanjem svojega jezika in velik delež pri tem ima bralna značka.

Greta Jukič

Naj povem, kot bi povedal Prežihov Voranc: Na začetku nas je bilo deset in danes vas je sto in sto in tisočkrat toliko z drobnimi priznanji v rokah, ponosni smo na prevaljsko šolo, preveva nas ponos ob vseh jubilejih, ko doživljamo naša otroška leta in radost ob prejetju prvih Prežihovih značk.

Marija Čreslovnik Kotnik, dobitnica prve Prežihove značke 22. maja 1961

Ob visokih jubilejih se nam postavljajo vprašanja, kaj smo v teh letih dosegli, kam smo prišli in kaj nas čaka naprej. In kaj bi rekli ob gibanju Bralna značka? Davnega leta 1961 se je dvignila beroča vojska izpod Uršlje in Pece in usvojila celotno slovensko ozemlje; plemenita vojska, ki je mlade popeljala v svet branja, znanja in razgledanosti. Stanko Kotnik je takrat tekmovanje utemeljil z besedami: »Gre za plemenito kulturno tekmovanje mladih z vrstniki in samim seboj, na zunaj kronano z usvojitvijo značk, na znotraj z izpolnjenim osebnim profilom.« Tisoči bralcev so usvajali bralne značke skozi desetletja, a tudi danes, v času računalnikov in številnih medijev, ki mlade močno nagovarjajo in jim krajšajo prosti čas, branje za bralno značko ostaja in je mladim še vedno motivacija ... Osnovna šola Franja Goloba Prevalje z muzejem bralne značke ohranja spomin na pomembne mejnike v zgodovini gibanja, kot nosilka Unescovega nacionalnega

Foto: Franci Štrekelj

Foto: Franci Štrekelj

Primož Suhodolčan podeljuje priznanje za sodelovanje pri projektu Branje moje sanje

Pisatelj Matjaž Pikalo med bralci v šolski knjižnici

KROJAČKOV DAN NA PRAGU 50-LETNICE BRALNE ZNAČKE

projekta Branje – moje sanje pomen knjige in branja v novih oblikah širi v slovenski prostor in z dobro knjižno zbirko šolske knjižnice ponuja mladim bralcem pester izbor knjižnega gradiva.

Hedvika Gorenšek, koordinatrica in mentorica bralne značke

Spominjam se prve podelitve bralne značke, ko sem bil učitelj na Ribnici na Pohorju. Na učiteljskih konferencah nam je slavistka pripovedovala, da Kotnik in Suhodolčan nekaj norita na prevaljski šoli in da bosta naredila bralno značko. Le štirinajst dni za Prevaljami smo jo podelili, povabili smo Kotnika in Poldeta na podelitev. Pri znački nisem imel nič zraven, režiral sem pa prireditve. Kotnik in Polde sta se drug za drugim pripeljala v Tomosovih mopedih, Ribničani in vsi

smo si šli ogledat, ko sta se pripeljala, saj je bil moped takrat novost. Takrat sta podelila dve bralni znački.

Vrba na Gorenjskem je posvečeni kraj v Sloveniji, prav tako Slap ob Idrijci, Tomaj, Kotlje, ampak ko se peljem skozi Prevalje, sem posebej vznemirjen zaradi fejest ljudi, zaradi bralne značke, Stanka, Poldeta, Marije, Goloba, Gnamuša, Primoža, Grete ... Nikjer nisem srečal tako fejest ljudi, kot so tisti, ki se ukvarjajo z bralno značko, v tem svetu nisem doživel nič slabega. Med nami sedi pesnik, ki je prinesel sonce v slovenske šole, v mojih očeh je najbolj sončen Tonček Pavček.

Tone Partljič, dramatik, pisatelj, scenarist, podpredsednik Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS

Naj bo dan sončen, do kraja in še dlje v noč, bo prišlo črno sonce in luna in bo zopet svetlo. Meni je lepo med vami, ker ste mladi in ker radi berete.

Tudi meni je radost, da ima bralna značka 50 let, in da sta bila tam na začetku Stanko in moj prijatelj Polde. Jaz sem bral že v 1. in 2. razredu, šole nisem maral, knjige pa sem imel rad. Nisem imel posluha, a sem prišel do posluha preko knjig, preko leposlovja, otroške govorice. Kako to čebļjajo, kako metulji letajo in potočki čebļjajo ...

Vse to je ena sama muzika, ta muzika je šla vame in danes mi radost zaliva srce.

Tone Pavček, pesnik

Tone Pavček, Mirsad Begić, Marija Suhodolčan Dolenc

Jože Zupan in mag. Irena Oder

ŽELJE UČENCEV BRALNI ZNAČKI OB SKORAJŠNJEM 50. ROJSTNEM DNEVU

Čestitam bralni znački ob njeni 50-letnici, saj mi je pomagala odrasčati in z njeno pomočjo sem osvojila večino svojega besednega zaklada. Naj tako kot našo generacijo še naprej spremlja mnoge druge.

Anja, 2. letnik gimnazije

Zdaj, ko si obrnila petdeseti list življenja, ti želim še najmanj enkrat toliko let, ter da bi te poznali in usvojili vsi otroci Slovenije.

Ajda Sedelšak, 4.c

Vse najboljše za tvoj 50. rojstni dan. Zdaj, ko si postala abrahamka, ti želim veliko veselja ob srečevanju z bralci ob branju zanimivih knjig.

Neža Senica, 4.c

Likovna delavnica na Krojačkovem dnevu učencev Osnovne šole Franja Goloba Prevalje.

KROJAČKOV DAN NA PRAGU 50-LETNICE BRALNE ZNAČKE

UGANKA

*S Prevalj je doma,
tu jo vsak pozna,
otroci zanje že pol stoletja knjige berejo.
Kdo je to?*

Anže Pori, 5.a

*Najlepša hvala, bralna značka,
ker si nas naučila brati.
Ko pa brati še nismo znali,
sploh te nismo poznali.
Zdaj čestitamo ti za tvojo petdesetletnico.*

Urh Kolar, 4.a

BRANJE

*Branje je svet domišljije.
Branje so poezije –
PESMI ŽALOSTNE IN VESELE.
Branje so dogodivščine zapisane.
Branje so knjige neštete.
Branje je sonce in svet
in jaz sem rad v njem ujet.*

Mark Osojnik, 5.a

**BRANJE JE SVET DOMIŠLJIJE, BRANJE SO MOJE
SANJE, BRANJE SO DOGODIVŠČINE ZAPISANE.**

Pesnica Aleksandra Kocmut med prevaljskimi učenci

Prežihova bralna
značka je bila prva

Pobudnika gibanja za
bralno značko v osnovni
šoli na Prevaljah
prof. Stanko Kotnik in
Leopold Suhodolčan

Prevalje – rojstni kraj bralne značke

22. maj 1961

Podelitev prve Prežihove značke na Prevaljah v Domu Partizan ob prisotnosti pisatelja Franceta Bevka, z njim Leopold Suhodolčan (desno) Fotografiral je prof. Stanko Kotnik

IZ ZGODOVINSKEGA SPOMINA OB 50–LETNICI BRALNE ZNAČKE

*»Dvignila se je mlada beroča vojska izpod Pece in Uršlje
in za njo so se dvignili beroči šolarji po vsej slovenski domovini ...«*

Zamisel o bralni znački je prišla iz ustvarjalnega in načrtnega razvijanja bralne kulture med mlade takratnega profesorja slovenskega jezika v osnovni šoli na Prevaljah, prof. Stanka Kotnika, in ravnatelja Leopolda Suhodolčana.

Prof. Stanko Kotnik je za 7. in 8. razred ustanovil bralna krožka, v katerih so se pogovarjali o prebranih knjigah iz določenega seznama. Kmalu je bralna krožka po češkem vzorcu razširil v tekmovanje za literarno značko. Za novost se je takoj navdušil tudi Leopold Suhodolčan, ravnatelj, ki je bil tudi vodja slavistov Koroške in skupaj s prof. Stankom Kotnikom sta razvila zamisel o bralni znački in zanj pridobila aktiv slavistov koroškega področja.

Prof. Stanko Kotnik je rad poudaril, da je njegov največji praznik ravno sklep slavistov Koroške, 8. marca 1960, da bodo idejo o branju spravili v življenje.

Za slovenski koledar spomina, 8. marec 1960

»Na ta srečni dan je koroški slavistični aktiv sprejel mojo pobudo, ki jo je zavzeto podprl moj prevaljski ravnatelj in vodja slavističnega aktiva Leopold Suhodolčan, da ob »šolski« slovensčini uvedemo še posebno obliko knjižne vzgoje - tekmovanje za značko.«

Prof. Stanko Kotnik

Prva skušnja za Prežihovo bralno značko v osnovni šoli na Prevaljah je bila v nedeljo, 21. maja 1961, svečana podelitev pa naslednji dan, v ponedeljek, 22. maja 1961 ob 11.00 uri. prvim desetim bralcem.

Na slavnostni prvi podelitvi v Domu Partizan na Prevaljah je bil častni gost pisatelj France Bevk, njemu so tudi prilagodili datum obiska. Bil je to velik dogodek za Prevalje in Koroško, kakšno iskro sta pobudnika prof. Stanko Kotnik in Leopold Suhodolčan zanetila v slovenskem kulturnem prostoru s svojo idejo, takrat še slutila nista.

PRVI TEKMOVALCI ZA PREŽIHOVE ZNAČKE NA PREVALJAH BILO JIH JE 10:

6. razred

Ivan Božič, Vojko Bračko, Maks Murko, Jože Pečovnik, Franc Potočnik, **Vera Ukmar**

7. razred

Marija Hancman, Pavel Kobovc, **Lenka Ramšak**

8. razred

Ana Valente

PRVI SEZNAM KNJIG, KI SO JIH MORALI UČENCI PREBRATI ZA PREŽIHOVO ZNAČKO:

Prežihov Voranc: Solzice (knjiga je ostala stalnica vsa leta)

France Bevk: Mali upornik

Tone Seliškar: Bratovščina Sinjega galeba

Ivan Bratko: Teleskop

Anton Ingolič: Tajno društvo PGC

Miško Kranjec: Mesec je doma na Bladovici

Josip Ribičič: Rdeča pest

O PREBRANIH KNJIGAH SE JE Z NJIMI POGOVARJALA KOMISIJA, KI JE BILA SESTAVLJENA IZ NASLEDNJIH ČLANOV:

Komisijo so sestavljali:

Jožefa Bračko, predsednica Društva prijateljev mladine

Franc Kešpert, predsednik starešinskega sveta osnovne šole

Franček Gutman, predsednik mladinske organizacije

Leopold Suhodolčan, ravnatelj

Stanko Kotnik, prof. slovenskega jezika

Cveta Skobir, učiteljica slovenskega in angleškega jezika

Po Prežihovi so se rojevale bralne značke po vsej Sloveniji in v zamejstvu, danes jih je 42. Največja nagrada pionirjem bralne značke je, da se je ideja ohranila in razvijala. V petdeseta leta prihaja z novo energijo kot slovenska kulturna posebnost rojena na Prevaljah.

Pomnik Bralne značke v
Spominskem parku na Prevaljah

Iz gradiva Osnovne šole Franja Goloba Prevalje
pripravila Greta Jukič

OKROGLO, OGLATO IN ŠPIČASTO

Izpostavljanje in postavljanje s prihodnostjo je izziv in stave vreden stav, proti kateremu je hvaljenje s preteklostjo kot petelinjenje na tujem kupu gnoja. Velikokrat je le majhna vrzel med hvaljenjem in slavljenjem. Slavljenje dogodkov v občestvu tako majhni skupnosti, kot je Občina Prevalje, je razmeroma lahka naloga. V dandanašnjem svetu svetovnega spleta se zasediš pred monitorjem in vtipkavaš najrazličnejše pojme, kot so železarna, bralna značka, zadnji boji, železnica Pred človekom se izlivajo strani in strani podatkov in letnic in sličic. Odštevanje in seštevanje letnic izpere na plano okrogle obletnice, pa malo oglate obletnice, nekaj pa je tudi špičastih. Tako sva s kolegom Petrom Močnikom, filatelistom, v lanskem letu umovala in vetrila na temo zgodovine in štorij na Koroškem, s poudarkom na Mežiški dolini in še zlasti na Prevaljah. Prevalje sta po najinih mišljenjih najbolj zaznamovala dva Ž-ja in sicer železarna in železnica. Lansko leto 2009 je železarna imela okroglo, 110-letnico zaprtja. V želji preseči slovensko posebnost slavljenja smrti nad življenjem nisva prezrla dejstva, da leto 2010 ponuja novo okroglo obletnico ta-iste železarne in sicer 175-letnico odprtja le-te. Poglobljene vpogled v marketinške vzrode v svetui je prikazal novo smer praznovanj tudi oglatih obletnic, kot so 111-letnice (npr. Schwarzkopf, Werder Bremen, Filipini ...). Sklenila sva izdati spominsko filatelistično izdajo Železarni Prevalje v čast in združiti lastno podjetnost, znanje oblikovanja in filatelije. Slovenska pošta omogoča izdajo t.i. »osebnih znamk«, ki jih lahko izdajatelji sami oblikujemo, pošta pa izpelje izvedbo/tisk in nam jih proti plačilu pristojbine (za nazivno vrednost A znamke z DDV 0.72 EUR) tudi dostavi. Najmanjše naročilo osebnih poštних znamk z enakim motivom je 20 kosov znamk oziroma 1 pola z 20 enakimi znamkami. Filatelisti označujejo neko znamko kot filatelistično izdajo, če znaša naklada najmanj 200 istovetnih znamk. Poimenovanje dvojne izdaje »Železotovarna Prevalje« povzema ime po A. M. Slomšku. Z g. Močnikom sva sklenila izdati dvoje znamk, dvoje spominskih kuvert, dvoje spominskih žigov in skupno maksimum karto v obliki stopetdesetih četvornih kompletov. Izbrani letnici 1835 in 1899 označujeta rojstvo in preminutje Železotovarne Prevalje. Motivi so povzeti tako iz dejanske preteklosti (faksimila razglednice vedute Prevalje iz

Zagrada iz srede 19.stoletja), sedanjosti (valovnica in barve iz občinske heraldike) in umetniške nadgradnje (fotografije delov javnih plastik avtorjev A.Grošlja in J.Buckley. na Prevaljah). Po zapovedih filatelije se morajo deli motivov iz znamke ponavljati tudi na spominskih kuvertah, žigih in maksimum karti. Maximum karta je v bistvu oblika razglednice, kjer pa filatelisti znamko nalepijo na prednjo stran in jo tudi ustrezno štempljajo. Izdaja je ugledala luč sveta v soboto, 26.junija 2010, v počastitev občinskega praznika Občine Prevalje na odprtju filatelistične razstave Koroškega društva filatelilstov v prostorih Avle v Druženem domu na Prevaljah in na pošti SI2391 Prevalje sta se v rednem prometu uporabljala priložnostna žiga v počastitev obeh obletnic Železotovarne Prevalje. Zanimanje za znamke je bilo medijsko izkazano z intervjujem na Koroškem radiu na dan izdaje ter z zapisom v časopisu »Večer (torek, 7.6.2010, rubrika »Slovenija«). Izdaja je bila v celoti finančno pokrita s strani obeh izdajateljev in je pokazala, da lahko posamezniki svoj kraj bogatijo tudi brez posebnega naročila in namenskih sredstev lokalne skupnosti. Letošnja 675-letnica farške cerkve je primer, ko bi lahko kdo od faranov pripravil posebno filatelistično izdajo. Na občem lokalnem nivoju bomo v prihodnjem letu obhajali 10-letnico prevaljskih atributov (gb, zastava, praznik) ter 20-letnico bojev na Holmecu. Na raven Slovenije nas naslednje leto oslavlja 50-letnica bralne značke ter sočasno s Holmcem 20-letnica Slovenije. V letu 2013 pa obhajamo 150-letnico prihoda železnice na Prevalje, ki je neposredno povezana z železotovarno in napredkom. To je okrogla letnica, kjer se lahko špičimo in hvalimo naokrog po dolgem in počez. Malo je bilo v tem času krajev, povezanih z železnico in hkratno enkratnostjo originalne arhitekturne zgradbe železniške postaje, ki so jo potem širom K&K le ponavljali/postavljali... Ljudski glas pravi, da so jo ponovili vsaj stopetdesetkrat. Občina Prevalje je svojo zastavitev slavljenja sedanjosti že izkazala, ko je na avtorjevo pobudo v letu 2007 ob vstopu v schengensko območje izdala spominsko kuverto, vključno s spominskim žigom in osebno znamko in tako pokazala, da je obličnost odličnost in ne sprašuje za okroglost, oglatost ali zašiljenost.

Borut Bončina

PREVALJSKE NOVICE, glasilo Občine Prevalje, prejemajo brezplačno vsa gospodinjstva Občine Prevalje. Izdajatelj: Občina Prevalje, T-02 82 46 100, F-02 82 46 124, e-pošta: obcina@prevalje.si, <http://www.prevalje.si>; naslov uredništva: Trg 2A, 2391 Prevalje, odgovorni urednik: Danilo Vute; uredniški odbor: Stanko Kumprej, Borut Bončina, Sabina Ranc, Greta Jukič; jezikovni pregled: Greta Jukič; strokovno gradivo Občine Prevalje so pripravili: Stanko Kumprej, Sabina Ranc, Bernarda Gradišnik, Eva Jeromel in strokovni sodelavci; fotografije: osebni arhivi, arhiv Občine Prevalje, arhiv OŠ Prevalje, arhivi društev, arhiv Kmetijske svetovalne službe Prevalje. Oblikovanje naslovnice: Borut Bončina, arhitekt. Oblikovanje in prelom: Sans, Andrej Knez, s. p.; Tisk: Malex, d. o. o., Ravne na Koroškem; številka 16, leto: september 2010, naklada: 2300 izvodov.

2010

175-letnica odprtja/111-letnica zaprtja

PREVALJSKE NOVICE

SLOVENIJA

SLOVENIJA